Vlaams Parlement

937 (2016-2017) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2016 (2016-2017)

Beleidsbrief

Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2016-2017

ingediend door minister Philippe Muyters

verzendcode: ECO

INHOUD

LIJST MET AFKORTINGEN 5
I. INLEIDING 10
II. OMGEVINGSANALYSE 12
III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN 16
1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen 16
1.1. Focus op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan 16
1.2. Investeren in competenties 16
1.2.1. Inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze – STEM 16
1.2.2. Creëren van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken 17
1.2.3. Inzetten op een betere aansluiting van onderwijs-arbeidsmarkt en voorkomen en remediëren van ongekwalificeerde uitstroom 18
1.2.4. Ondernemerscompetenties versterken 20
1.2.5. Toegang tot ondernemerschap 20
1.2.6. Arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod 21
1.2.7. Meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten 22
1.2.8. Inzetten op elders verworven competenties 23
1.3. Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap 24
1.3.1. Investeren in kennisopbouw en innovatie 24
1.3.2. Toegang tot investeringsmiddelen 24
1.3.3. Uitbouw van programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten 27
1.3.4. Een vernieuwend sectoraal beleid 28
1.3.5. Blijven inzetten op beleidsadviezen 29
1.3.5.1. Nieuwe steunpunten 29
1.3.5.2. Evaluaties en onderzoek 29
1.3.6. Een meer eenvormig kwaliteitskader voor dienstverleners 31
1.4. Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken 31
1.4.1. Een dienstverlening die loopbaanwendingen aanmoedigt 31
1.4.1.1. Loopbaandienstverlening 31
1.4.1.2. Outplacement en collectief ontslag 32

1.4.2. Werkbare jobs en een goede combinatie werk-privé ... 33
1.4.2.1. Dienstencheques: werkenden ondersteunen in hun combinatie arbeid en gezin 33
1.4.2.2. Initiatieven rond werkbaar werk: focus op talent en competenties 34
1.4.2.3. Naar een Vlaams zorgkrediet 35
1.4.2.4. Beperking van de landingsbanen in de social-profitsector tot zorggerelateerde beroepen ... 36
2. Investeren in een excellente kennisbasis 37
2.1. Streven naar kwalitatieve invulling van de 3%-norm 37
2.1.1. Het onderzoek aan de universiteiten 37
2.1.2. De Strategische Onderzoekscentra 39
2.2. Kennisinstellingen en ondernemingen stimuleren tot Europese en internationale samenwerking 42
2.3. Strategie voor onderzoeksloopbanen 43
2.4. Investeren in state-of-the-artonderzoeksinfrastructuur 44
2.5. Vlaanderen ontwikkelt een beleid voor open data en open access 45
3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat 47
3.1. Een geïntegreerd aanspreekpunt voor de ondernemer 47
3.1.1. Digitaal loket 47
3.1.2. Agentschap voor Ondernemen en Innoveren 47
3.2. Doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen 48
4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen 50
4.1. Bijkomende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden 50
4.2. Detailhandels- en handelsvestigingenbeleid 51
5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen 51
5.1. Oog hebben voor de kosten van ondernemingen 51
5.2. Afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen 51
5.3. Reconversiebeleid en afstemming federaal competitiviteitsbeleid 52
6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken 53
6.1. EFRO-Vlaanderen en EFRO-Interreg 53
6.2. Samenwerking binnen de EU voor bedrijven: EEN, NCP voor H2020 en ERA-netten 53
6.3. ESF-Vlaanderen 54
6.4. Europese vertegenwoordiging 54
6.4.1. Europese vertegenwoordiging binnen Werk 54
6.4.2. Europese vertegenwoordiging binnen EWI 55
6.5. Vanguard 55
6.6. Academische diplomatie 56

7. Activeren van talenten 57
7.1. Een vereenvoudigd en doelmatig doelgroepenbeleid 57
7.2. Tijdelijke werkervaring 58
7.3. Realiseren van en aanbod op maat voor alle jonge werkzoekenden 59
7.4. Uitbreiden van de activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65 60
7.5. Inzetten op een geïntegreerd taal- en werkbeleid 61
7.6. Aandacht voor het snijvlak werk-welzijn 61
7.7. Versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid 63
7.8. Verbetering van de matching vraag-aanbod 63
7.9. Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden 64
7.10. Lokale partnerschappen aanscherpen 65
8. Activeren van ondernemingspotentieel en ambitieus ondernemerschap 65
9. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen 68
10. Innovatieve overheidsopdrachten 69
11. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel 69
12. Bijlagen 71
12.1. Antwoord op de aanbevelingen van het Rekenhof 71
12.2. Overzicht van de moties en resoluties van het Vlaams Parlement 81
12.2.1. Resolutie van 28 oktober 2015 betreffende sensibilisering, preventie en handhaving inzake discriminatie op de arbeidsmarkt van personen met een migratieachtergrond 81
12.2.2. Resolutie van 28 oktober 2014 over jong ondernemerschap 81
Resolutie van 17 juni 2015 over faillissementspreventie 2e kans ondernemers 81
Resolutie van 23 juni 2015 over begeleiding en opvang ondernemers in moeilijkheden 81
12.2.3. Resolutie van 19 januari 2015 over beleid handelsvestigingen en mobiliteit 82
12.2.4. Resolutie van 14 juni 2016 betreffende de doorstroom van doctoraatsstudenten naar de arbeidsmarkt 82
12.3. Rapportering van de gevolggeving aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie 82
12.3.1. EHVJ – Arrest in zaak C-15/15: New Valmar BVBA / Global Pharmacies Partner Health Srl – 21 juni 2016 .. 82
12.4. Gelijke Kansen, Integratie & Armoedebestrijding 83
12.5. Prognose beleidsuitvoering 84
12.6. Regelgevingsagenda 92

Lijst met afkortingen

ABAD:	Actieplan ter Bestrijding van Arbeidsgerelateerde Discriminatie op de arbeidsmarkt
ACTIRIS:	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling
AGB Genk:	Autonoom Gemeentebedrijf Genk
AGIV:	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
AHOVOS:	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AIO:	Agentschap Innoveren en Ondernemen
AMIF:	Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie
AMS:	Antwerp Management School
AO:	Agentschap Ondernemen
AOI:	Agentschap voor Ondernemen en Innovatie
BAN-Vlaanderen:	Business Angels Netwerk Vlaanderen
BEV:	Betaald educatief verlof
BBP:	Bruto Binnenlands Product
BIP-bedrijventerreinen:	Brustum Industrie Park
BODW:	Begeleiding op de werkvloer
BTOM:	Bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen
BTW:	Belasting (over de) Toegevoegde Waarde
BVR:	Besluit van de Vlaamse Regering
CAO:	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CERTO:	De VDAB en Federgon hebben een certificeringsorgaan voor de outplacementsector opgericht: CERTO
CIS:	Communicity Innovation Survey
CPT:	Clean Power for Transport
DAC:	Derde Arbeidscircuit
DARIAH:	Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities
DIBISS:	Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels
DYNAK:	Dynamisch Actieplan Kempen
DYZO:	DYZO begeleidt zelfstandige ondernemers in moeilijkheden
EAD:	Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit
EC:	Europese Commissie
ECOOM:	Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring
E.E.N.:	Enterprise Europe Network
EFRO:	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EFSI:	Europees Fonds voor Strategische Investeringen
EIB:	Europese Investeringsbank
EIF:	Europees Investeringsfornds
EIS:	European Innovation Scoreboard
EMBRC:	European Marine Biological Resource Centre
EPO:	European Patent Office
ERA:	European Research Area (Europese Onderzoeksruimte)
ERAC-SFIC:	European Ressearch Area Committee - Strategic Forum for International Science & Technology Cooperation
ERC:	European Research Council
ESF:	Europees Sociaal Fonds
ESFRI:	European Strategy Forum on Research Infrastructures
ESIF:	Europese Structuur- en Investeringsfondsen
ESS:	European Spallation Source
ETION:	Belgische werkgeversorganisatie (vroegere VKW)
EU:	Europese Unie

EVA:	Extern Verzelfstandigd Agentschap
EVC:	Elders Verworven Competenties
EWI:	Economie, Wetenschap, Innovatie
FVB:	Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid
FEDERGON:	Federatie van HR-dienstverleners
FFEU:	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven
FFM:	Fact Finding Mission
FISCH:	Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry
FIT:	Flanders Investment & Trade
FOD:	Federale Overheidsdienst
FOREM:	Le service public Wallon de l'emploi et de la formation (Waalse openbare dienst voor werkgelegenheid en opleiding)
FRIS Onderzoeksportaal:	Flanders Research Information Space
FTI:	FlandersTechnology International
FWO:	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek
GEM:	Global Entrepreneurship Monitor
GESCO's:	Gesubsidieerde Contractuelen
GGK:	Gemeenschappelijk kwaliteitskader
GIMV:	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
GIPOD:	Generiek InformatiePlatform Openbaar Domein
GIS:	Geografisch Informatiesysteem
GOB:	Gespecialiseerd opleidings-, begeleidings- en bemiddelingscentrum
GRB:	Grootschalig Referentiebestand
GRIP:	Gelijke Rechten voor Ieder Persoon met een handicap (organisatie)
GTB-traject:	Gespecialiseerde trajectbepaling en begeleidingsdienst
GTI:	Geïntegreerde Territoriale Investeringen
HBO5:	Hoger Beroepsonderwijs (niveau 5)
HPC:	High performance computing
HIVA:	Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving is een multidisciplinaire onderzoeksinstelling van de KU Leuven
HR:	Human Resources
IBBN-UNIDO:	International Industrial Biotechnology Network - United Nations Industrial development organization
IBN:	Innovatieve Bedrijfsnetwerken
IBO:	Individuele Beroepsopleiding in een Onderneming
ICON-projecten:	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
ICOS:	Integrated Carbon Observation System
ICT:	Informatie- en communicatietechnologie
IKW:	Interkabinettenwerkgroep
ILVO:	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IMCWB:	Interministriële conferentie voor wetenschapsbeleid
INBO:	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
INNOSUP:	Innovation support to sme's
IPO:	Interbestuurlijk Plattelandsoverleg
ISBO:	Instituut voor Strategisch en Beleidsgericht Onderzoek
ITG:	Instituut voor Tropische Geneeskunde
IUAP:	Interuniversitaire attractiepolen
IUS:	Innovation Union Scoreboard
IV:	Internationaal Vlaanderen

IWT:	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
JPI:	Joint Programming Initiative
KB:	Koninklijk Besluit
KKP:	Koopkrachtpariteit
KMDA:	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
KMO:	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KMSKA:	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
KP:	Kaderprogramma
KPI:	Kritieke prestatie-indicatoren
KU Leuven:	Katholieke Universiteit Leuven
KVAB:	Koninklijke Vlaamse Academie van België
LNE:	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
LRM:	Limburgse Reconversie Maatschappij
MIO:	Miljoen
MIP:	Milieu- en energietechnologie Innovatie Platform
MMPP:	Personen met een medische, mentale, psychische en psychiatrische beperking
MOW:	Mobiliteit en Openbare Werken
NBB:	Nationale Bank van België
NCP:	Nationale contactpunten
NEC:	Normaal Economisch Circuit
NEET-jongeren:	Not in Employment, Education or Training
NGO:	Niet-gouvernementele organisatie
NIO:	Nieuw Industrieel Ondernemen
NodO+:	Nederlands op de Opleidingsvloer
NodW:	Nederlands op de Werkvloer
NSZ:	Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen
NT2:	Nederlands tweede taal/Nederlands voor anderstaligen
NV:	Naamloze Vennootschap
OCMW:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO:	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OJO:	Ondersteuning Jonge Onderzoekers
OKOT:	Onderwijskwalificerende opleidingstrajecten voor werkzoekenden
OLA:	Online assistent
O&O:	Onderzoek en Ontwikkeling
O&O&I:	Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie
OTO:	Onderzoek en Technologische Ontwikkeling
PCP:	Precommerciele ontwikkeling van innovatieve oplossingen
PMV:	Participatiemaatschappij Vlaanderen
POM Limburg:	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg
POP:	Persoonlijk Ontwikkelingslan
PPI:	Aankoop van ontwikkelde innovatieve producten
PWA:	Plaatselijk Werkgelegenheidsagenschap
R&D:	Research and Development
RESOC:	Regionaal economisch en sociaal overlegcomité
RILOD:	Research Information Linked Open Data
RIS:	Regional Innovation Scoreboard
RSZ:	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA:	Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening
RvB:	Raad van Bestuur

RVO-Society:	Roger Van Overstraeten Society
SALK:	Strategisch Actieplan voor Limburg in het kwadraat
SBO:	Strategisch Basisonderzoek
SERV:	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SHARE:	Seismic Hazard Harmonization in Europe (EU-project)
SIF:	Sociale Innovatiefabriek
SIM:	Strategic Initiative Materials
SOC:	Strategisch Onderzoekscentrum
SOFI:	Strategische Overlegforum Financiën
STEM:	Science, Technology, Engineering en Mathematics
STS:	Strategische Transformatiesteun
SYNTRA Vlaanderen:	Vlaams Agentschap voor Ondernemerschapsvorming
TAZbis:	Tender activeringsbeleid
TBM-programma:	Toegepast Biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit
TETRA:	TEchnologieTRAnsfer = Programma voor praktijkgericht onderzoek door hogescholen en universiteiten voor ondernemingen en social profit
TINA-fonds:	Vlaams Transformatiefonds (Transformatie, Innovatie en Acceleratie" van het industriële weefsel in Vlaanderen)
TWE:	Tijdelijke Werkervaring
UCLL:	UC Leuven-Limburg is de overkoepelende naam voor drie Vlaamse hogescholen: KHLeuven, KHLim en Groep T
UGent:	Universiteit Gent
UNIZO:	Unie van Zelfstandige Ondernemers
UNU-CRIS:	United Nations University Institute on Comparative Regional Integration Studies
VABB-SHW:	Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand (databank) voor de Sociale en Humane Wetenschappen
VARIO:	Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen
VDAB:	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VEB:	Vlaams Energiebedrijf
VESOC:	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIAA:	Vlaams Instituut voor de Archivering van het Audiovisueel Erfgoed
VIB:	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIONA:	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering
VIS:	Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden
VITO:	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VKBO:	Verrijkte Kruispunt Bank Ondernemingen
VLABEL:	Vlaamse Belastingsdienst
VLAIO:	Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAJO:	Vlaamse Jonge Ondernemingen
VLAKWA:	Vlaams Kenniscentrum Water
VLIZ:	Vlaams Instituut voor de Zee
VLOR:	Vlaamse Onderwijsraad
VOKA:	Vlaams netwerk van ondernemingen
VOP:	Vlaamse Ondersteuningspremie
VR:	Vlaamse Regering
VRWI:	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
VSC:	Vlaams Supercomputercentrum

VTE:	Voltijds Equivalenten
VUB:	Vrije Universiteit Brussel
VVSG:	Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten
WEP+:	Werkervaringsprojecten
WIJ!:	Werkinlevingstraject
WHO:	Wereldgezondheidsorganisatie
WSE:	Werk en Sociale Economie
YEI:	Youth Employment Initiative

I. Inleiding

Twee jaar na de start van de legislatuur zien we hoopvolle tekenen van een herstellende economie. De werkloosheid daalt al meer dan een jaar en de werkgelegenheid trekt opnieuw aan. De regionale economische indicatoren tonen gunstige vooruitzichten en voor de periode 2014-2020 wordt een aangroei van de tewerkstelling verwacht met maar liefst 140.000 jobs.

Het verheugt mij om vast te stellen dat de economische motor in Vlaanderen opnieuw aanslaat en dat onze inspanningen om drempels weg te werken, de economie zuurstof te geven en het juiste talent op de juiste plek te krijgen, hun vruchten afwerpen.

Toch moeten we waakzaam blijven. Enkele collectieve ontslagen en faillissementen van de voorbije maanden tonen aan hoe broos en kwetsbaar de recente economische heropleving is. Voor mij is er dan ook maar één uitdaging het komende beleidsjaar: **het tempo van de hervormingen aanhouden** om voeding te geven aan een structurele dynamiek van groei en innovatie die zich ook vertaalt in jobs.

De motor achter de vele hervormingen in uitvoering van de beleidsnota draait in elk geval op volle toeren.

- Zo werd het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie hertekend. Op 1 januari 2016 gingen zowel het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen als het vernieuwde FWO van start. Ook werden reeds een aantal stappen gezet in de *vereenvoudiging van het instrumentarium*. Op 1 april 2016 werd de sterk vereenvoudigde KMO-portefeuille gelanceerd, waarna in mei de lancering van de kmo-groeisubsidie volgde. Ook de vereenvoudiging van het instrumentarium van PMV werd doorgevoerd en in de markt gezet.
- Het afgelopen werkjaar werd ook het *clusterbeleid* opgestart. Met het clusterbeleid willen we de strategische samenwerking tussen bedrijven, sectoren en onderzoekers stimuleren met het doel de omzetting van innovatie in producten, investeringen en jobs te versnellen.
- Op het vlak van het stimuleren van het ondernemerschap werd de visie uit de nota 'Meer en ambitieuzer ondernemerschap' uitgetekend verder uitgerold. Er werden diverse structurele partners aangesteld om de dienstverlening aan ondernemers uit te rollen. Ook het begeleidingsaanbod voor de levenscyclusbegeleiding werd geconcretiseerd door de aanstelling van partners.
- Op 1 juli 2016 ging *het nieuwe Vlaamse doelgroepenbeleid* van start; een historische vereenvoudiging van RSZ-bijdrageverminderingen om de tewerkstellingskansen van jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap te verhogen. Het nieuwe beleid moet maximaal kansen geven aan zij die het echt nodig hebben op de arbeidsmarkt.
- Met een geharmoniseerde overeenkomst en via de opstart van proeftuinen en verkennende trajecten zetten we belangrijke stappen op weg naar een *nieuw stelsel duaal leren en werken*. Dit stelsel moet een volwaardige leerweg aanreiken naast het voltijds secundair onderwijs aan jongeren die naast leren op school, ook op de werkvloer willen leren.

Ook in 2017 staat heel wat op de agenda:

- Zo willen we komen tot een grondige hervorming van de verschillende systemen tijdelijke werkervaring voor werkzoekenden. Deze hervorming past in de omslag naar een activerend beleid met een sterke focus op het versterken van vaardigheden en de uitstroom naar het normaal economisch arbeidscircuit. Zowel de heroriëntering van artikel 60 als hervorming van PWA (naar wijk-werken) zullen in 2017 operationeel van start gaan.
- Om de deelname aan levenslang leren en de inzetbaarheid van werknemers in Vlaanderen te verhogen, wil ik dit beleidsjaar komen tot een hervorming van de *opleidingsincentives voor werkenden*. Dit voornemen past in het antwoord vanuit Vlaanderen op de Europese skills agenda.
- Na de opstart van het Agentschap Innoveren en Ondernemen zal nu verder werk gemaakt worden van de eengemaakte *front-office functie van het agentschap*. Het instrumentarium op het vlak van steun aan ondernemingen zal verder vereenvoudigd en gestroomlijnd worden
- Binnen het *speerpuntclusterbeleid* zullen de eerste clusters worden erkend en van start gaan.
- Samen met de minister president Geert Bourgeois en minister Joke Schauvliege ben ik trekkende minister voor de transitie *'de sprong maken naar Industrie 4.0'*. Eind juni 2016 werd reeds een transitiemanager aangesteld. In het najaar zal aan de Vlaamse Regering een transitienota worden voorgelegd die aan de transitie verdere invulling moet geven. Ook zet ik volop mijn schouders onder een proeftuin voor Internet of Things waar we samen met het nieuwe Imec nieuwe businessmodellen op basis van sensor & contextuele data willen testen in een stadsomgeving.
- Samen met minister Joke Schauvliege ben ik trekkende minister voor de transitie "Circulaire Economie". Ook hier werd inmiddels een transitiemanager aangesteld en wordt werk gemaakt van een startnota. We zetten in op een goede afstemming van innovatieprojecten en proeftuinen, zodat we maximale impact creëren bij onze ondernemingen.
- In het kader van de transversale beleidsnota Visie 2050 zal ik samen met minister Hilde Crevits een startnota voorleggen aan de Vlaamse regering met een plan van aanpak voor de transitie "levenslang leren en de dynamische levensloopbaan".

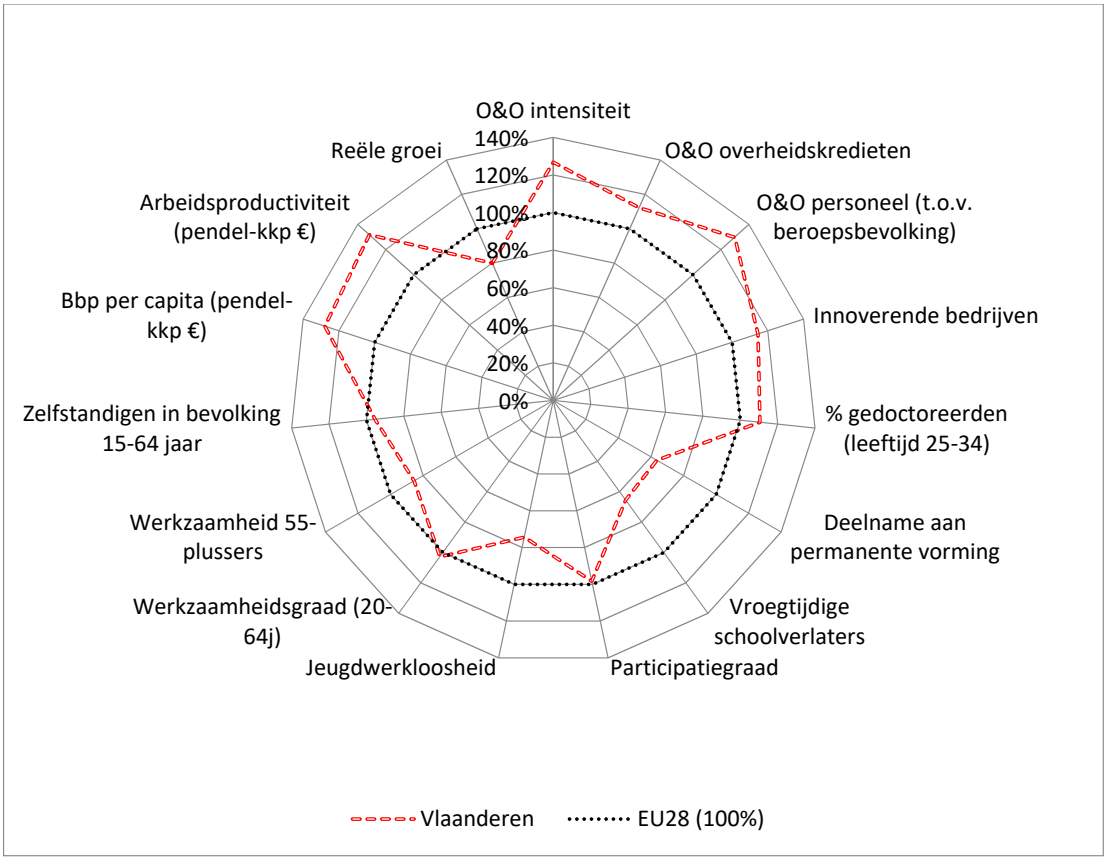
Twee jaar na de presentatie van de beleidsnota, zijn reeds belangrijke stappen gezet. In een samenspel van investeren, innoveren, activeren en jobs creëren hebben we heel wat economisch potentieel aangeboord. Nu de economie opnieuw aantrekt, komt het er op aan om het tempo van de hervormingen aan te houden. Enkel op die manier kunnen we de basis leggen voor een structureel sterke economie die de komende decennia onze welvaart kan schragen.

Philippe Muyters

II. Omgevingsanalyse

Figuur 1 geeft een blik op de prestaties van Vlaanderen in vergelijking met de rest van de Europese Unie op gebied van een aantal relevante prestatie indicatoren inzake onderzoek en ontwikkeling, tewerkstelling en vorming.

Figuur 1: Vlaanderen vergeleken met het Europese gemiddelde (EU-28 = 100%)

1. Innovatie

Uit de recentste beschikbare cijfers[1], blijkt dat Vlaanderen in 2014 2,46% van het bbp aan Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) besteedde. Vergeleken met andere Europese landen scoort Vlaanderen hoger dan het EU28-gemiddelde, maar minder dan de Scandinavische landen en Duitsland. De Vlaamse overheid investeerde in 2016 2,217 miljard euro in het wetenschaps- en innovatiebeleid, waarvan 1,398 miljard euro voor O&O (ongeveer 49% bestemd voor niet-gericht en 51% voor het gericht onderzoek). Dit is iets meer dan de helft van alle publieke O&O-kredieten in ons land. De andere vier overheden samen vertegenwoordigen dus iets minder dan de helft van het totale Belgische O&O-budget.

[1] "3%-nota light", beschikbaar op de website van ECOOM.

Onderzoek is hoofdzakelijk mensenwerk. Gekwalificeerd personeel is dan ook een noodzaak in het proces van innovatie. Het aantal werkenden in de (medium) hoogtechnologische industrie en diensten bedroeg in 2014 8,7% voor Vlaanderen, iets hoger dan het EU-gemiddelde en een lichte daling ten opzichte van 2013. Het totale aantal O&O-personeel kent al enkele jaren een stijgende trend en bedroeg in 2014 44.077 VTE in 2014. Het aandeel hiervan in de beroepsbevolking was voor Vlaanderen 1,48% (EU28: 1,14%).

Op het vlak van het aantal diploma's in STEM-richtingen (STEM=Science, Technology, Engineering en Mathematics) is er een verbetering. In 2014 bedroeg dit slechts 20,6% van het totaal aantal diploma's hoger onderwijs. Recente gegevens van de STEM-monitor wijzen op een toename van het STEM-aandeel van de Vlaamse afgestudeerden tot ongeveer 25%. Tijdens het academiejaar 2014-2015 werden aan de Vlaamse universiteiten 1.393 doctoraten binnen STEM richtingen uitgereikt (op een totaal van 1986) en dat aantal neemt reeds geruime tijd toe. De instroom van studenten in STEM-richtingen zit ook in de lift. Voor academische bacheloropleidingen bedraagt die in 2015 30,46% en bij de academisch en professioneel gerichte bachelors aan de hogescholen 25,57%.

Sedert verschillende jaren scoren de Vlaamse onderzoekers internationaal zeer goed voor wat betreft publicatie-output, zichtbaarheid van het onderzoek via citaties en internationale co-publicaties. Vlaanderen presteert ook sterk in de deelname aan het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling (OTO). Voor de periode van 2007 tot 2013 (7KP voor OTO) bedraagt de Vlaamse return 2,5%. De eerste resultaten van de deelname aan het nieuwe Horizon 2020 programma (2014- 2020) wijzen op een gelijkaardig resultaat als bij 7KP voor OTO. Op basis van de eerste resultaten(op datum van juni 2016) staan 2 Vlaamse universiteiten (KU Leuven en UGent) in de top-50 van de bedragen toegekend aan instellingen van hoger onderwijs, en in de top-50 van het totaalbudget toegekend aan onderzoekscentra staan (in dalende volgorde) Imec, VIB, VITO en iMinds vermeld.

Kennisinstellingen valoriseren hun kennis via de oprichting van spin-off-bedrijven (72 in de periode 2010-2014). Vlaamse kennisinstellingen werken ook veel samen met de bedrijfswereld. In 2013 werd maar liefst 16% van de O&O-uitgaven in het hoger onderwijs gefinancierd door de private sector (binnenlandse en buitenlandse bedrijven). Een internationale vergelijking laat zien dat dit het hoogste cijfer is. Wat octrooien betreft is Vlaanderen een middenmotor. In 2012 bedroeg het aantal octrooiaanvragen bij het European Patent Office ongeveer 225 per miljoen inwoners. In 2014 innoveerde 68% van de Vlaamse ondernemingen door de invoering van nieuwe of vernieuwde product- of procesinnovaties of organisatorische of marketinginnovaties, een aanzienlijke stijging voor Vlaanderen ten opzichte van 2012. Een internationale vergelijking voor 2014 is er nog niet maar in 2012 lag het aandeel innoverende bedrijven in Vlaanderen hoger dan gemiddeld in Europa (56% i.p.v. 49% voor EU28).

Volgens de CIS-enquête 2015 (Communicity Innovation Survey) was in 2014 circa 57% van de Vlaamse ondernemingen bezig met de ontwikkeling van nieuwe of verbeterde producten of processen. De innovatiegraad, gemeten volgens deze indicator, is hoger in de industrie (65% in 2014) dan in de diensten (51%). De grote bedrijven zijn meer innovatief dan de middelgrote en kleine bedrijven (76% versus 56% in 2014). De meest innovatieve sector is anno 2014 de scheikundige / farmaceutische sector (76% van de bedrijven in deze sector geeft aan (al dan niet voltooide) product- en/of procesinnovatie-activiteiten gehad te hebben). In de context van de EU landen deed het Vlaamse Gewest het zeer goed in 2012: enkel Duitsland deed beter.

De RIS 2016 (Regional Innovation Scoreboard) van de EC rangschikt Vlaanderen in de tweede groep van innovatievolgers (door de EC nu "sterke innovators" genoemd). De relatieve sterktes van Vlaanderen vergeleken met het gemiddelde in de EU zijn te vinden in de categorieën "Innovatieve kmo's die samenwerken met andere", "Verkoop als gevolg van nieuwe productinnovaties", "kmo's die binnenhuis innoveren", en "kmo's met product- of procesinnovaties". Het EU Innovation Union Scoreboard (IUS), door de Europese Commissie nu opnieuw "European Innovation Scoreboard" of EIS genaamd, plaatst België als 7e sterkste EU land, en als 2e in de 2e groep van "Sterke innovators". Ons land staat achter Duitsland en Nederland maar voor Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. We scoren beter dan het EU gemiddelde in de categorieën "Human Resources", "Open, excellente onderzoekssystemen", "Financiering en ondersteuning", "bedrijfsinvesteringen", "verbindingen en ondernemerschap" en "Innovators".

2. Ondernemerschap

Op 1 januari 2016 waren er 509.700 btw-plichtige ondernemingen actief in het Vlaamse Gewest. 77,6% van de Vlaamse ondernemingen heeft minder dan 10 werknemers in dienst. Van alle ondernemingen die in 2010 opgericht werden, is 72,8% vijf jaar later nog in leven. Uit de gezondheidsbarometer van Graydon blijkt dat in 2015 161.866 Belgische vennootschappen, ofwel 32,62% van de totale bedrijfspopulatie, minstens één alarmsignaal telde. Dit was in 2014 nog 166.407 ofwel 34,56%.

Via de Global Entrepreneurship Monitor-enquête 2015 werd gepeild naar de houding in de samenleving ten opzichte van ondernemerschap. Ondernemerschap wordt in Vlaanderen steeds meer gezien als een haalbare en wenselijke stap. In 2015 zag 48% van de ondervraagden voldoende opportuniteit om een bedrijf op te richten, 31% meende over voldoende kennis, bekwaamheid en ervaring te beschikken om een nieuw bedrijf op te richten, bovendien had 10% ook effectief de intentie om binnen de 3 jaar een nieuw bedrijf te starten. De GEM-enquête peilde ook naar de waardering voor ondernemerschap. In 2015 vond 57% van de bevraagde Vlamingen dat succesvolle starters een hoge status hebben en veel respect genieten, 54% zag de stap naar ondernemerschap als goede carrièrekeuze en 54% vond dat er veel media-aandacht is voor ondernemerschap.

Een essentiële voorwaarde voor succesvol ondernemerschap is een vlotte toegang tot voldoende kapitaal. Wat betreft het aantrekken van kapitaal via bankkredieten zien we positieve tendensen. Volgens de statistieken van de Kredietcentrale voor ondernemingen bedroegen eind juni 2016 de toegestane kredieten in Vlaanderen iets meer dan 108 miljard euro, een stijging met ongeveer 4,3 miljard vergeleken met juni 2015. Deze stijging van de kredietgroei werd mede ondersteund door een verdere daling van de bancaire rentetarieven. De Belgische ondernemingen beschrijven daarom ook de algemene kredietvoorwaarden voor het achtste opeenvolgende kwartaal als gunstig. De gevraagde waarborgen en de kosten voor krediet worden niettemin nog als belangrijke knelpunten aangestipt.

Een andere belangrijke component voor ondernemen is investeren. De totale investeringsratio bedraagt 25,2% van het bbp in 2015. De private sector is de belangrijkste investeerder met een ratio van 21,7% van het bbp in 2013. Het Vlaams gewest kan ook rekenen op buitenlandse investeerders. In 2015 zijn er 227 buitenlandse investeringsprojecten in Vlaanderen gerealiseerd, voor een

bedrag van 2,70 miljard euro en een jobcreatie van 4.352 jobs. Dit is een absoluut topaantal, en ze leverden ook een recordaantal jobs op. Europa is goed voor net iets meer dan de helft van de buitenlandse directe investeringsprojecten (52%). De overige projecten komen uit Amerika (28%) en Azië (20%).

3. Werk

Inzake tewerkstelling kwamen er in 2015 zo'n 14.000 jobs bij in Vlaanderen, vooral in de private dienstensector en de zorg. De werkloosheid daalt al meer dan een jaar, in de eerste helft van 2016 met gemiddeld -3%. Van die daling genieten bovendien zowel de jongeren als de 50-plussers. Met 5,2% heeft het Vlaams Gewest de 15e laagste werkloosheidsgraad op 102 Europese regio's. Geen enkele Nederlandse of Franse regio doet beter, we moeten enkel een aantal Duitse, Britse en Oostenrijkse regio's laten voorgaan.

De jobgroei hield in 2015 gelijke tred met de groei van de beroepsbevolking, waardoor de werkzaamheidsgraad gelijk bleef op 71,9%. Het lichte herstel van de arbeidsmarkt leidde wel tot een stijging van de werkzaamheidsgraad bij jongeren. Ook de werkzaamheidsgraad bij 55-plussers blijft stijgen dankzij de aanhoudende beleidsinspanningen om mensen langer aan het werk te houden. In 2015 was voor het eerst 65% van de mensen tussen 55 en 60 jaar aan het werk. 10 jaar geleden ging het nog om 45%. Daarnaast steeg de werkzaamheidsgraad van de personen met een niet-EU-nationaliteit de afgelopen 10 jaar met 10 procentpunt.

Uit de knelpuntberoepenstudie van 2016 bleek opnieuw dat werkgevers het moeilijk hebben om voldoende technisch geschoolde mensen te vinden. Er studeren nog steeds onvoldoende jongeren af in technische studierichtingen. De vooruitgang in het aantal STEM-afgestudeerden die hierboven reeds werd aangehaald, is voorlopig nog onvoldoende om aan de groeiende vraag te voldoen. Ruim 1 op 4 technische werknemers is immers ouder dan 50, waardoor de vergrijzing zal zorgen voor een toenemende nood aan vervanging van gepensioneerde technici.

III. Strategische en operationele doelstellingen

1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen

1.1. Focus op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan

Realisaties 2015-2016

Samen met mijn collega-ministers Joke Schauvliege, bevoegd voor het landbouwbeleid en de zeevisserij en het plattelandsbeleid, en Hilde Crevits, bevoegd voor onderwijs, lanceerde ik een nieuw actieplan ondernemend onderwijs voor de periode 2015-2019.

Met dit actieplan willen we onze onderwijsinstellingen inspireren en ondersteunen, en de acties vanuit de Vlaamse overheid te bundelen teneinde ondernemend onderwijs te stimuleren in alle onderwijsinstellingen.

Enerzijds willen we jongeren een ondernemende attitude en de nodige competenties om te ondernemen bijbrengen. Anderzijds willen we hen stimuleren om ondernemerschap als een realistische toekomstkeuze te zien.

Werking 2016-2017

Het komende beleidsjaar zal in het teken staan van de verdere uitvoering van het actieplan ondernemend onderwijs.

1.2. Investeren in competenties

1.2.1. Inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze - STEM

Realisaties 2015-2016

Met het "Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020" werd volop bijgedragen aan het beleidsoverschrijdende STEM-actieplan 2012-2020. Ook in 2016 werd meer dan 80% van de middelen voor wetenschapscommunicatie besteed aan (buiten)schoolse activiteiten en initiatieven omtrent wetenschappen, technologie en innovatie voor kinderen en jongeren. De verdere uitbouw van de STEM-academies, de Kinderuniversiteiten, de Vlaamse Olympiades, …, zijn slechts enkele succesvolle voorbeelden.

We hebben eveneens ingezet op initiatieven voor het brede publiek. Door genuanceerde en toegankelijke informatie te verstrekken over de rol van wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie worden burgers gesensibiliseerd voor het maatschappelijk en economisch belang ervan. Initiatieven zoals de "Dag van de Wetenschap", "Wetenschapscafés" e.d. dragen daar in belangrijke mate toe bij.

Werking 2016-2017

In 2016-2017 gaan we verder op de ingeslagen weg, samen met de huidige structurele partners (F.T.I/ Technopolis, Expertisecellen wetenschapscommunicatie, RVO-society, volkssterrenwachten, wetenschappelijke jeugdverenigingen enz.) en met de strategische onderzoekscentra. In hun rol van kennisnetwerken zullen zij in hun initiatieven extra aandacht besteden aan leerkrachten en meisjes. We zullen de STEM-academies versterken en plannen een nieuwe editie van de "Vlaamse Wetenschapsweek" van 24 tot 28 oktober 2016.

Met nieuwe projecten zoals "Bos online" van de RVO-society wordt de evolutie van het "internet of things" op de voet gevolgd. Ook programmeren als toekomstgerichte vaardigheid willen we, in overleg met de minister van onderwijs, gericht ondersteunen. We blijven dus streven naar een efficiënt en doelmatig wetenschapscommunicatiebeleid.

1.2.2. Creëren van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken

Realisaties 2015-2016

Samen met mijn collega-minister van Onderwijs, zette ik het afgelopen beleidsjaar verdere stappen op weg naar een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken. De conceptnota bis "duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg" van 3 juli 2015 werd de voorbije maanden verder geoperationaliseerd:

- Via het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding, legden we de basis voor een eenduidig, geharmoniseerd statuut voor elke lerende. Vanaf 1 september 2016 zal zowel in het kader van leren en werken als in de proeftuinen duaal leren en werken enkel nog met 2 overeenkomsten gewerkt worden, met name de stage-overeenkomst alternerende opleiding en de overeenkomst alternerende opleiding[2]. Tot 31 augustus 2016 bestonden er 11 soorten mogelijke overeenkomsten. Deze harmonisering betekent zowel voor het onderwijsveld als voor het bedrijfsleven een verregaande administratieve vereenvoudiging.
  Hetzelfde decreet regelt ook de oprichting van het Vlaams partnerschap Duaal Leren, dat zal instaan voor het uitbouwen van een duurzaam netwerk van erkende leerondernemingen, het monitoren en beheren van de (stage)overeenkomsten en het adviseren over alle facetten m.b.t. de werkplekcomponent van duaal leren. Bij delegatie zullen ook sectorale partnerschappen deze taken kunnen opnemen. Het Vlaams partnerschap startte op 30 augustus 2016, en 15 sectorale partnerschappen zijn in opstart.
- In de praktijk werden diverse testtrajecten opgestart, zoals het project "Schoolbank op de werkplek", waarmee duaal leren in 7 opleidingen wordt uitgetest, en het project "Werkplek-21". In dit laatste project verkent SYNTRA Vlaanderen alle relevante aspecten om van de werkplek een kwaliteitsvolle leeromgeving te maken. Hierbij werd onderzocht hoe een goede screening en matching van jongere met een bedrijf best gebeurt en werd een begeleidings- en ondersteuningsconcept ontwikkeld voor bedrijven, gebaseerd op een

[2] Deeltijdse arbeidsovereenkomsten zijn uitzonderlijk nog mogelijk voor de non-profit organisaties die gebruik maken van de sociale maribel regeling en in specifieke situaties in het DBSO om de overgang van leren en werken naar het duale leren geleidelijk aan te laten verlopen.

enquête bij meer dan 1300 bedrijven. Deze beleidsaanbevelingen vormden de basis voor de besprekingen rond de nieuwe wetgeving samen met de diverse stakeholders, waarbij we aantal principes uit de concepnota verfijnden en verder operationaliseerden. Syntra Vlaanderen zette als werkregisseur de voorbije maanden ook sterk in op het verzamelen en monitoren van alle beschikbare werkplekken en hoe ze dit aanbod nog kunnen verhogen. Tot slot startten 22 verkennende trajecten in het kader van de ESF-oproep rond duaal leren en 8 verkennende trajecten zonder ESF-steun. Allemaal samen moeten de verkennende trajecten bijdragen tot een kwaliteitsvol, uitgetest systeem van duaal leren en werken. Een lerend netwerk zorgt voor afstemming over al deze projecten en verzamelt de geleerde lessen.

- De incentives voor bedrijven: In het kader van de zesde staatshervorming behandelen mijn diensten sinds 1 april 2015 de doelgroepvermindering voor mentors en sinds 1 januari 2016 de aanvragen en betalingen voor de start- en stagebonus.

Werking 2016-2017

Zoals opgenomen in het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan investeer ik in wendbare leerlingen/jongeren door te inversteren in een nieuw duaal stelsel van leren en werken.

Samen met mijn collega bevoegd voor Onderwijs zullen we nauwgezet de resultaten van het proefproject "Schoolbank op de Werkplek", Werkplek-21 en de andere verkennende trajecten opvolgen. De ontwikkelde tools en instrumenten binnen Werkplek-21 zullen ingebed en uitgeprobeerd worden in deze proeftuinen.

Naar volgend schooljaar toe breiden we de 7 trajecten die nu lopen in het spoor 2 'Schoolbank op de werkplek' verder uit. Hierbij hebben we de ambitie om 20 bijkomende opleidingen van start te laten gaan. Daarnaast werken we mee aan de opmaak van het organiek decreet duaal leren en werken met bijhorend uitvoeringsbesluit.

We starten de gesprekken op met de Franse gemeenschap, de Duitse gemeenschap en onze buurlanden om te komen tot samenwerkingen opdat ook hier leerovereenkomsten en werkplekken mogelijk worden.

In 2016-2017 wil ik ook toewerken naar een tweede decreet in het kader van duaal leren en werken, namelijk rond incentives voor bedrijven. Financiële incentives kunnen helpen om ondernemingen over de streep te trekken om werk te maken van kwalitatieve werkplekken.

1.2.3. Inzetten op een betere aansluiting van onderwijs-arbeidsmarkt en voorkomen en remediëren van ongekwalificeerde uitstroom

Realisaties 2015-2016

Elke jongere dient in zijn of haar schoolloopbaan een goede basis mee te krijgen voor de uitbouw van zijn of haar werkloopbaan. Tegelijkertijd willen we jongeren al tijdens hun studie stimuleren om een eerste werkervaring op te doen. In 2016 stuurde ik, samen met mijn collega-ministers bevoegd voor Welzijn en Onderwijs het plan "Samen tegen schooluitval" bij als antwoord op reacties vanuit het veld.

In samenwerking met mijn collega bevoegd voor onderwijs zette ik ook verder in op preventieve en remediërende initiatieven in de strijd tegen de schooluitval, bijvoorbeeld met het STEM-actieplan, de 10 dagen regeling waarbij leerlingen in de VDAB competentiecentra op stage komen, het train-the-trainer programma voor onderwijsprofessionals, enzovoort.

Voor wie ondanks deze preventieve acties toch voortijdig het onderwijs verlaat, zetten we ook het voorbije jaar sterk in op competentieversterkende acties en toeleidings- en werkervaringstrajecten met een bijzondere focus op de stedelijke problematiek (o.a. de WIJ-trajecten). Het aantal erkende beroepskwalificaties die opgesteld werden door de sectoren blijft toenemen.

Uit een evaluatie van de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT) die de VDAB opmaakte en besprak met de sociale partners, blijkt eens te meer dat deze zeer succesvol zijn om werkzoekenden zonder kwalificaties aan de slag te krijgen in een knelpuntberoep. Zo is ruim 7 op 10 van de geslaagde cursisten "zorg en onderwijs" die een OKOT volgde binnen de 6 maanden uitgestroomd naar werk.

Werking 2016-2017

In 2016-2017 voorzien we een continuering van de samenwerking met onderwijs en van de vele competentieversterkende acties en werkervaringsprojecten.

We voorzien ook een aantal optimalisaties, zoals de uitwerking van een zelfinschattingstool voor kandidaat OKOT-cursisten.

Verder blijven we met de VDAB en met onderwijs inzetten op een passend aanbod voor NEET-jongeren (Not in Education, Employment, nor Training). Het gaat om -25-jarigen die niet ingeschreven zijn als werkzoekende en die hun studies hebben stopgezet, die niet beschikken over een diploma of getuigschrift, noch opleiding volgen of aan het werk zijn. Op deze manier komen we tegemoet aan de aanbeveling van de Raad van de Europeses Unie van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie. Deze nieuwe opdracht voor de VDAB past ook in het Actieplan samen tegen schooluitval en is opgenomen in het voorontwerp van decreet houdende de implementatie van de zesde staatshervorming en houdende diverse bepalingen met betrekking tot het beleidsdomein Werk en Sociale economie, dat dit najaar aan het parlement wordt voorgelegd. Deze decreetswijziging verschaft ook de rechtsgrond voor nieuwe gegevensstromen tussen Werk en Onderwijs die het mogelijk maken om NEET-jongeren strikter op te volgen en te activeren.

Er wordt ook verder gewerkt aan een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) voor beroepskwalificerende trajecten. Het GKK dat we ontwikkelen moet ervoor zorgen dat de opleidingen en EVC-trajecten die naar dezelfde beroepskwalificatie leiden, garanderen dat de personen die het traject hebben doorlopen effectief eenzelfde geheel van competenties bezitten. Hierdoor zouden de opleidingen dezelfde maatschappelijke waardering op moeten leveren, bieden ze een transparanter zicht op (gevalideerde) competenties van burgers (bijvoorbeeld ten aanzien van potentiële werkgevers). Het is mijn intentie om dit kwaliteitskader en het bijhorend toezicht, samen met mijn collega-minister van Onderwijs, om te zetten in regelgeving.

1.2.4. Ondernemerscompetenties versterken

Realisaties 2015-2016

In samenwerking met SYNTRA Vlaanderen en het Agentschap voor Ondernemen en Innovatie, zetten we in op innovatieve en toekomstgerichte ondernemersvorming.

Het SYNTRA-netwerk werd gestimuleerd om een toekomstgericht en kwalitatief vormingsaanbod voor (kandidaat)ondernemers te realiseren, gesteund op vijf krijtlijnen:

- Individuele en flexibele leertrajecten
- Innovatie opleidingen en opleidingsvormen met aandacht voor nieuwe marktsectoren, cross-sectorale werking en digitalisering.
- Responsabilisering en resultaatgerichte financiering
- Werkplekleren
- Partnerschappen en samenwerking met vertegenwoordigers van beroepsgroepen, sociale partners, relevante organisaties van het maatschappelijk middenveld, onderzoeksinstellingen en opleidingsaanbieders

Vijf voltijdse dagopleidingen werden ontwikkeld volgens dit nieuwe kader. Deze opleidingsprogramma's zijn afgestemd op de beroepskwalificaties en bevatten 60% werkplekleren.

Werking 2016-2017

Het aanbod van de ondernemerschapstrajecten binnen het SYNTRA-netwerk zal in de toekomst nog verder afgestemd worden op de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Dit vertaalt zich voor het cursusjaar 2016-2017 in twee nieuwe trajecten gebaseerd op beroepskwalificaties in de sector elektro (elektrotechnisch monteur en elektromecanicien) en 24 herwerkte trajecten uit 7 sectoren. In het kader van sturend beleid worden vanaf september 2016 reeds een vijftal flexibele en/of innovatieve trajecten gelanceerd en twee digitale experimenten

1.2.5. Toegang tot ondernemerschap

Realisaties 2015 - 2016

In samenwerking met het forum Ondernemend Hoger Onderwijs en AHOVOS werd een oplossing uitgewerkt voor student-ondernemers. Studenten die na het behalen van hun diploma secundair onderwijs nog niet voldoen aan de voorwaarden om te kunnen starten als ondernemer, kunnen zich vanaf nu reeds vóór het behalen van hun bachelordiploma inschrijven als ondernemer in de Kruispuntbank van Ondernemingen met een getuigschrift basiskennis bedrijfsbeheer uitgereikt door een hogeschool of universiteit. Hiervoor werd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen een handleiding ontwikkeld.

De bevoegdheden inzake ambulante handel en kermisactiviteiten werden in het kader van de zesde staatshervorming overgedragen aan de gewesten. In juli 2016 werd een ontwerp van decreet en besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de wet en het koninklijk besluit goedgekeurd door de Vlaamse

Regering. De doelstelling van deze wijzigingen is de wetgeving op de ambulante activiteiten te actualiseren en af te stemmen op de gewijzigde en evoluerende socio-economische realiteit en de noden van een modern beheer van handelsactiviteiten. Na structureel overleg met de verschillende stakeholders werd geconcludeerd een aantal uniforme basisregels op niveau van het Vlaams Gewest te behouden. Hierdoor wordt de ambulante handelaar beschermd tegen te uiteenlopende reglementen in verschillende gemeenten. Anderzijds is er nood aan meer autonomie voor steden en gemeenten om het marktenbeleid beter en sneller te kunnen afstemmen op de lokale noden en omstandigheden. De inzet voor de wijzigingen van de wet en het besluit zijn dan ook administratieve vereenvoudiging en verhoogde autonomie en verantwoordelijkheid voor steden en gemeenten.

Werking 2016-2017

Op mijn vraag is het Agentschap Innoveren en Ondernemen een uitgebreid consultatieproces gestart om na te gaan wat de impact is van nieuwe Europese regelgeving op *de Vlaamse vestigingswetgeving*. De Europese Richtlijn 2013/55/EU tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties diende te worden omgezet in een decreet. De impact van het Europese beleid, verankerd in deze betreffende richtlijn, heeft verregaande implicaties op het Vlaamse ondernemerslandschap, in het bijzonder op de gereglementeerde beroepen.

Van deze consultatieronde wordt ook gebruik gemaakt om de vestigingsregelgeving grondig te evalueren en de vestigingsvoorwaarden voor de gereglementeerde beroepen te herevalueren. Per sector worden de betrokken beroepsfederaties bevraagd. Het consultatieproces met de sectoren kent verder zijn vervolg in het najaar van 2016.

Van zodra de eerste conclusies kunnen worden getrokken start het vervolgtraject om te komen tot doeltreffende, efficiënte maatregelen die het ondernemerschap bevorderen en de toegang tot het beroep vereenvoudigen.

1.2.6. Arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod

Realisaties 2015-2016

Net zoals Syntra Vlaanderen oriënteert de VDAB haar opleidingsaanbod zoveel mogelijk in de richting van de vragen van bedrijven en de knelpunten op de arbeidsmarkt (zie ook 7.8). Tegelijkertijd kiest de VDAB ervoor om zoveel mogelijk gebruik te maken van werkplekleren.

Zo wordt er in het hele opleidingsaanbod naar gestreefd om een stage op de werkvloer te voorzien. Voor zes op de tien cursisten in opleiding is dit vandaag reeds het geval en de tendens is stijgend. Cursisten die stage lopen op de werkvloer krijgen tijdens hun opleiding belangrijke werkvloercompetenties mee en verruimen hun netwerk, waardoor ze sneller worden aangeworven. We

merken dan ook dat intussen 66% van de cursisten snel werk vindt na het afronden van een beroepsopleiding[3].

De Vlaamse regering heeft in het SALK-uitvoeringsplan de oprichting van een T2-campus in Genk opgenomen. T2 is een partnerschap tussen Syntra-Limburg, VDAB en AGB Genk (voor onderwijs). Medio 2016 werd de cvba T2 opgericht, met als doel de ontwikkeling en bouw van de campus, het beheer en verhuring, alsook het faciliteren van de ontwikkeling van state of the art-opleidingen, innovatieve methodieken en leeromgevingen.

Werking 2016-2017

In het najaar van 2016 worden in overleg met de sociale partners de verschillende vormen van stages op elkaar afgestemd zodat elke vorm een duidelijke eigen finaliteit en voorwaarden heeft. Dit betekent een vereenvoudiging en eenduidigheid zowel voor de VDAB, de werkzoekende en de werkgevers.

Het opleidingsaanbod van de VDAB krijgt het komende beleidsjaar een grondige update. Er lopen nu reeds enkele voorbereidende pilootprojecten, zoals o.a. de Methodenmix. De bedoeling daarbij is om ook voor opleidingen gebruik te kunnen maken van verschillende kanalen (face-to-face, webleren, afstandsleren,…) zoals dat vandaag al in de bemiddeling gebeurt. Om dit mogelijk te maken is een gedegen planning en opvolging van de leerweg van de cursist cruciaal. Ter ondersteuning van deze nieuwe aanpak werkt de VDAB in 2017 een nieuw online-platform uit.

De start van de bouwwerken aan de T2-campus in Genk is voorzien in januari 2017.

1.2.7. Meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten

Realisaties 2015-2016

We kantelden de bevoegdheid van het betaald educatief verlof (BEV) in, we stemden ze af met de andere gewesten (in de vorm van een samenwerkingsprotocol en een samenwerkingsakkoord) en we richtten een Vlaamse erkenningscommissie op. We waarborgden op die manier de continuïteit en we optimaliseerden de dienstverlening aan de werkgevers die gebruikmaken van BEV.

[3] Hierbij dient vermeld te worden dat de uitstroommeting licht werd aangepast. De VDAB wil een algemeen beeld krijgen op de uitstroom naar werk van alle bereikte cursisten. Daarom werd de meting uitgebreid naar alle beëindigde opleidingsclusters, ongeacht het eindresultaat van de hoofdopleiding. Voordien werd dit beperkt tot de positief beëindigde opleidingsclusters. Dit heeft als gevolg dat ook clusters waarvoor de cursist een negatief eindresultaat behaalde (stopzetting of niet geslaagd was) meegenomen worden in de meting. Daarnaast werd, om een snellere opvolging van onze cursisten te bewerkstelligen, ook het meetmoment vervroegd naar drie maanden na de opleiding in plaats van zes maanden. Hierdoor kan deze aangepaste metingswijze iets lagere uitstroomcijfers opleveren, maar dat wil niet zeggen dat de VDAB-opleidingen minder succesvol zijn dan voorheen in het aan het werk helpen van cursisten.

Werking 2016-2017

Om de deelname aan levenslang leren en de inzetbaarheid van werknemers in Vlaanderen te verhogen, wil ik dit werkingsjaar in overleg met de sociale partners komen tot een hervorming van de opleidingsincentives voor werkenden. We leggen de focus op arbeidsmarktgerichte opleidingen en zetten hierbij prioritair in op het ondersteunen van transities en het versterken van de positie van de werknemers op de arbeidsmarkt. Dit voornemen past in het antwoord vanuit Vlaanderen op de Europese skills agenda.

In afwachting van de hervorming van de opleidingsincentives en naar aanleiding van een audit van het Rekenhof over de erkenningen van opleidingen in kader van BEV, wil ik dit werkingsjaar, samen met de Vlaamse erkenningscommissie BEV, ook werk maken van bijkomende korte termijn maatregelen in functie van een beter beheer en toezicht op de maatregel (zie bijlage: antwoord op aanbevelingen Rekenhof).

1.2.8. Inzetten op elders verworven competenties

Realisaties 2015 – 2016

Een toekomstvisie werd uitgewerkt met betrekking tot EVC die voortbouwt op de 3 sporen van de beleidsnota. Spoor 1 houdt het zelf in kaart brengen van competenties in, via spoor 2 kunnen competenties bekrachtigd worden door betrokken derden, spoor 3 ten slotte impliceert het formeel erkennen van competenties bij een daartoe aangestelde organisatie (conform de Vlaamse kwalificatiestructuur) met het oog op het behalen van een kwalificatiebewijs als formele bevestiging.

Werking 2016-2017

Vertrekkende van de principes uit de goedgekeurde conceptnota "geïntegreerd EVC-beleid" (juli 2015) wil ik spoor 1 en spoor 2 samen met VDAB, SYNTRA Vlaanderen, sociale partners en sectoren versterken, aan de hand van een actieplan. Dit actieplan zal zich in eerste instantie focussen op het meer kenbaar maken van de bestaande instrumenten "Mijn Loopbaan"' en "Persoonlijk Ontwikkelingsplan" (POP) bij groepen die er momenteel weinig of geen gebruik van maken, en door deze tools nog beter in te bedden in de basisdienstverlening van VDAB en SYNTRA Vlaanderen. Ook sociale partners en sectoren kunnen hierin een rol spelen. De reeds bestaande functionaliteit binnen 'Mijn Loopbaan' om competenties te laten bekrachtigen door derden wil ik sterker promoten.

Verder maak ik samen met de minister van Onderwijs werk van een ontwerpdecreet betreffende een geïntegreerd beleid inzake het erkennen van competenties. In dit decreet zal het kwalificerende spoor van EVC (spoor 3) verankerd worden via het werken met uniforme EVC-standaarden gekoppeld aan de Vlaamse kwalificatiestructuur. Dit decreet zal een gemeenschappelijk kader bieden waarbinnen verschillende beleidsdomeinen EVC concreet kunnen vormgeven.
Verder kies ik er voor om de huidige ervaringsbewijzen optimaal om te vormen naar sectorale bekwaamheidsbewijzen die gekoppeld worden aan de Vlaamse kwalificatiestructuur. Voor cross-sectorale beroepen zal ik samenwerking tussen sectoren stimuleren. De doelstelling is om begin 2018 klaar te zijn met een versterkt EVC-beleid binnen Werk, geënt op de inhoudelijke krijtlijnen van het decreet.

1.3. Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap

1.3.1. Investeren in kennisopbouw en innovatie

Realisaties 2015-2016

In 2015-2016 lag de nadruk op het voorzien van continuïteit van de steunmaatregelen gericht op het stimuleren van innovatie. In de loop van 2016 was er een beperkte bijsturing van de criteria voor O&O-bedrijfssteun zodat de steun meer ingezet kan worden waar het verschil gemaakt wordt en de steun beter aansluit bij de beleidsaccenten. Hierbij wordt in de evaluatie een selectievoordeel toegekend aan jonge kmos waar de impact hoog is. Daarnaast wordt een gelijkaardig selectievoordeel toegekend aan projecten met samenwerking en inbedding in het ecosysteem. Hierdoor wordt vooral bij grote bedrijven samenwerking en inbedding in het ecosysteem positief gewaardeerd. Uiteindelijk wordt ook aandacht geschonken aan het stimulerend effect van de steun en aan projecten met een doorbraakpotentieel en aan de inbedding van de economisch toegevoegde waarde in een groeistrategie. Deze aanpassing werd geïmplementeerd voor alle O&O-bedrijfsprojecten ingediend vanaf 1 april 2016.

Werking 2016-2017

Met nauwe betrokkenheid van het beslissingscomité bij het Hermesfonds werd medio 2016 ook een traject opgestart om de bedrijfssteun voor innovatie verder bij te sturen. Het doel is om te komen tot een betere identificatie van doel en beoogde effecten van de steun, wat op zijn beurt samenhangt met de aard van de ondernemingen die gesteund worden.

Dit traject moet toelaten om op termijn beter in te schatten in welke mate de steun effectief een impact realiseert en om meer gericht de effecten van de steun te monitoren. Daarnaast zal ook de verlenging van het steuntraject tot in de latere stadia van het innovatietraject verder uitgewerkt worden in samenwerking met een klankbordgroep vanuit het werkveld. We verlengen, binnen de mogelijkheden van de O&O&I-verordening en binnen de budgettaire beperkingen, het steuntraject naar ontwikkelingen dichter bij de markt (zoals demo's, pilootinstallaties, proeftuinen en proof of concept).

1.3.2. Toegang tot investeringsmiddelen

a) opvolging en faciliteren van de kredietverlening door banken

Realisaties 2015-2016

Een essentiële voorwaarde voor succesvol ondernemerschap is een vlotte toegang tot voldoende kapitaal. Om te zorgen dat de kredietmarkt efficiënt werkt, werd in het bankenplan afgesproken dat er op regelmatige basis overleg zou komen tussen de ondernemersorganisaties, de financiële instellingen en de Vlaamse overheid. Het voorbije jaar kwam de high-levelgroep twee maal samen om de situatie en de knelpunten op de kredietmarkt te bespreken. Een van de elementen die aan bod kwam in de vergaderingen, was het gebruik van de Vlaamse en Europese waarborgprogramma's. Uit een overleg tussen PMV en de financiële sector werd bekeken wie welke waarborgprogramma's gebruikt, hoe complementair deze instrumenten zijn, enz. Uit deze analyse bleek dat bepaalde

financiële instellingen volledig aangewezen zijn op de Vlaamse waarborginstrumenten, dat de Vlaamse waarborginstrumenten een ruimer toepassingsgebied kennen en flexibel werken. Er werd besloten dat het niet vereist is om de Vlaamse waarborginstrumenten aan te passen. Een ander item dat ter sprake kwam in het high level bankenoverleg was het gebruik van het Europees Fonds voor Strategische Investeringen. Een werkgroep werd samengesteld om de knelpunten met betrekking tot de toegang tot de EFSI-fiannciering te bekijken. De algemene conclusie van de werkgroep was dat EIB-financiering nog te vaak als concurrerend voor de Vlaamse senior kredietmarkt wordt ervaren. De additionaliteit van EFSI moet beter bewaakt worden. Ook zou EIB/EIF zich meer moeten toespitsen op achtergestelde financiering, (semi)kapitaalinstrumenten of grotere investeringsprojecten. Deze aanbevelingen zullen meegenomen worden bij de eerste evaluatie van EFSI (voorzien in 2017) en wanneer er samengezeten wordt met de Commissie over een mogelijke verlenging van EFSI. Momenteel wordt er samengezeten tussen PMV en de financiële sector in verband met turnaroundfondsen. PMV wil proactief samenwerken met de financiële sector om de financiering voor de doorstart van ondernemingen rond te krijgen. Op dit moment zijn doorstartfondsen niet echt aanwezig op de Vlaamse markt. Daarom wil PMV overleg plegen met de financiële instellingen in verband met doorstartdossiers. Pas in een later stadium kan een doorstartfonds in het leven geroepen worden.

Werking 2016-2017

Voor de meeste items in het bankenplan werden al oplossingen gevonden. Een periodieke afstemming met de top van de banksector in functie van nieuwe evoluties en marktomstandigheden blijft evenwel zinvol. We zullen dit overleg in de toekomst dan ook verderzetten.

b) dichten van de financieringskloof door PMV

Realisaties 2015-2016

De vereenvoudiging van het aanbod van PMV werd gefinaliseerd en ook gecommuniceerd in de markt: voortaan benadrukt PMV haar rol als financier die helpt om elk goed businessplan met een goed team gefinancierd te krijgen en richt zij zich tot de zelfstandige ondernemers met een aangepast aanbod via de relevante kanalen onder de naam PMV/Z.

Bij ARKimedes wordt na de kapitaalsverhoging actief gewerkt op grotere fondsen. Deze fondsen kunnen grotere bedragen per bedrijf investeren zodat we ook voor de financieringsnood van scale-ups een gepast antwoord hebben. Tevens blijft ARKimedes ook de initiële doelgroep voor kleinere en middelgrote Venture Capital-fondsen bedienen.

In het afgelopen jaar werd de hervorming van de startlening+ en de kmo-cofinanciering, en de ondersteuning ervan door Europese middelen via EFSI, bijzonder goed onthaald. De aanpassing van de leningsparameters en de Europese tegengarantie leidden tot een opmerkelijke groei in het aantal aanvragen.

PMV paste de voorbije jaren de applicaties voor de winwin-lening zo aan dat een samenwerking met crowdfundingplatformen mogelijk wordt. In de mate dat de crowdfundingplatformen de voorwaarden van de winwinlening respecteren en een samenwerking opzetten met PMV kunnen de crowdfunders de voordelen van de

winwin-lening genieten. De aanpassing van de applicatie had als doel de registratie van de winwinlening te vereenvoudigen, zodat het crowdfundingplatform dit als een service kan aanbieden aan de crowdfunders. Een en ander werd ook contractueel verankerd, aangezien de commissie van het crowdfundingplatform geen deel mag uitmaken van het als winwinlening geregistreerde bedrag.

Werking 2016-2017

PMV heeft haar corporate governance door externen laten doorlichten en zal in het komende jaar de aanbevelingen in de praktijk omzetten, door de juridische structuur te vereenvoudigen en de aansturing te centraliseren. Ook de communicatie naar ondernemers blijft een aandachtspunt. Het is immers van essentieel belang dat ondernemers rol van PMV kennen en weten hoe zij er toegang kunnen toe krijgen.

PMV zal in de komende periode het Biotech Fonds Vlaanderen overnemen van de GIMV en dit binnen haar investeringsactiviteiten integreren: in deze kennisintensieve sector willen we een maximale slagkracht bereiken voor de Vlaamse middelen die in deze sector worden ingezet. Ook de integratie van de SOFI-participaties in de PMV-portefeuille zal in de loop van het komende werkjaar gerealiseerd worden.

c) versterken rol LRM in uitvoering SALK

Realisaties 2015-2016

LRM heeft in het afgelopen jaar een aantal economische tendensen extra rugwind gegeven.
Limburg kent een sterke startersdynamiek. Door de oprichting van thematische incubatoren wil LRM Limburgse startups alle kansen geven. In de periode 2015-2016 kwamen er 6 incubatoren bij, met name Agropolis – Kinrooi, de incubator voor innovatieve land- en tuinbouw, Corda INCubator, de place to be voor startende ondernemers in de technologie- en services sector, BikeVille N.V., de incubator van Flanders' Bike Valley en IncubaThor rond smart energy. Nog in 2015 werd de kiem gelegd voor een nieuw test- en businesscentrum voor drones op de luchtmachtbasis in Brustem. De laatste telg is Mia-H, de Mode-Incubator voor Accessiores. Opgeteld met de reeds bestaande incubatoren Bioville rond gezondheid en zorg, Greenville rond circulaire economie en C-Mine Crib rond creatieve economie, staat de teller heden op 9.

Ook op de mijnsites en campussen werden nieuwe economische fundamenten gelegd. Blikvanger van het afgelopen jaar was ongetwijfeld Be-MINE, waar in recordtempo een retailpark van 15.000 m² werd gebouwd. Alle winkelunits zijn intussen verhuurd. Op dezelfde site is ook TODI gelegen, het grootste subtropisch indoorduikcentrum van Europa, dat in het najaar van 2016 in gebruik kan worden genomen. Op Thorpark werden de gebouwen van Energyville afgewerkt, waar 200 onderzoekers zullen gehuisvest worden die zullen werken aan de ontwikkeling van een nieuwe energie-economie in Vlaanderen en Europa.

Ook de Corda-campus, nu al goed voor bijna 100 bedrijven en meer dan 3000 werknemers, zette zijn expansie verder.

Werking 2016-2017

Ook in werkingsjaar 2016-2017 zal LRM het hoge investeringsritme aanhouden, en blijven inzetten op de KlimOp-lening.

1.3.3. Uitbouw van programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten

Realisaties 2015-2016

In de visienota Visie 2050 definieerde de Vlaamse Regering zeven transities die bepalend zullen zijn voor de toekomst van Vlaanderen. Samen met de minister president Geert Bourgeois en minister Joke Schauvliege ben ik trekkende minister voor de transitie 'de sprong maken naar Industrie 4.0'. Onder Industrie 4.0 wordt de fundamentele verandering in de industrie en de maatschappij verstaan die het gevolg is van de doorgedreven digitalisering. Hierdoor worden zowel de interactie met de klant als de processen en businessmodellen van de ondernemingen beïnvloed. Eind juni 2016 hebben de trekkende ministers voor dit transitiedomein een transitiemanager aangesteld. Hij zal vanuit de Vlaamse overheid deze transitie ondersteunen.

Ook voor de transitiedomoeinen Circulaire Economie en Zorginnovatie werd de afstemming met de andere betrokken minister inmiddels opgestart.

Om binnen het industrieel- en innovatiebeleid op horizontale wijze systeeminnovaties en transities te ondersteunen, werd in 2016 het cluster-besluit goedgekeurd en werden de eerste clusterinitiatieven geselecteerd voor financiële steun. In het Clusterbesluit worden twee clustertypes onderscheiden: (i) speerpuntclusters en (ii) innovatieve bedrijfsnetwerken.

Speerpuntclusters: Het zwaartepunt van het Vlaams clusterbeleid ligt bij een beperkt aantal grootschalige en ambitieuze speerpuntclusters. Eind 2015 werden voor 4 domeinen (duurzame chemie, logistiek, materialen en agro-voeding) organisaties aangeduid om een speerpuntclustervoorstel uit te werken. Voor deze speerpuntclusters geldt dat ze voor een voor Vlaanderen strategisch domein, in een samenwerkingsverband tussen ondernemingen, kennisinstellingen en overheid (triple-helix) een ambitieuze langetermijnstrategie en competitiviteits-programma ontwikkelen en uitvoeren. De strategie vertrekt vanuit een omvangrijk marktpotentieel voor de ondernemingen, terwijl er binnen het competitiviteitsprogramma ook voldoende aandacht dient te zijn voor het realiseren van aantoonbare resultaten op korte termijn.

De engagementen van zowel ondernemingen en kennisinstellingen als de overheid worden vastgelegd in het *clusterpact*. In dit clusterpact kunnen voor de ondersteuning van de langetermijnstrategie door de overheid projectmiddelen gereserveerd worden en niet-financiële engagementen (bv. normering, vergunningen, …) worden aangegaan. Het is hierbij mogelijk dat ook andere beleidsdomeinen betrokken worden. De verbinding zal ook gemaakt worden met de transitiedomeinen uit de Visienota 2050. Verder wordt van de clusters ook verwacht dat ze actief inspelen op de klimaatuitdagingen en in hun projectwerking hier voldoende middelen voor bestemmen. Deze clusterpacten zullen eind 2016 en in 2017 verder geoperationaliseerd worden.

Innovatieve bedrijfsnetwerken (IBN) geven binnen het nieuw Vlaams Clusterbeleid ruimte aan clusterinitiatieven met een beloftevol potentieel waar een actief samenwerkingsmodel tussen ondernemingen essentieel is om

competitiever te worden. Er wordt van deze IBN's verwacht dat ze binnen een tijdsbestek van 3 jaar enerzijds een dynamiek van samenwerking op gang brengen tussen de clusterleden en anderzijds concrete resultaten voorleggen die leiden tot competitiviteitsverbetering en economische meerwaarde bij de doelgroep. Voor innovatieve bedrijfsnetwerken geldt dat ze dienen opgezet te worden door en voor Vlaamse bedrijven (bottom-up). Op 14 juli 2016 selecteerde het HERMES-beslissingscomité 12 Innovatieve Bedrijfsnetwerken.

Werking 2016-2017

Industrie 4.0

Zoals afgesproken in de planning voor Visie 2050, zal de transitiemanager de transitieruimte organiseren, de projectgroep opzetten en voor eind 2016 een transitienota voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Clusterbeleid

In 2017 zal het clusterbeleid verder geoperationaliseerd worden door met de geselecteerde clusters in interactie te gaan en zo hun rol in het innovatielandschap mee vorm te geven. Specifiek voor speerpuntclusters staat de uitwerking van cluster-specifieke projectmodaliteiten op de agenda. Hiervoor kunnen de speerpuntclusters, zoals voorzien in het Besluit van de Vlaamse Regering, beroep doen op geoormerkte projectmiddelen voor het opzetten van cluster-specifieke activiteiten, passend in hun competitiviteitsprogramma. Speerpuntclusters kunnen op ieder moment een aanvraag indienen bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Er kunnen dus nog aanvraagdossiers behandeld worden in 2016 en 2017.

1.3.4. Een vernieuwend sectoraal beleid

Realisaties 2015-2016

De huidige generatie sectorconvenants 2016–2017 werd eind 2015 afgesloten met 33 sectoren en zal lopen tot eind 2017. De betrokken sectoren verdiepen een aantal engagementen (bijv. rond werkbaarheid) en spelen via het convenant in op nieuwe beleidsontwikkelingen (bijv. rond duaal leren). Er werd ook een aanzet gemaakt naar meer intersectorale samenwerking. Ik maakte in deze generatie ook een opstap naar resultaatsfinanciering in functie van een grotere transparantie en een beter overzicht van de resultaten. Verder pakte ik via het instrument van de sectorconvenants discriminatie aan, voor het eerst een thema binnen het VESOC-inhoudelijk kader. Sectoren spelen vooral een sensibiliserende en informerende rol m.b.t. arbeidsgerelateerde discriminatie. De contacten met de sectoren (sectorconsulenten) werden verhoogd via een aantal intervisie-momenten rond werkbaarheid, EVC en non-discriminatie.

Werking 2016-2017

Het komende beleidsjaar wil ik een inhoudelijke en procesmatige visieoefening starten rond de toekomst van de sectorconvenants. Het Departement Werk en Sociale Economie startte in dit licht in juni 2016 een transnationaal ESF-project 'naar een vernieuw(en)d partnerschappenbeleid als hefboom voor levenslang leren'. De bedoeling van dit project is om te onderzoeken hoe elders in Europese lidstaten en regio's, en specifiek in die landen die voorloper zijn wat betreft levenslang leren en, de samenwerking met intermediaire actoren (sectoren,

clusters, of andere verzamelingen van werkgevers of werknemers) hieromtrent vorm krijgt, en welke buitenlandse goede praktijkvoorbeelden overdraagbaar zijn naar de Vlaamse beleidscontext.

1.3.5. Blijven inzetten op beleidsadviezen

1.3.5.1. Nieuwe steunpunten

Realisaties 2015-2016

Conform de op 3 juli 2015 door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota inzake beleidsrelevant onderzoek werd een nieuw steunpunt Werk (2016-2020) vormgegeven als een datatechnisch steunpunt dat het beleid moet bijstaan met richtinggevende analyses, gestructureerde indicatoren, projecties, prognoses, boordtabellen en innovatieve beleidsmodellen. Het nieuwe steunpunt Werk ging van start op 1 januari 2016.

Op 1 juli 2016 ging ook het nieuwe Steunpunt Economie en Ondernemen binnen het beleidsdomein EWI van start. Het nieuwe steunpunt focust zich nog meer als voordien op kennisopbouw en beleidsevaluatie, ter ondersteuning van een wetenschappelijk onderbouwd en evidence based economisch- en innovatiebeleid in Vlaanderen. De komende jaren zal het onderzoek van het Steunpunt zich situeren binnen 3 pijlers: clusters, evidence-based evaluaties van verschillende economische beleidsinstrumenten en -maatregelen, en het verder in kaart brengen van de ondernemerscultuur in Vlaanderen waarbij men dieper onderzoek zal voeren naar de financieringsmechanismen en -problemen van jonge Vlaamse ondernemingen

In het kader van de uitbouw van een circulaire economie werd samen met de minister bevoegd voor Leefmilieu eveneens een oproep gelanceerd voor een steunpunt "duurzaam materialenbeheer in een circulaire economie". Het selectieproces onder aansturing van OVAM zal in het najaar worden afgerond met als doel om begin 2017 van start te kunnen gaan.

Werking 2016-2017

Het komende beleidsjaar zullen de respectieve steunpunten hun meerjarenprogramma's en jaarplannen verder uitvoeren.

1.3.5.2. Evaluaties en onderzoek

Realisaties 2015-2016

Complementair aan het nieuwe steunpunt Werk, dat zich vooral positioneert als een datasteunpunt, heroriënteerden we binnen het domein Werk ook de VIONA-onderzoeksagenda voor kort en langer lopend beleidsrelevant onderzoek. Het VIONA-kader werd in toenemende mate ingepast in een WSE-breed evaluatieprogramma dat o.m. voorziet in een evaluatiekalender, -verantwoordelijkheden, -criteria, -kalenders en -afspraken rond doorstroming naar het

beleid. Daarnaast werd ruimte voorzien voor langlopend beleidsuitdagend onderzoek, o.a. in de vorm van VIONA-leerstoelen.

Evaluaties 2015-2016

Aangezien eind 2016 meerdere convenanten tussen wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse overheid ten einde lopen, was 2015-2016 een druk evaluatiejaar. In die periode werden de evaluaties van de wetenschappelijke opdracht van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen (KMDA), de wetenschappelijke opdracht van het Orpheus Instituut, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en de onderzoeksopdracht van de Antwerp Management School (AMS) voorbereid, opgestart, uitgevoerd en afgerond.

Daarnaast lopen eind 2016 ook de convenanten met drie Strategische Onderzoekscentra (SOC's) ten einde, nl. met Imec, iMinds en VIB. Ook deze convenanten voorzien in een eindevaluatie in 2016. Deze drie punctuele evaluaties werden verrijkt met een systemische evaluatie.

Werking 2016-2017

In de tweede helft van 2016 is het departement gestart met de voorbereiding van een aantal evaluaties waarvan de uitvoering gepland is in de eerste helft van 2017. Het gaat hier om de evaluaties van de expertisecellen wetenschapscommunicatie, de volkssterrenwachten, de Koninklijke Vlaamse Academie van België (KVAB), de SOC Flanders Make, RVO-Society en IBBN-UNIDO (het International Industrial Biotechnology Network onder beheer van de "United Nations Industrial development"-organisatie). Tot slot zullen er in de eerste helft van 2017 ook een aantal evaluaties voorbereid worden om later dat jaar uit te voeren, met name de evaluaties van het VABB-SHW (databank van weteschappelijke publicatie uit de sociale en humane wetenschappen) en van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades. Waar mogelijk en opportuun worden deze evaluaties aangevuld met een systeemevaluatie of worden de inzichten verworven bij de eerste oefening (cf. supra) toegepast op de twee andere SOC's die zullen geëvalueerd worden.

Voor het zomerreces werden door de Vlaamse Regering de eerste stappen gezet voor de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO). In het najaar zal dit beslissingsproces verder lopen zodat op 1 januari 2017 VARIO van start kan gaan.

Binnen Werk zullen twee VIONA-leerstoelen gelanceerd worden (met looptijd tot uiterlijk juni 2019).

- Samen met inburgering wordt in de eerste leerstoel de arbeidsmarktintegratie van mensen met een buitenlandse herkomst, en in het bijzonder van vluchtelingen, onder de loep genomen. Deze leerstoel moet trajecten naar werk en arbeidsloopbanen van vluchtelingen (en de kritische succesfactoren) in kaart brengen, rekening houdend met verschillende beleidsdomeinen.
- De tweede leerstoel moet inzicht vergaren in de (verwachte) wijzigingen van de banenstructuur in het algemeen en in nieuwe sectorale activiteit en economische clusters in het bijzonder, en dit vanuit het perspectief van jobs, werknemers en activiteiten. Ook de implicaties op vlak van vaardigheden zullen worden onderzocht.

Een derde (beperktere) opdracht zoomt in op het in kaart brengen van de deeleconomie in Vlaanderen als concept en in zijn verschijningsvormen op het terrein. De opdracht is een eerste aanzet tot versterkt inzicht in de sectoren, gebruikers en activiteiten die er deel van uitmaken en in de verwachte effecten voor de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven.

1.3.6. Een meer eenvormig kwaliteitskader voor dienstverleners

Realisaties 2015-2016

Ik startte de voorbereiding van een ontwerpdecreet betreffende minimale kwaliteitsvoorwaarden voor dienstverleners voor de beleidsvelden Werk en Economie. Via deze oefening willen we de kwaliteitsvoorwaarden waaraan dienstverleners op organisatieniveau moeten voldoen, en het toezicht hierop, stroomlijnen. We willen toewerken naar 1 gemeenschappelijk toegangsticket voor dienstverlening die gefinancierd wordt door de overheid. Dit in functie van meer gebruiksvriendelijkheid, transparantie en uniformiteit en een beperking van de administratieve lasten.

Werking 2016-2017

In het najaar van 2016 werk ik verder aan een nieuw kwaliteitsdecreet. Er zal de nodige aandacht zijn voor gepaste overgangsmaatregelen zodat alle dienstverleners voldoende tijd krijgen om zich in regel te stellen. Toegankelijkheid voor kmo-dienstverleners en startende dienstverleners is daarbij een aandachtspunt.

1.4. Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken

1.4.1. Een dienstverlening die loopbaanwendingen aanmoedigt

1.4.1.1. Loopbaandienstverlening

Realisaties 2015-2016

Dankzij de loopbaancheques vinden elk jaar meer werknemers en zelfstandigen coaching op maat om hun loopbaan een positieve wending te geven. De loopbaanbegeleiding draagt bij aan werkbare loopbanen, en helpt inactiviteit en werkloosheid te voorkomen. Elke werknemer of zelfstandige heeft om de zes jaar recht op twee loopbaancheques van vier uur. De grote tevredenheid van de klanten over de begeleiding door de gemandateerde loopbaancentra vormt mede de drijvende kracht achter de sterke stijging van het aantal loopbaanbegeleidingen sinds de invoering van de loopbaancheques. Na twee jaar werking hadden eind 2015 reeds 22.642 mensen loopbaanbegeleiding gevolgd. Het aantal loopbaancheques lag in het eerste kwartaal van dit jaar 30% hoger dan het gemiddelde van vorig jaar en de trend blijft stijgend. Ook het aantal gemandateerde loopbaancentra is gestegen. De deelname van kansengroepen aan loopbaanbegeleiding blijft een aandachtspunt.

Werking 2016-2017

Vertrekkend vanuit het evaluatierapport van de VDAB over het loopbaanlandschap en het SERV-advies hieromtrent, werden een aantal wijzigingen aan het besluit voorbereid die de VDAB in staat moeten stellen de kwaliteit van de aangeboden loopbaanbegeleiding beter op te volgen.

1.4.1.2. Outplacement en collectief ontslag

Realisaties 2015-2016

Bij collectief ontslag en herstructurering worden loopbaanwendingen ondersteund door tewerkstellingscellen, collectief outplacement, de sociale interventie adviseurs en het Sociaal interventiefonds, dat outplacement financiert bij gefailleerde bedrijven. Samen zorgen zij ervoor dat elke met collectief ontslag bedreigde werknemer een aanbod krijgt, en dat meer dan de helft van hen binnen de zes maanden opnieuw aan de slag gaat.

Naast 'collectief' outplacement in het kader collectief ontslag, bestaat er bij een individueel ontslag ook 'individueel' outplacement. Terwijl het individueel outplacement aanvankelijk beperkt was als een recht voor ontslagen 45plussers, is sinds 1 januari 2014 het individueel outplacement uitgebreid tot alle werknemers met een opzeggingstermijn van minstens 30 weken (of een daarmee overeenstemmende opzeggingsvergoeding). Bijgevolg worden grote groepen op de arbeidsmarkt onmiddellijk begeleid door een outplacementkantoor. Er werd ook een samenwerkingsprotocol 'Outplacement' afgesloten tussen de gewesten en de federale overheid.

Werking 2016-2017

Een aantal bevoegdheden inzake outplacement werden met de zesde staatshervorming overgedragen aan de gewesten en gemeenschappen:

- de goedkeuring van het outplacementaanbod en de condities waaronder er goedgekeurd wordt (in de plaats van de huidige adviesbevoegdheid in het kader van de regionale toetsing);
- het opleggen van de inhoudelijke vereisten van outplacement die niet in de federale kaders (CAO 51 en cao 82bis) vastliggen;
- de terugbetaling van de outplacementkosten aan bedrijven in herstructurering;
- het opleggen van sancties aan werkgevers en het innen van boetes bij gebrek aan individueel outplacement in het kader van CAO 82bis, en het uitreiken van outplacementcheques aan werknemers die hierom vragen

De voorbereidingen om deze bevoegdheden in te kantelen zijn lopende. De werking van het sociaal interventiefonds zal worden geëvalueerd.

1.4.2. Werkbare jobs en een goede combinatie werk-privé

1.4.2.1. Dienstencheques: werkenden ondersteunen in hun combinatie arbeid en gezin

Realisaties 2015-2016

Het dienstenchequestelsel is een belangrijk instrument van het beleid om werkenden te ondersteunen in hun combinatie arbeid-gezin. Daarnaast is het stelsel ook belangrijk in de strijd tegen zwartwerk en de activering van laaggeschoolde en langdurig werkzoekenden.

Sinds 1 januari 2016 is Sodexo Pass Belgium NV bevoegd als uitgiftemaatschappij voor de Vlaamse Overheid. We stellen intussen vast dat het gebruik van het aantal dienstenchequesblijft groeien in het Vlaams Gewest. Het afgelopen jaar werden 80.782.408 cheques uitgegeven aan Vlaamse gebruikers, dit is een groei van 4,3%. Daarnaast bleef het aantal erkende ondernemingen met Vlaamse maatschappelijke zetel nagenoeg constant op 934.

Bij de toewijzing van de uitgiftemarkt werd sterk ingezet op de digitalisering van het dienstenchequesysteem. De nieuwe uitgiftemaatschappij verbond zich ertoe om tegen eind 2017 het aandeel elektronische cheques te verhogen van 30% naar 95%. In het eerste semester van 2016 ondernam Sodexo verschillende acties om dit aandeel te doen stijgen. Zo werd een job tracker[4] voor poetshulpen en een mobiele app voor de gebruikers gelanceerd. De afgelopen maanden onderzocht Sodexo hoe men verder kan stimuleren om over te stappen naar het elektronische systeem. Hierbij werd het departement WSE telkens betrokken in het overleg bij de aankondiging van de verschillende stappen in hun actieplan.

Op vlak van toezicht en handhaving werd de continuïteit inzake controle en fraudebestrijding gegarandeerd.

Werking 2016-2017

In het komende jaar zullen verder inspanningen worden geleverd om zoveel mogelijk gebruikers te overtuigen om over te stappen naar elektronische cheques. We zullen samenwerken met de bevoegde instanties om de (attestering van de) aanvraag door gebruikers met een beperking te automatiseren, afhankelijk van een automatische gegevensuitwisseling met deze instanties.

Op regelgevend vlak willen we de bewaartermijn van de borg voor nieuwe dienstencheque-ondernemingen van €25.000, die momenteel onbeperkt is, vanaf 2017 beperken tot 5 jaar. Daarnaast willen we een nieuwe methode uitwerken voor de verdeling van de budgetten van het opleidingsfonds in 2017. Eén jaar na de afschaffing van de 60%-regel voor de aanwerving van uitkeringsgerechtigde leefloners of werkzoekenden evalueren we de compenserende maatregelen op vlak van screening en toeleiding. Op vlak van toezicht en handhaving wordt o.a. verder geïnvesteerd in fraudedetectie.

[4] De jobtracker is een applicatie voor de dienstencheque-werknemers waar ze hun prestaties kunnen ingeven en die kunnen dan in realtime geraadpleegd worden door de erkende onderneming.

1.4.2.2. Initiatieven rond werkbaar werk: focus op talent en competenties

Realisaties 2015-2016

In mijn conceptnota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 lanceerde ik het voornemen om het beleid inzake Evenredige Arbeidsdeelname (EAD) en het Ervaringsfonds te hervormen en op die manier de benutting van elk talent te verhogen. De nieuwe aanpak wil meer focussen op talent en competenties en uitgaan van de sterktes van elk individu. De conceptnota voorzag actie en hervorming op 3 sporen: begeleiding op maat voor werkzoekenden, ondersteuning van organisaties bij de ontwikkeling van een competentiegericht HR-beleid en acties gericht op het wegwerken van vooroordelen. De voorbije periode werd gewerkt aan een concretisering en lancering van deze 3 sporen en werd zorg gedragen voor een transitie van de oude maatregelen.

Een eerste spoor "activeren van talenten" focust op talent en maatwerk in het toeleiden, begeleiden en ondersteunen van mensen in hun traject naar werk. Deze rol werd toegewezen aan de arbeidsmarktregisseur VDAB.

Een tweede spoor "investeren in talenten" kreeg gestalte in de lancering van een hervormde vereenvoudigde KMO Portefeuille op 1 april 2016 en de introductie van de KMO Groeisubsidie op 11 mei 2016. Ondernemingen die hun personeelsbeleid willen professionaliseren, worden naar deze generieke en vraaggerichte instrumenten geloodst. Beide generieke instrumenten worden beheerd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Het Departement Werk en Sociale Economie adviseert het Agentschap Innoveren en Ondernemen bij aanvraagdossiers voor een KMO Groeisubsidie waar een impact op personeelsbeleid ervaren wordt en/of acties op het vlak van personeelsbetrokkenheid en diversiteit ondernomen zullen worden. Voor lokale besturen en organisaties uit social profit-organisaties wordt voorzien in een alternatieve ondersteuning, aangeboden door de sectororganisaties. Deze ondersteuningsopdracht werd onder de vorm van een addendum op hun sectorconvenant uitgewerkt en ging van start op 1 juli 2016.

Een derde spoor "het doorbreken van vooroordelen" betreft het realiseren van een mobiliserende strategie met stakeholders gericht op het doorbreken van vooroordelen en het versnellen van de talentbenadering. Na een gespreksronde waarbij diverse stakeholders bevraagd werden, werd een kader voor de mobiliserende strategie uitgetekend. Met dit kader willen we ten volle vrije ruimte laten voor initiatief van onderuit. Werkbaar werk kan daarbinnen bespeeld worden als één van de uitdagingen of hefbomen in het realiseren van een sterk talentenbeleid.

Om initiatief van onderuit mogelijk te maken, werd voorzien in enerzijds samenwerkingsakkoorden voor sociale partners en specifieke eigenorganisaties van kansengroepen, zoals GRIP/gebruikersoverleg Handicap & Arbeid en het Minderhedenforum en anderzijds een ESF-oproep voor het ruimere middenveld. Op 1 juli 2016 gingen de samenwerkingsakkoorden van de werkgeversorganisaties van start. De andere akkoorden worden momenteel voorbereid in functie van een opstart vanaf 1 januari 2017. De ESF-oproep werd gelanceerd op 1 juli 2016; de goedgekeurde projecten zullen eveneens starten op 1 januari 2017. De lancering van de ESF-oproep werd gekoppeld aan de organisatie van een talententafel. Partners en (toekomstige) promotoren kregen zo de gelegenheid om elkaar te beluisteren, ideeën af te toetsen op hun complementariteit, partnerschappen te smeden, …

Ook binnen het ESF werden twee oproepen gelanceerd die inzetten op het verbeteren van de werkbaarheid van jobs, namelijk de oproep "Geïntegreerd strategisch loopbaanbeleid" en "Anders organiseren". In totaal dienden 115 organisaties verspreid over heel Vlaanderen een projectvoorstel in; 61 organisaties gingen van start. Zij werkten gedurende 2016 aan een strategisch loopbaan- en competentiebeleid, een cultuuromslag in het leidinggeven of sleutelden aan hun organisatiestructuur om de jobs van hun werknemers werkbaarder te maken.

Werking 2016-2017

Het komende beleidsjaar zal in het teken staan van de doorstart van het nieuwe beleid en de drie sporen. Ik wil de nieuwe projecten en maatregelen goed opvolgen en ruimte inbouwen voor ervaringsuitwisseling en zichtbaarheid geven aan de lopende acties. Er wordt in het VESOC ook een halfjaarlijkse rapportering voorbereid met betrekking tot de arbeidsmarktpositie van de kansengroepen en de effecten van het nieuwe beleid op langere termijn.

De genderloopbaankloof is een complex proces. Het gaat over vrouwen én mannen. Mannen en vrouwen die over- of ondervertegenwoordigd zijn in bepaalde studierichtingen en beroepssectoren. Het gaat over vrouwen die ondervertegenwoordigd zijn in managementposities, en mannen die opvallend minder deeltijds werken of gebruik maken van verlofstelsels. Ik breng de genderloopbaankloof – in samenwerking met mijn collega's van Gelijke Kansen en onderwijs – in kaart en bekijk wel acties op Vlaams niveau mogelijk zijn.

1.4.2.3. Naar een Vlaams zorgkrediet

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse regering heeft bij haar aantreden de duidelijke keuze gemaakt om de loopbaanonderbreking in de publieke sector te hervormen naar een zorgverlof en, in afwachting van een nieuw stelsel voor opleiding, ook tijdelijk naar een opleidingsverlof. Met ingang van 2 september 2016 is het Zorgkrediet in de plaats gekomen van de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector, voor onderwijs, de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Het recht op zorgkrediet is gebaseerd op zorgmotieven (zorg voor een kind, kind met een handicap, zwaar ziek gezins-of familielid en palliatieve zorg) en opleiding (bijkomend motief in afwachting van een hervorming van de opleidingsincentives). Betaalde, gemotiveerde verlofstelsels laten de werknemer toe om arbeid en zorg/opleiding op een evenwichtigere manier te combineren, wat hun welzijn en hun inzetbaarheid voor de arbeidsmarkt verhoogt. Betaald verlof in functie van eindeloopbaan is geen zorgmotief. Vanaf 2 september 2016 is er daarom geen nieuwe instroom meer mogelijk in het eindeloopbaanstelsel en laten we de lopende dossiers uitdoven.

Het departement WSE wordt het loket voor de uitbetaling van het zorgkrediet. De RVA blijft voorlopig de lopende dossiers loopbaanonderbreking behandelen.

Complementair aan de hervorming van het Zorgkrediet besliste de Vlaamse Regering op 1 februari 2016 om de aanmoedigingspremie, die aanvullend was bovenop een federale eindeloopbaanregeling in het kader van de loopbaanonderbreking openbare sector, op te heffen. De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verloven (met name ouderschapsverlof,

medische bijstand en palliatief verlof) werden geïntegreerd in de nieuwe premie voor zorgkrediet. De thematische verloven (ouderschapsverlof, medische bijstand en palliatief verlof) blijven voorlopig federaal.

Werking 2016-2017

Het departement WSE zal de uitvoering van de nieuwe maatregel van nabij opvolgen.

1.4.2.4. Beperking van de landingsbanen in de social profit sector tot zorggerelateerde beroepen

Realisaties 2015-2016

Voor de social profit sector werden de aanmoedigingspremies-landingsbanen beperkt tot zorggerelateerde beroepen en dit met ingang van 1 juni 2016. Voor de operationalisering van zorggerelateerde beroepen baseren we ons op een functie-inventaris van het Instituut voor Functieclassificatie, een vzw beheerd door de sociale partners van de social profit.

Werking 2016-2017

Het departement WSE zal de uitvoering van de nieuwe maatregel van nabij opvolgen.

2. Investeren in een excellente kennisbasis

2.1. Streven naar kwalitatieve invulling van de 3%-norm

Een van de meest gebruikte indicatoren om de O&O-activiteit van een regio weer te geven, is de O&O-intensiteit: het percentage van het BBP(R) dat besteed wordt aan O&O. De O&O-intensiteit is de laatste jaren sterk toegenomen tot 2,55% in 2013, waarvan 0,76% publiek gefinancierd. In 2014 (3% nota light, ECOOM, juli 2016) neemt de O&O-intensiteit lichtjes af tot 2,46%, daling die zich vooral situeert bij het bedrijfsleven.

De overheidskredieten van de Vlaamse regering voor wetenschaps- en innovatiebeleid zijn geanalyseerd tot begrotingsopmaak bleven in 2016 stijgen. Er werd een totaal budget van 2,217 miljard euro vastgelegd voor wetenschap en innovatie. Dit betekent een stijging ten opzichte van 2015. Het budget voor onderzoek en ontwikkeling nam toe met ruim 100 miljoen euro tot 1,398 miljard euro. Een uitvoerige beschrijving is opgenomen in de Speurgids 2016.

Bij de begrotingsopmaak 2017 werd alvast een belangrijke stap gezet in de richting van het halen van de 1 % norm, met een verhoging van de middelen voor O&O en het bedrijfsleven met 195 miljoen euro.

2.1.1. Het onderzoek aan de universiteiten

Realisaties 2015-2016

Op 20 november 2015 werd het decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Dit decreet wijzigde o.a. de bestuursstructuur van het FWO, zodat in het voorjaar 2016 een nieuwe raad van bestuur werd samengesteld, de statuten werden aangepast zoals voorzien in het decreet. Eind juni werden beide operaties succesvol afgerond. Verder bepaalde het decreet dat vanaf 1 januari 2016 de programma's ter ondersteuning van het Strategisch Basisonderzoek (SBO-projecten en SB-beurzen) werden overgedragen aan het FWO, evenals het programma voor de financiering van het Toegepast Biomedisch Onderzoek (TBM), programma's die voorheen onder het beheer van het IWT vielen.

De eerste oproepen voor TBM en SBO-projecten werden reeds midden januari 2016 gepubliceerd. Dankzij de extra financiële ruimte van 7,6 miljoen euro die voor het TBM kanaal werd gecreëerd, konden 18 projecten worden geselecteerd, voor een totaal bedrag van 13.747.586 euro.

Voor SBO-projecten ontving het FWO één derde meer aanvragen, een duidelijk bewijs dat onderzoekers ook hier de weg naar de nieuwe beheerder van het programma hebben gevonden.

Om de evaluatie van het SBO kanaal optimaal te laten verlopen werd er een samenwerkingsprotocol afgesloten tussen het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen en het FWO, adviseurs van het Agentschap zullen op die manier worden ingeschakeld in het evaluatieproces.

Een laatste programma dat vanuit het vroegere IWT werd overgedragen aan het FWO, betrof de SB-beurzen. Het FWO nam in januari 2016 onmiddellijk de administratieve opvolging over van de beurzen die in december 2015 nog werden toegekend door de raad van bestuur van het IWT. De nieuwe oproep van dit programma werd volledig

binnen FWO beheerd en had als deadline 15 september 2016. De evaluatieprocedure zal midden december zijn afgerond.

Naast de opgesomde IWT-programma's, werd op 1 januari 2016 ook de Herculesstichting ontbonden en de programma's die door deze stichting werden beheerd, overgedragen aan het FWO (zie 2.4).

Wat betreft de programma's voor de ondersteuning van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, vonden er in 2016 twee oproepen plaats van Pegasus², het postdoctorale brain circulation programma waarvoor het FWO via een competitieve oproep 6,372 miljoen euro ontvangt in het kader van het H2020-programma van de Europese Commissie.

Ook in het kader van het Odysseusprogramma werd er in het voorjaar van 2016 een nieuwe oproep afgerond en werden er in een eerste fase 25 onderzoekers actief in het buitenland aangesteld om zo voortaan hun onderzoek in Vlaanderen te continueren.

In juli 2016 bereikten mijn Waalse collega Jean-Claude Marcourt en ik een akkoord over de opvolger van de interuniversitaire attractiepolen. Het FWO en FNRS werden gevraagd om de plannen verder te concretiseren op basis van de afgesproken krachtlijnen.

Werkjaar 2016-2017

De implementatie van de transitie binnen FWO, gestart in de eerste jaarhelft van 2016, zal gecontinueerd worden. De eerste FWO-oproep voor SB-beurzen zal verder in goede banen geleid worden en de voorbereidingen voor het openen van de volgende oproepen in het kader van het SBO- en TBM-programma zijn reeds opgestart. Bedoeling is om op korte termijn ook deze oproepen te integreren in de online omgeving van het FWO. Rekening houdend met de extra budgettaire ruimte die werd gecreëerd binnen het TBM-programma, zal ook gekeken worden of de scope van dit programma eventueel kan verruimd worden.

Het FWO heeft de gesprekken gestart met het FNRS, betreffende het uitwerken van het bilaterale programma dat zal fungeren als opvolging van het huidige programma rond de interuniversitaire attractiepolen. Bedoeling is dat nieuwe projecten in januari 2018 van start kunnen gaan. Het FWO krijgt hiervoor een jaarlijks budget van 17,7 miljoen euro. Langs Waalse kant wordt er per jaar 13,9 miljoen euro uitgetrokken voor dit nieuwe programma.

Een belangrijk actiepunt wordt tevens de hervorming van de FWO-evaluatieprocedure. In overleg met de stakeholders zal er gewerkt worden aan een bijsturing van de huidige procedures voor de interne en externe peer review. Op basis van internationale benchmarking en naar het voorbeeld van de European Research Council (ERC), zullen de FWO-procedures voor de evaluatie van de fundamentele programma's worden bijgestuurd om ook naar de toekomst toe de meest objectieve en transparante evaluatie te blijven verzekeren. In het zog hiervan zal er ook gekeken worden hoe de evaluatieprocedure voor de aspiranten en de SB-beurzen beter kan worden gealigneerd.

Blijvende aandachtspunt vormen de slaagkansen voor de mandaat- en projectaanvragen. Een procentuele stijging van het aantal te financieren projecten, moet er immers over waken dat er geen ontmoediging optreedt bij de vele toponderzoekers die Vlaanderen vandaag telt, maar dat zij in de beste omstandigheden en met een reële kans op financiering, zich verder kunnen ontplooien. Ook het blijvend inzetten op Europese onderzoeksprogramma's zoals eranet en JPI, past in deze optiek. Vlaamse

onderzoekers scoren hier zeer goed en eindigen na een zwaar evaluatieproces vaak in de Europese top.

Verder plant het FWO in de loop van 2017 nieuwe oproepen voor middelzware en zware onderzoeksinfrastructuur en Big Science, ook hier zal gekeken worden naar een betere afstemming van deze programma's (zie punt 2.4).

2.1.2. De Strategische Onderzoekscentra

De strategische onderzoekscentra (SOC's) zijn belangrijke actoren in het Vlaams innovatielandschap. Zij vervullen de brugfunctie tussen het fundamenteel en het toegepast onderzoek. Gelet op hun centrale rol in de innovatieketen blijven we de verdere ontwikkeling van de strategische onderzoekscentra Imec, VITO, VIB, iMinds en Flanders Make ondersteunen zoals aangegeven in de beleidsnota 2014-2019.

Realisaties 2015-2016

Een belangrijke mijlpaal in 2016 was de evaluatie van drie SOC's (Imec, iMinds en VIB). Uit de eindrapporten volgt duidelijk dat zowel Imec, iMinds als VIB elk in hun domein zeer sterk presteren en dit zowel op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek alsook op het vlak van valorisatie.

Werkjaar 2016-2017

De resultaten van de evaluatie vormen de basis voor de onderhandeling voor de nieuwe beheersovereenkomsten gedurende het najaar 2016. De resultaten zullen vervolgens voorgelegd worden aan de Vlaamse regering zodat de betrokken SOC's vanaf 2017 beschikken over een nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2017-2021.

Imec-iMinds

Realisaties 2015-2016

In 2012 besliste de Vlaamse regering om een bijdrage van 100 miljoen euro te voorzien voor de bouw van een nieuwe 'clean room' voor Imec. De bouw verliep volgens planning zodat op vrijdag 11 maart 2016 de nieuwe clean room officieel werd ingehuldigd. Met deze realisatie beschikt Imec over een state of the art infrastructuur om onderzoek uit te voeren naar toekomstige chipgeneraties gebaseerd op nanotechnologie. In 2016 werd ook de aangekondigde fusie tussen Imec en IMinds vorm gegeven en geformaliseerd. De fusie is ingegeven vanuit de toenemende convergentie tussen software ontwikkelingen (iMinds) en hardware ontwikkelingen (Imec). De fusie creëert een unieke kans om doorbraaktechnologieen én toepassingen te ontwikkelen waarin die convergentie centraal gesteld wordt. Deze integratie zal er dan ook in belangrijke mate toe bijdragen om van Vlaanderen een competitieve topregio te maken zoals beschreven in de visienota 2050.

Werkjaar 2016-2017

Zoals toegelicht zal er voor het nieuwe "imec" (imec-iMinds) een beheersovereenkomst uitgewerkt worden voor de periode 2017-2021. Bij de transitie dient er over gewaakt te worden dat de iMinds innovatie-modellen (ICON, Living Labs en iStart incubatie), die een uitgesproken markt-gedreven en laagdrempelig karakter hebben, versterkt worden

binnen de nieuwe constellatie. Uiteraard is het ook belangrijk dat de nieuwe structuur de lokale industrie nog beter zal ondersteunen. In het kader van het clusterbeleid zal de onderzoeksinstelling Imec onderzoeken hoe ze de samenwerking rond media en innovatie verder mee vorm kan geven. In het bijzonder onderzoeken we de mogelijke creatie van een platform om mediabedrijven samen te brengen, om nieuwe initiatieven en innovatie binnen de mediasector te stimuleren en de toeleiding te verzorgen naar de diverse steunkanalen.

De Vlaamse Regering wil het vernieuwde imec, met de geïntegreerde iMinds business unit, een verhoogde dotatie toekennen, zodat ingespeeld kan worden op de groeiende technologische opportuniteiten. Concreet gaat het hier dan om nieuwe vormen van gedistribueerde en energie-efficiënte computing, sensorensystemen voor veiligere mobiliteit en 'Smart Cities', een veiliger en energie-efficiënt Internet-of-things, hoogtechnologische zorg, gedistribueerde veiligheid van data doorheen de informatieketen, nieuwe energieopwekking en – opslag technieken, … . In al deze gebieden zal imec initiatieven ontplooien en daarbij nog meer dan vroeger inzetten op impact naar Vlaanderen.

Ook de werking rond educatieve technologie zal met Edubal worden uitgebouwd, met betrokkenheid van en valorisatie in Vlaamse ondernemingen en onderwijsinstellingen.

VIB

Realisaties 2015-2016

In 2015 werden binnen VIB naast belangrijke wetenschappelijke doorbraken in verschillende domeinen van de levenswetenschappen ook 4 start-up-bedrijven opgericht: GlobalYeast, ConfoTherapeutics, Oncurious en Orionis Biosciences. Deze bedrijven haalden gezamenlijk 17.9 M€ aan kapitaal op. In 2015 werd ook V-Bio Ventures opgericht. V-Bio Ventures is sinds november 2015 operationeel als een life sciences investeringsfonds. Het fonds is gestart met een toegezegd kapitaal van 63Mio € in een eerste closing. EIF is de grootste aandeelhouder met een investering van 30Mio €. De focus van het fonds is op de financiering van jonge, startende bedrijven in het domein van therapeutica, diagnostica en "agricultural improvement". V-Bio heeft in 2015 investeringen gedaan in 2 nieuwe VIB start-ups nl. Confo Therapeutics en Orionis Biosciences.

Als gevolg van de inspanningen van VIB werden in 2015, in samenspraak met de partners van het Flanders Welcome Team Life Sciences, ook twee concrete "inward investments" gerealiseerd, met name Kalgene Pharmaceuticals (Canadees bedrijf) en LindaCare (Nederlands bedrijf).

Werkjaar 2016-2017

In het kader van de nieuwe convenant voor de periode 2017-2021 verhogen we de dotatie van VIB om hen toe te laten een aantal activiteiten op te starten of te versterken. Zo zullen we met 'VIB Discovery Sciences' zorgen voor een versnelling van de ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen en/of landbouwtoepassingen op basis van VIB kennis. Met dit initiatief worden de resultaten van VIB onderzoek verder gebracht in

de valorisatiepijplijn, dat wil zeggen dichter bij de markt. Een tweede initiatief betreft het VIB Grand Challenges Programma. Hierbij wordt vertrokken vanuit de kennis die we uit de toepassing zelf kunnen halen, dus bij de patient, bij het gewas op het veld. Samen met experten buiten VIB (clinici, ingenieurs, landbouwingenieurs...) worden voor de grote maatschappelijke uitdagingen projecten opgezet waar de kennis, expertise en toolbox van VIB nuttig kan zijn om nieuwe maatschappelijke waarde te creëren (bvb. op het vlak van gepersonaliseerde geneeskunde).

Verder zal er, voortbouwend op het succes van de twee bestaande bio-incubatoren en de bio-accelerator, een derde bio-incubator worden gebouwd in Gent.

Om uitvoering te geven aan de strategische doelstelling van de Vlaamse overheid om te investeren in state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur zal er gestart worden met de bouw van een extra vleugel aan het VIB-UGent FSMV (= Fiers – Schell - Van Montagu) onderzoeksgebouw.

VITO

Realisaties 2015-2016

Het onderzoek binnen VITO wil een substantiële bijdrage leveren voor een duurzame energietransitie, de strijd tegen de klimaatverandering en transitie naar een circulaire economie door verder te focussen op haar vijf onderzoeksprogramma's: duurzame energie, duurzame materialen, duurzame chemie, duurzame gezondheid en duurzaam landgebruik.

Eind 2015 werd de inkanteling van het Vlaams Kenniscentrum Water (VLAKWA) in VITO goedgekeurd, teneinde een grotere synergie en draagkracht voor het thema Watertechnologie in Vlaanderen te realiseren.

In 2016 werd EFRO-steun en bijkomende Vlaamse cofinanciering verleend aan de verdere uitbreiding van Energyville, de onderzoekssamenwerking in het domein van duurzame energie tussen KU Leuven, VITO en IMEC. Deze ondersteuning gaat naar de verdere integratie van het energieonderzoek door uitbreiding van de drie onderzoekslijnen binnen Energyville: thermische netten, optimaal gekoppelde energiesystemen en fotovoltaïsche systemen.

In het kader van het proefproject diepe geothermie werd in navolging van een eerste proefboring een tweede boring uitgevoerd in 2016, en dit met het oog op de uitbouw van een volwaardige geothermie-centrale in de Antwerpse Kempen. Begin augustus 2016 is VITO gestart met pompproeven om het potentieel in de diepe ondergrond in Mol te bepalen. Aansluitend zal door EANDIS een eerste warmtenet (tegen september 2017) van de Balmatt-site naar de VITO-locatie in Mol worden aangelegd en wordt een energieomvormer (ORC) geïnstalleerd waarmee getracht wordt elektriciteit op te wekken uit de opgepompte aardwarmte. Eind 2015 is VITO gestart met een onderzoeksproject rond "innovatief boren" met het oog op een verbetering van het klassieke boorproces waarbij het boorproces ook aanzienlijk goedkoper zal worden.

Werking 2016-2017

VITO onderzoekt momenteel de omzetting van CO_2 naar methanol met het oog op de installatie van een CO_2 direct air capture installatie in 2017, voor directe CO_2-captatie uit de omgevingslucht met behulp van de beschikbare aardwarmte en de opgewekte elektriciteit.

De activiteiten van VITO in India, China en het Midden-Oosten breiden eveneens uit. In 2016 ondertekende VITO een overeenkomst in China voor de technologietransfer van VITOFOAM, een innovatief titaniumschuim dat gebruikt kan worden voor o.a. medische toepassingen. Momenteel bereiden VITO en de Chinese Academy of Science een eerste gezamenlijke ESA-China missie voor rond wereldwijde vegetatiemonitoring en –opvolging. Begin 2017 zal VITO, in samenwerking met Europem en IonXchange, de eerste installatie van het Andicos™-systeem bij Infosys in Bangalore, India opstarten. Dit waterzuiveringssysteem zorgt voor de gelijktijdige zuivering van huishoudelijk afvalwater en de verwerking van organisch afval waarbij duurzame energie wordt opgewekt en meststoffen beschikbaar komen.

Flanders Make

Realisaties 2015-2016

In 2017 wordt het werkprogramma van Flanders Make verder op kruissnelheid gebracht conform het convenant 2014-2017 van 12 juni 2014 en de convenantaddenda van 7 juli 2015, 14 december 2015 en 5 juni 2016.

In 2016 bedroeg de structurele basistoelage aan Flanders Make 13,28 miljoen euro en werd deze eenmalig verhoogd met 5 miljoen euro zodat het beoogde financiële groeipad in 2016 (basistoelage 18 miljoen euro) kon worden gerealiseerd. Bovendien werden extra middelen vrijgemaakt vanuit het Hermesfonds om Flanders Make toe te laten een aantal extra ICON projecten uit te voeren.

Werking 2016-2017

In 2017 blijft Flanders Make inzetten op de verdere uitbouw van zijn onderzoeksinfrastructuur en de opbouw van zijn onderzoeksprojectportfolio (SBO, ICON en infrastructuurprojecten). Met een verhoging van de dotatie versterken we de rol van Flanders Make in het licht van het transitietraject Industrie 4.0 en zorgen daarbij voor goede inhoudelijke en thematische afstemming met het vernieuwde imec, zodat maximale complementariteit kan worden bereikt. Een belangrijke mijlpaal is de voorziene evaluatie in 2017. De voorbereiding van deze evaluatie wordt al gestart in 2016 met het ontwerp van het plan van aanpak en de zelfevaluatie.

2.2. Kennisinstellingen en ondernemingen stimuleren tot Europese en internationale samenwerking

Realisaties 2015-2016

Het departement EWI heeft verder overleg gepleegd met het FWO en VLAIO over een overzichtsdocument ‘Een Vlaamse strategie voor internationale samenwerking in Economie, Wetenschap en Innovatie’. De conceptnota biedt een overzicht van de Vlaamse en Europese instrumenten gericht op het ondersteunen van O&O&I-beleid in een internationale context, evenals een lijst van werkpunten. Een vernieuwde vorm van

de NCP-werking werd uitgetekend, en de Vlaamse ERA-routekaart werd opgesteld in samenwerking met de Vlaamse belanghebbenden. Deze werd in mei aan de Europese Commissie overhandigd.

Werking 2016-2017

Het overzichtsdocument behandelt voornamelijk een gecoördineerde manier van samenwerken tussen alle entiteiten in het beleidsdomein EWI betreffende het Europese kaderprogramma voor O&O&I en diverse Europese samenwerkingsinitiatieven.

Een tweede, complementaire luik dat zich vooral richt op Europese beleidsinitiatieven en. internationale samenwerking buiten Europa is eveneens voorzien. Dit deel is te koppelen aan de Vlaamse invulling van de ERA-routekaart.

Samen met de Vlaamse belanghebbenden wordt verder gewerkt aan eigen actieplannen die de ERA-routekaart verder vorm zullen geven in Vlaanderen, als voorstel van leidraad voor verder beleid.

Op het Belgische niveau wordt onderzocht of het haalbaar en wenselijk is om gemeenschappelijke acties op te zetten en uit te voeren met alle Belgische deelentiteiten samen op basis van de actieplannen van alle deelentiteiten. Voorstellen hiertoe zullen aan de IMCWB worden voorgelegd.

2.3. Strategie voor onderzoeksloopbanen

Realisaties 2015-2016

In het kader van het opstellen van de Vlaamse ERA-routekaart werd op 30 november 2015 een EWI-Focus georganiseerd met als doel een overlegmoment met alle stakeholders over de voorlopige syntheseteksten. Hierin kadert prioriteit 3 "An open labour market for researchers" van de routekaart binnen de uit te werken strategie voor onderzoeksloopbanen. Deze prioriteit wordt dan ook in parallel uitgewerkt.

Werking 2016-2017

In parallel met de ERA-routekaart wordt de strategie voor onderzoeksloopbanen verder uitgewerkt en gefinaliseerd in 2017. We doen dit in overleg met de minister van Onderwijs. Aandachtspunten binnen dit actieplan zijn: de loopbaan van de onderzoekers met focus op internationale en intersectorale mobiliteit, multidisciplinaire training van jonge onderzoekers en hun doorstroom naar de academische en niet academische arbeidsmarkt, het veelvuldig gebruik van opeenvolgende, tijdelijke contracten, onthaal-beleid van buitenlandse onderzoekers. Hierin kadert ook de structurele ondersteuning van de Vlaamse overheid aan de Vlaamse universiteiten binnen het OJO-programma. Dit steunprogramma focust zich op jonge onderzoekers en heeft vier doelstellingen: adequate training, het bevorderen van loopbaanperspectieven en -ontwikkeling, het versterken van de internationale oriëntatie en dit binnen een sterke samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten.

Onder een Europese impuls waarbij een uniforme look and feel beoogd wordt voor de verschillende landspecifieke portals en de overkoepelende Europese portaalsite wordt de Belgische Euraxess portal compleet vernieuwd tegen eind 2016. Deze portaalsite is een one-stop-shop voor de onderzoeker die zijn carrière en persoonlijke ontwikkeling wil

bevorderen door te werken in het buitenland en bevat relevante informatie over o.a. wonen en werken in België.

2.4. Investeren in state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur

Realisaties 2015-2016

In 2015 kregen de structurele hervormingen, aangekondigd in het regeerakkoord verder vorm. De activiteiten van de Herculesstichting werden vanaf 1 januari 2016 overgenomen door het FWO, m.n. het subsidiëren van aanvragen op basis van oproepen, het selecteren en financieren van de Vlaamse deelname aan ESFRI-infrastructuren (Europese onderzoeksinfrastructuren) en ten slotte het coördineren en het financieren van grote rekencapaciteit voor onderzoek en innovatie.

Zo stond het FWO na 1 januari 2016 in voor de afwerking van de 5e oproep voor (middel)zware infrastructuur en zal de huidige regeling voor het beheer van de Tier-1 en de HPC activiteiten verder worden gecontinueerd en gecoördineerd door het FWO.

In de vijfde oproep voor onderzoeksinfrastructuur werden in de eerste helft van 2016, na een grondige evaluatieprocedure door het FWO, 36 van de 96 aanvragen voor middelzware onderzoeksinfrastructuur gefinancierd. Hiervoor wordt 17,6 miljoen euro voorzien.

Voor zware onderzoeksinfrastructuur werden er aan 4 aanvragen subsidies toegekend voor een totaalbedrag van 7,7 miljoen euro. Omwille van de opmerkelijke kwaliteit van de aanvragen worden 4 bijkomende projecten, die eveneens als excellent werden geëvalueerd, bijkomend gefinancierd. Hiervoor wordt 11.8 miljoen euro extra voorzien uit de 2016 begroting.

Het Vlaams Supercomputercentrum (VSC) is in 2015 op kruissnelheid gekomen. In 2015 werden drie beoordelingsmomenten voorzien. De sinds eind 2012 aan de UGent operationele machine is aan vervanging toe. In 2015 werd met de KU Leuven een overeenkomst afgesloten voor zijn opvolger. De nieuwe Tier-1 zal in het najaar van 2016 operationeel zijn.

Zoals in 2015 wordt in 2016 structurele financiering voorzien voor de Vlaamse deelname aan vier Europese ESFRI-infrastructuren: ESS, ICOS, LifeWatch en SHARE. Met middelen uit het Competitiviteitspact werd een eenmalige financiering toegekend aan de voorbereiding van de eventuele deelname aan EurobioImaging, EMBRC en DARIAH en een upgrade voor INSTRUCT.

Werking 2016-2017

Ervoor zorgen dat de Vlaamse universiteiten, onderzoeksinstellingen en andere kennisinstellingen over state of the art onderzoeksinfrastructuur beschikken, al of niet ingebed in een internationaal kader blijft ook dit werkjaar een belangrijk aandachtspunt.

Op basis van de evaluatie van de voorbije oproep wordt de zesde oproep voor (middel)zware onderzoeksinfrastructuur grondig voorbereid met de bedoeling deze open te stellen in het voorjaar van 2017.

Eind 2016 wordt een bevraging van alle ESFRI-projecten, waaraan Vlaanderen deelneemt aan de bouw of de exploitatie ervan, georganiseerd, en waarin gepeild wordt

naar de (verwachte) impact en meerwaarde van deze deelname aan een ESFRI-infrastructuur.

Deze bevraging zal een element zijn om te bepalen welke ESFRI-infrastructuren, waarvoor er in Vlaanderen bewezen capaciteit is, passen in de beleidsprioriteiten binnen de beschikbare budgettaire ruimte in de komende jaren zullen gefinancierd worden.

Intussen werd in 2016 ook de geactualiseerde Europese ESFRI- routekaart gepubliceerd. Bij een aantal voorstellen voor nieuwe infrastructuren die momenteel op Europees niveau worden beoordeeld, zijn Vlaamse onderzoekers betrokken.

In dit kader wordt de opmaak van een Vlaamse roadmap voor onderzoeksinfrastructuur voorbereid, waarbij het de bedoeling is een beeld te geven van de inspanningen van Vlaanderen rond de uitbouw van onderzoeksinfrastructuur. De Vlaamse roadmap zal dan ook niet alleen ESFRI-infrastructuren omvatten waaraan Vlaanderen deelneemt of zou willen deelnemen, ook infrastructuren van Vlaams/regionaal belang die openstaan voor derden, zullen opgenomen worden.

We volgen de realisatie van de nieuwe huisvesting voor het VLIZ verder op.

Agentschap Plantentuin Meise

Sinds 1 januari 2014 is de Plantentuin Meise omgevormd tot een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) binnen de Vlaamse overheid (Agentschap Plantentuin Meise). Door jarenlang uitblijven van investeringen in de infrastructuur van deze plantentuin, zijn de meeste gebouwen in zeer slechte staat en zijn investeringen vereist. In 2015 werd gestart met de eerste fase van de uitvoering van het masterplan voor de renovatie van de gebouwen van het Agentschap Plantentuin Meise (Fase 1: 2015-2019, budget: 22,4 miljoen euro). Hierbij wordt, in overleg met het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen, de nodige aandacht besteed aan de toegankelijkheid voor mensen met een beperking of ouderen. Voor de uitvoering van het 1ste deel van het masterplan wordt vanaf 2015 tot 2019 jaarlijks 5 miljoen euro voorzien op de 'FFEU-middelen'. Momenteel zijn 6 studies lopende in samenwerking met het Facilitair Bedrijf. Voor de realisatie van de nieuwe ingangsgebouwen werd in 2016 een architectuuropdracht uitgeschreven in samenwerking met het team Vlaams Bouwmeester. In 2017 zullen de eerste resultaten van de investeringen zichtbaar worden met de opening van het gerenoveerde Plantenpaleis.

In 2016 werd de digitalisatie van 1 miljoen van de 4 miljoen herbariumcollecties opgestart. Door de digitale ontsluiting van deze onderzoekscollectie zal het wetenschappelijk belang van Plantentuin Meise sterk toenemen.

2.5. Vlaanderen ontwikkelt een beleid voor open data en open access

De Vlaamse overheid wil bijdragen tot de open-data doelstelling voor overheden uit de Europese Digitale Agenda en invulling geven aan de Berlin Declaration on Open Access to Knowledge. Ook in het beleidsdomein EWI wordt het open acces en open data beleid uitgerold.

Realisaties 2015-2016

In 2015-2016 is de bouw van de benodigde onderliggende IT-architectuur voor de onderzoeksinformatieruimte in Vlaanderen (het nieuw FRIS-platform) afgerond.

In dit platform zijn de nodige IT-ontwikkelingen gedaan waarbij een rechtstreekse en continue integratie tussen de systemen van de wetenschappelijke instellingen en het FRIS-platform in beide richtingen mogelijk wordt. De metadata van publicaties, inclusief de link naar de Open Access publicaties in de digitale zogenaamde "repositories" van de aanleverende instellingen, zijn voor het eerst opgenomen in dit platform. Ook werd een inspanning geleverd om de gebruikte terminologie in dit platform (i.c. alle termen die worden gehanteerd in de onderzoeksinformatieruimte) af te stemmen met de dataleveranciers. Tevens is het werkpakket van ECOOM rond onderzoeksrapportering en standaardisatie van classificaties in 2016 technisch geïntegreerd in het platform.

Werking 2016-2017

De universiteiten doorlopen verder het impulsfinancieringstraject waarbij de integratie met het FRIS-platform aan hun kant zal worden afgerond tegen eind 2016-begin 2017. Verdere stappen voor aanlevering aan FRIS door de strategische onderzoekscentra zullen worden gezet, en met de wetenschappelijke instellingen VLIZ, INBO, ILVO, KMDA en Plantentuin Meise zal een evaluatie van de aan FRIS aangeleverde data plaatsvinden.

Het beter ontsluiten van de onderzoeksinformatie in het FRIS-platform moet ook leiden tot een meer klantvriendelijke vorm van presentatie aan de eindgebruiker. In dat kader zal een geheel nieuw FRIS-portaal worden gebouwd. Hierover wordt in de loop van het werkjaar 2016-2017 naar de stakeholders gecommuniceerd.

Op basis van fase twee van de ERA Roadmap bevraging rond prioriteit 5b "Promoting Open Access to scientific publications" zal een verdere bevraging van de stakeholders gebeuren. Hier zal niet enkel Open Access, maar ook Open Data worden beschouwd. Samen met het verwacht VRWI-advies rond Open Science – waarin het Departement expertise verleent – zal dit aanleiding geven tot verdere beleidsvoorbereiding m.b.t. open access en open data. Een specifiek document dat de positie van de stakeholders betreffende lange termijn strategie rond open access to publications en met publieke middelen gefinancierde onderzoeksdata samenvat, zal in de loop van het academiejaar op een EWI Focus worden voorgesteld. Een strategie rond de implementatie van open access en open data repositories en andere innovatieve digitale infrastructuur is hier een vervolg op.

In navolging van de werkgroep(en) bij universiteiten rond research data management zal worden gekeken hoe de data management plannen van de universiteiten verder vorm krijgen en hoe ook het ontsluiten van de metadata van datasets in FRIS daarin een plaats zou kunnen krijgen.

3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat

3.1. Een geïntegreerd aanspreekpunt voor de ondernemer

3.1.1. Digitaal loket

Realisaties 2015-2016

Vandaag kan de ondernemer voor al zijn eerstelijns- en wegwijsvragen aan de Vlaamse overheid terecht op www.VlaanderenOnderneemt.be. Vertrekkend vanuit de noden en de behoeften van de ondernemers werkt het Agentschap Innoveren en Ondernemen - met de ondersteuning van Vlaanderen Radicaal Digitaal - aan de uitbouw van een e-loket voor de ondernemer. Dit gebeurt met het oog op het verlagen van de administratieve lasten voor de ondernemers.

Werking 2016-2017

In 2017 werken we verder aan de 'proof of concept' van het transactionele luik van het e-loket, die samen met de initiële partners (FIT, Vlabel, WSE, LNE) is opgezet, en bouwen we verder aan het uitbreiden van de functionaliteiten. Op termijn willen we de ondernemer via één loket toegang geven tot gepersonaliseerde informatie over alle Vlaamse overheidsmaatregelen naar ondernemers, zodat hij zijn dossierstatusinformatie kan raadplegen en digitaal allerlei aanvragen indienen.

De ontwikkeling en de verdere uitbouw gebeurt in overleg en in samenwerking met andere agentschappen en overheden en in co-creatie met de betrokken doelgroepen (ondernemers, boekhouders, grote ondernemingen…).

3.1.2. Agentschap voor Ondernemen en Innoveren

Op 1 januari 2016 werd de fusie tussen het Agentschap Ondernemen en het IWT afgerond en ging zoals voorzien het Agentschap Innoveren en Ondernemen van start (VLAIO). Het Agentschap Innoveren en Ondernemen is het unieke aanspreekpunt voor ondernemers en ondernemingen in Vlaanderen voor alles wat met hun bedrijfsactiviteiten te maken heeft. Het versterken van de klantgerichtheid van de overheid is de rode draad in deze hervorming: de instrumenten worden afgestemd op de behoeften en vragen van ondernemingen en er wordt gewerkt aan meer duidelijkheid, eenvoud en transparantie.

Front-office

Eén van de kerntaken van het Agentschap Innoveren en Ondernemen is het organiseren van een universele toegangspoort voor ondernemersvragen aan de overheid en voor specifieke vragen over het overheidsinstrumentarium gericht op ondernemingen. Deze kerntaak wordt geconcretiseerd via het e-loket (zie hoger), de website (www.vlaio.be) als eerste bron van informatie en, de vragen via de 1700-lijn en het Contact Center (0800 nummer).

Realisaties 2015-2016

Sinds het operationeel worden van het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen werd werk gemaakt van de stroomlijning en verdere uitbouw van de front-office. Die bestaat onder meer uit de innovatiecentra, voor bedrijven met groeipotentieel door innovatie en Flanders DC, voor de creatieve sectoren. In het voorjaar van 2016 werd prioritair werk gemaakt van de bijsturing van de convenanten van de Innovatiecentra en de opmaak van een convenant voor Flanders DC. Daarnaast werd aandacht besteed aan de economische beroepen (boekhouders, accountants,) en banken die we, als eerste contactpunt voor de ondernemer, willen sensibiliseren voor het belang van overheidsmaatregelen voor hun klanten.

Werking 2016-2017

Opdat een afgestemde front-office begin 2017 ter beschikking kan staan van de ondernemers , wordt in het komende werkjaar ingezet op

- onderlinge kennisname van het volledig dienstenaanbod,
- het opzetten van een goede manier van onderling gericht doorverwijzen,
- overleg met de federatie van vrije beroepen en banken.
- de voorbereiding van de bundeling van de afzonderlijke vzw's voor de 5 Innovatiecentra binnen één structuur in functie van een geharmoniseerd dienstenaanbod op Vlaams niveau en meer bestuurlijke efficiëntie,
- het operationaliseren van de communicatie rond de front-office door Agentschap Innoveren en Ondernemen, Flanders DC en de Innovatiecentra.

3.2. Doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen

Realisaties 2015-2016

Met directe steun blijven we ondernemingen in Vlaanderen stimuleren om te investeren en verder te professionaliseren. In het voorjaar 2016 werd de kmo-portefeuille hervormd en de kmo-groeisubsidie gelanceerd.

In deze vernieuwde kmo-portefeuille kan elke kmo jaarlijks gebruik maken van één maximaal subsidiebedrag aan één steunpercentage die het bedrijf afhankelijk van zijn behoefte kan inzetten voor opleiding en/of advies.

In de kmo-portefeuille wordt nu een onderscheid gemaakt volgens de grootte van de onderneming:

- voor kleine ondernemingen bedraagt het jaarlijks steunplafond 10.000 euro. Het steunpercentage voor kleine ondernemingen bedraagt 40%,
- voor middelgrote ondernemingen is het jaarlijks steunplafond 15.000 euro. Het steunpercentage voor middelgrote ondernemingen bedraagt 30%.

De eerste 6 maanden van 2016 kregen meer dan 70.000 bedrijven via de kmo-portefeuille steun.

De kmo-groeisubsidie werd gelanceerd tijdens het kick off event van het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Subsidie hiervoor aanvragen is mogelijk sinds 11 mei 2016. Met de kmo-groeisubsidie worden groeitrajecten ondersteund van ambitieuze

ondernemers van wie de onderneming op een kantelmoment komt door transformatie-, innovatie-, en internationaliseringsprocessen.

Om in aanmerking te komen voor de kmo-groeisubsidie moeten ondernemingen concrete en ambitieus gedefinieerde groeidoelstellingen hebben. Daarnaast moet de onderneming een duidelijke, onderbouwde aanpak hebben over hoe ze het groeitraject zal realiseren.

Een kmo kan per kalenderjaar en per groeitraject tot 50.000 euro subsidie krijgen via de kmo-groeisubsidie: Tussen 11 mei 2016 en 1 juli 2016 werden er voor de kmo-groeisubsidie reeds 50 aanvragen ingediend.

Met de hervorming van het EAD-beleid (zie 1.4.2.2.) maakte ik uitdrukkelijk de keuze om bij het ondersteunen van ondernemingen op het vlak van het investeren in talenten te werken met generieke, vraaggerichte, instrumenten. Ondernemingen die hun personeelsbeleid willen professionaliseren worden vanaf nu naar de vereenvoudigde KMO Portefeuille en KMO Groeisubsidie geloodst. Voor lokale besturen en organisaties uit social profit-organisaties werd voorzien in een alternatieve ondersteuning, aangeboden door de sectororganisaties.

Overige steunmaatregelen voor bedrijven

Andere steunmaatregelen uit het Hermes-fonds zoals de strategische transformatiesteun (STS), de Ecologiepremie Plus (EP PLUS), de Strategische Ecologiesteun (STRES) en Screen Flanders werden in 2015 en 2016 verder beheerd. Ze simuleerden concrete investeringen en uitgaven in Vlaanderen.

Hinder openbare werken

Sinds 1 juli 2014 behoort naast de rentetoelage hinder openbare werken ook de inkomenscompensatiemaatregel tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 stelt een integratie van beide maatregelen voorop. Medio 2016 werd het voorstel van decreet houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen in het Vlaamse Gewest met ernstige hinder van openbare werken door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Dit decreet schept een kader waarbinnen de integratie van beide maatregelen in één hinderpremie met twee delen: de hinderpremie A (bij hinder) en de hinderpremie B (bij sluiting), moet worden uitgewerkt.

Het is de bedoeling om bestaande digitale tools als GIPOD en VKBO maximaal te benutten, zodat de in aanmerking komende ondernemingen niet alleen op automatische wijze kunnen worden geïdentificeerd, maar ook tijdig op de hoogte gebracht kunnen worden van de verwachte hinder. Ook de flow van de aanvraag tot uitbetaling van de hinderpremie zal zoveel mogelijk digitaal verlopen. Dit project wordt mee ondersteund door Vlaanderen Radicaal Digitaal.

Werking 2016-2017

In het nieuwe werkingsjaar worden de verschillende steuninstrumenten verder actief beheerd. Binnen de maatregel STS zal het criterium innovatie worden aangescherpt. Voor de nieuwe hinderpremie is de richtdatum voor de inwerkingtreding is juli 2017.

4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen

4.1. Bijkomende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden

In 2016 liepen enkele proefprojecten af waarin gezocht werd naar een aanpak die lokale besturen kunnen hanteren om ook buiten bedrijventerreinen bedrijfshuisvestingsmogelijkheden te creëren, onder meer via 'verweven' locaties. Op basis van deze projecten en rekening houdend met nieuwe inzichten uit studiewerk van Ruimte Vlaanderen werd een beknopte leidraad ter inspiratie van de lokale besturen uitgewerkt.

Een kritische succesfactor voor een doelmatig bedrijfshuisvestingsbeleid is de beschikbaarheid van informatie over beschikbare panden, te transformeren sites, potentiële brownfields, mogelijkheden voor ruimtewinst op bestaande bedrijventerreinen enz. Op al deze aspecten wordt verder ingezet, zowel door inzet van eigen informatiebronnen zoals het GIS-bedrijventerreinen, maar ook door andere initiatieven in overleg met de vastgoedsector te ondersteunen. Ook op lokale overheden wordt een beroep gedaan. Finaal moet al deze informatie voor de gebruiker consulteerbaar worden via het E-loket.

Er worden ook nog steeds nieuwe bedrijventerreinen ontwikkeld, onder meer in het Economisch Netwerk Albertkanaal. Deze bestemmings- en realisatietrajecten van bedrijventerreinen worden nauwgezet opgevolgd. Subsidies zijn beschikbaar indien een nieuw terrein omwille van de omstandigheden niet rendabel kan ontwikkeld worden.

Het leeuwendeel van de subsidies wordt op vandaag evenwel aangewend voor de herinrichting en transformatie van bestaande, verouderde bedrijventerreinen. Om dit budgettair beheersbaar te maken, was het noodzakelijk het besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidiëring van bedrijventerreinen aan te passen.

Ook m.b.t. de brownfieldconvenanten was het noodzakelijk om de procedure aan te pakken en vooral ook te vereenvoudigen zodat de doorlooptijd van aanvraag tot convenant sneller kan verlopen. De decreetswijziging ligt ter stemming in het Vlaamse Parlement.

Duurzamere bedrijfslocaties hebben echter niet enkel te maken met publieke investeringen in het openbaar domein. Ook bedrijven zelf kunnen daartoe bijdragen. In 2016 hebben we het initiatief genomen om via een projectoproep een aantal bedrijventerreinverenigingen financieel te ondersteunen maar ook om via de POM's een kennisnetwerk over bedrijventerreinmanagement op te richten. Vanuit dat kennisnetwerk kunnen bedrijventerreinverenigingen en lokale besturen met raad en daad bijgestaan worden om initiatieven te nemen ter verduurzaming van de bedrijventerreinen.

Ten slotte blijft de jarenlange ambitie om onbenutte bedrijfsgronden te activeren van kracht. Maar in plaats van in elke provincie een activeringsteam in te zetten dat zelf de benaderingen en ambities bepaalt, willen we in overleg met de stakeholders nieuwe trajecten en methodieken uitwerken onder meer omtrent onverantwoorde reserves van bedrijven, een beter beheer van terreinen en de aanpak van knelpuntterreinen.

4.2. Detailhandels- en handelsvestigingenbeleid

Het ontwerp van decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement en gepubliceerd in het Staatsblad. Het decreet wordt nu verder geoperationaliseerd zodat op 1 januari 2018 het nieuwe vergunningsstelsel voor handelsvestigingen, geïntegreerd binnen de omgevingsvergunning, kan opgestart worden. Delen van het decreet, onder meer over de kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden, zijn intussen reeds van kracht.

Het actieplan e-commerce werd gelanceerd: er kwam een sensibiliseringscampagne die zowel via klassieke als sociale media werd gevoerd. Er werden overal in Vlaanderen inspiratiesessies georganiseerd. Handelaars kregen ook inspiratie via de portaalsite www.hetinternetookuwzaak.be , waar ze ook een e-scan konden uitvoeren om advies op maat te krijgen. Er werd ook een diepgaander opleidingsprogramma aangeboden door Syntra. Het actieplan loopt verder tot 2017 waarna een evaluatie volgt.

Om de regierol van steden en gemeenten in het detailhandelsbeleid te versterken, wordt samen met de VVSG gewerkt aan een handboek winkelbeleid dat op basis van goede praktijken inspiratie moet bieden om leegstand aan te pakken, winkelgebieden in de markt te zetten, …

Het decreet houdende huur van korte duur voor handel en ambacht werd door het Vlaams Parlement aangenomen op 8 juni 2016 en bekrachtigd door de Vlaamse regering op 17 juni 2016 (BS 26/7/2016). Het decreet treedt in werking op 1 september 2016. Dit decreet schept een duidelijk kader voor kortetermijnhuur (maximum 1 jaar) van handelspanden en komt tegemoet aan de economische realiteit. Een toenemend aantal ondernemers wil immers gebruikmaken van leegstaande panden om de levensvatbaarheid van een detailhandelsconcept te testen alvorens over te gaan tot een duurzame investering (pop-ups).

5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

5.1. Oog hebben voor de kosten van ondernemingen

Compensatie Indirecte Emissiekosten (Carbon Leakage)

Met de maatregel "compensatie indirecte emissiekosten" worden ondernemingen met een hoog elektriciteitsverbruik maximaal gecompenseerd voor de indirecte CO_2-kosten die hen worden doorgerekend door de elektriciteitsleveranciers. Op die manier wordt het concurrentieel nadeel weggewerkt en wordt vermeden dat deze bedrijven zich delokaliseren naar landen buiten de Europese Unie. De maatregel kent een dalend steunpercentage, zoals de Europese Commissie vereist. In 2014 en 2015 werden respectievelijk 49.300.667,57 euro en 29.960.937,03 euro aan compensaties toegekend, beide aan een steunintensiteit van 85%. Het grote verschil tussen de twee bedragen heeft te maken met een gedaalde termijnkoers van emissierechten. In 2016 zal er eveneens compensatie toegekend worden aan een steunintensiteit van 85%. Vanaf 2017 daalt dit steunpercentage naar 80%. Deze compensaties worden gefinancierd met middelen uit het klimaatfonds.

5.2. Afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen

Het Europees regelgevend kader inzake staatssteun is richtinggevend voor het uitwerken van het subsidieapparaat voor ondernemingen, zowel voor maatregelen inzake Economie, Innovatie als Werk. in 2015-2016 werden de stappen genomen om te komen

tot een operationele staatssteun transparantie website. In 2016 -2017 zullen de toepasselijke besluiten voor O&O-steun herwerkt worden waarbij de mogelijkheden geboden door de nieuwe kaderregeling zullen opgenomen worden in de Vlaamse besluiten.

Naast de afstemming van het regelgevend kader worden de Vlaamse O&O-instrumenten verder ingezet in netwerken en initiatieven van de Europese Commissie. Bij de criteria voor bedrijfssteun werd een positieve waardering ingebouwd voor projecten die via co-fund Europese middelen aantrekken. De inzet van Vlaamse programma's in Europese netwerken zal verder toegespitst worden op een optimale hefboomwerking en voldoende focus.

In samenwerking met FIT zal de synergie tussen het ondernemen in Vlaanderen en het internationaal ondernemen in en vanuit Vlaanderen verder uitgewerkt worden zodat onze O&O inspanningen maximaal gevaloriseerd worden.

5.3. Reconversiebeleid en afstemming federaal competitiviteitsbeleid

Ontwrichte zones

Teneinde zoveel mogelijk bedrijven in aanmerking te laten komen voor de steunmaatregel gekoppeld aan de ontwrichte zones is gezocht naar mogelijkheden om ook buiten de bedrijventerreinen zones of groepen van bedrijven scherp af te bakenen. Daarbij moet rekening gehouden worden met het plafond op vlak van het aantal inwoners en de maximale oppervlakte van de steunzones. Voor het zomer reces keurde de Vlaamse Regering en wijziging van de steunzones rond Genk en Turnhout goed. In het komende werkjaar bekijken we of nog andere zones afgebakend kunnen worden.

Reconversie Fordterreinen

Realisaties 2015-2016

Midden 2016 werd het masterplan voor de Ford-site goedgekeurd door de ontwikkelingspartners (stad Genk, De Scheepvaart, FIT en Agentschap Innoveren en Ondernemen.) Daarop voortbouwend is met De Scheepvaart een overeenkomst in opmaak om de noodzakelijke investeringen te waarborgen voor de ontwikkeling van het watergebonden gedeelte en de cofinanciering van het globale ontsluitingsconcept, de nutsvoorzieningen, de groenaanleg en de gemeenschappelijke parkeerfaciliteiten. Voor het niet-watergebonden gedeelte is in samenwerking met PMV een marktbevraging georganiseerd zodat de verschillende voorstellen van zowel publieke als private ontwikkelaars tegen elkaar kunnen afgewogen worden.

Werking 2016-2017

In 2017 zullen de eerste resultaten zichtbaar worden op de site. Zo wordt de C-hal gesloopt en kan van start gegaan worden met de bodemsanering. Onderhandelingen met eindgebruikers kunnen starten gezien er nu een beter zicht is op de timing om bedrijfsruimte ter beschikking te hebben en we ronden de zoektocht naar een ontwikkelingspartner af.

6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken

6.1 EFRO-Vlaanderen en EFRO-Interreg

Realisaties 2015-2016

Sinds de start van de uitvoering van de nieuwe EFRO- en Interreg-programma's in 2015 werden een 20-tal projectoproepen gelanceerd en behandeld. Medio 2016 waren ruim 130 Interreg projecten met Vlaamse partners goedgekeurd, samen goed voor een totale projectkost van 142 Mio euro waarvan 74,3 Mio euro EFRO-steun.

Werking 2016-2017

In 2017 zullen verdere projectoproepen worden gelanceerd rond de specifieke programma-thema's en nauw aansluitend bij de Vlaamse beleidsopties binnen de betrokken domeinen. Tevens kan een eerste evaluatie worden verricht van het beheer en de realisatie van het programma (strategie, efficiëntie, effectiviteit,….) die kan leiden tot aanbevelingen voor de verdere uitvoering (en mogelijke bijsturing).

6.2 Samenwerking binnen de EU voor bedrijven: EEN, NCP voor H2020 en ERA-netten

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen speelt een actieve rol in het promoten van Europese samenwerking bij bedrijven.

Concreet begeleidde het Agentschap in 2015-2016 met succes een twintigtal Vlaamse KMO's in het SME instrument programma van Horizon 2020. Bovendien ontvingen in 2016 nog een tiental andere klanten een "Seal of excellence", wat betekent dat hun project als zeer hoogstaand innovatief werd beoordeeld maar dat zij net buiten de beschikbare financieringsenveloppe vielen. Ook voor de tweede helft van het kalenderjaar 2016 worden nog succesvolle dossiers verwacht.

Via de NCP-werking voor de diverse Horizon 2020 programma's en de coördinatie van het Eurostars en het Eureka programma, staat het agentschap de Vlaamse ondernemers bij die willen deelnemen aan de Europese financieringsprogramma's voor onderzoek en innovatie.

In 2015-2016 neemt het VLAIO deel aan diverse oproepen binnen lopende ERA-Netten, die nog werden opgezet in de context van KP7, en binnen ERA-Net COFUND. Het Agentschap doet hiervoor beroep op middelen binnen zijn bestaande reguliere Vlaamse programma's.

In de voorbije twee jaar nam het agentschap ook deel aan drie INNOSUP projecten waarin via peer learning met collega- agentschappen in diverse EU regio's aan ervaringsuitwisseling werd gedaan rond goede praktijken in het begeleiden van internationaliseringsprocessen bij onze ondernemers. Meer specifiek werden zo transnationale innovatievouchers, de dienstverlening aan gazellen en snelle internationale groeiers, alsook de rol van kmo's in internationale waardeketens van dichterbij bekeken.

6.3 ESF-Vlaanderen

Realisaties 2015-2016

Het nieuwe ESF-programma werd in 2014 goedgekeurd en procedureel in de steigers gezet door de oprichting van de comités. In 2015-2016 heeft ESF Vlaanderen oproepen gelanceerd voor een totaalbedrag van 83 mio euro ESF en 25 mio euro Vlaamse cofinanciering. De 367 goedgekeurde projecten draaien momenteel op kruissnelheid. De promotoren zijn divers en bevatten NGO's, kmo's en grote ondernemingen, onderwijsinstellingen, overheid, onderzoeksinstellingen, …

De projecten ondersteunen leerlingen en/of werkzoekenden via vernieuwende acties naar duaal leren en werken, via begeleiding naar ondernemerschap, via werkinlevingsacties of via de preventie van ongekwalificeerd schoolverlaten. Sommige acties zijn voorbehouden voor specifieke doelgroepen, zoals Roma of personen in armoede. De projecten ondersteunen ook werkenden via opleidingsprojecten of projecten die inwerken op de werkbaarheid van de jobs in de bedrijven.

Tot slot heeft het ESF Vlaanderen in haar vijfde prioriteit een nieuwe werking uitgebouwd om vernieuwingsprojecten voor de arbeidsmarktdiensten zelf te ondersteunen. De partnerschapswerking in deze projecten is Vlaams of transnationaal.

Werking 2016-2017

In 2016 en 2017 gaat ESF Vlaanderen op de ingeslagen weg verder en zullen nieuwe oproepen en projecten werken aan meer en betere kansen voor wie de arbeidsmarkt betreedt.

6.4 Europese vertegenwoordiging

6.4.1. Europese vertegenwoordiging binnen Werk

Realisaties 2015-2016

De eerste en belangrijkste hefboom van het Vlaams buitenlands beleid is de Europese Unie. De EU heeft een grote invloed op Vlaanderen. Daarom heeft de Vlaamse Regering alle belang bij een Unie die slagkrachtig is en rekening houdt met de Vlaamse aandachtspunten. Een versterkte coördinatie en vertegenwoordiging in de EU is bijgevolg ook een prioriteit. De onderhandelingen over de herziening van het samenwerkingsakkoord EU tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen inzake de coördinatie en vertegenwoordiging werden opgestart, maar voorlopig nog zonder resultaat. Gezien de overheveling van bevoegdheden door de zesde staatshervorming stemt de institutionele realiteit immers niet meer overeen met de praktijk. We pleiten daarom voor een categoriewijziging voor het werkgelegenheidsbeleid, zodat de gewesten een meer prominente rol kunnen opnemen op de verschillende Europese fora. Zo kunnen we de Europese agenda actief mee opvolgen.

Werking 2016-2017

Vanaf 1 juli 2016 is Vlaanderen voor twaalf maanden assessor voor de Raad Werkgelegenheid en Sociale Zaken en voor de migratiedossiers binnen de

Raadswerkgroep Economische Migratie. De Europese dossiers die de volgende maanden prioritair zullen worden opgevolgd, zijn de onderhandelingen over de herziening van de Blauwe Kaart Richtlijn en de nieuwe Agenda voor Vaardigheden.

6.4.2. Europese vertegenwoordiging binnen EWI

Vanaf 1 juli 2017 treden we op als woordvoerder voor België in de Raad Concurrentievermogen (deel industrie). We nemen, ongeacht het woordvoerderschap, actief positie in ten aanzien van relevante dossiers om zo op het Europese beleid te wegen.

Binnen de onderdelen industriebeleid en interne markt kijken we in het bijzonder uit naar de verdere invulling van de Strategie voor de Interne Markt, in het bijzonder het Startersinitiatief en de initiatieven van de Commissie met betrekking tot de toegang tot het beroep.

Binnen het onderdeel onderzoek hebben we specifiek aandacht voor de interim-evaluatie van Horizon 2020 en het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie. We gebruiken dit als een opstap naar een proactieve Vlaamse positie ten aanzien van de opvolger van Horizon 2020, het Negende Kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie.

We hebben niet alleen aandacht voor dossiers binnen de Raad Concurrentievermogen maar ook voor dossiers buiten de Raad Concurrentievermogen, zoals de discussies over het emissieverhandelingssysteem of de verdere uitwerking van de Energie-Unie.

Het departement EWI neemt in 2016-2017 de sherpa functie waar voor mij omdat ik de Belgische automobielindustrie vertegenwoordig in de EU Groep van Hoog niveau 'Gear2030' die in 2016 van start ging met als doel groei en competitiviteit van de EU automobielindustrie te versterken. Aanbevelingen worden geformuleerd in 2017-2018 om de technologische EU leiderschapspositie globaal te versterken door de ontwikkeling van een competitieve nieuwe EU waardeketen rond lage of zero emissie voertuigen en een roadmap 2030 voor zelfrijdende voertuigen.

6.5 Vanguard

Realisaties 2015-2016

Het Vanguard Initiative heeft het afgelopen jaar verschillende mijlpalen bereikt, zowel op vlak van organisatie als wat betreft activiteiten. Het politiek engagement werd opnieuw vernieuwd tijdens de jaarlijkse politieke vergadering op 24 januari 2016. Dit vernieuwd engagement geeft de mogelijkheid om vervolgstappen te zetten in het uitwerken van de methodologie, mapping – matching – demonstration – commercialisation, die moet leiden tot een toename in interregionale samenwerking om nieuwe, opkomende technologieën versneld naar de markt te brengen. Het matchmaking event, dat plaatsvond in februari en gefinancierd werd door de Europese Commissie, heeft er toe geleid dat de vijf lopende piloot projecten elk een belangrijke stap vooruit hebben gezet. Dit event was een eerste succesvolle poging om bedrijven, clusterorganisaties, overheden en onderzoeksinstellingen samen te brengen om de eerder gedefinieerde democases verder te concretiseren. Daarnaast werd sterk gefocust op financiële instrumenten die deze soort samenwerkingen kunnen ondersteunen. Hiervoor werd overlegd gepleegd met zowel de Europese Commissie als de Europese investeringsbank (EIB), oa in het kader van het EFSI.

Werkingsjaar 2016–2017

De activiteiten binnen de lopende pilootprojecten worden verder gezet. Dit betekent dat er voor specifieke democases binnen de pilootprojecten een definitief business plan wordt ontwikkeld om vervolgens naar financiering te zoeken. Voor andere cases moet de scope nog verder geconcretiseerd worden zodat er een business plan kan opgesteld worden. Ook het werk met betrekking tot de financiële instrumenten wordt verder gezet en geïntensifieerd.

6.6 Academische diplomatie

Realisaties 2015-2016

In het Belgische kader van de CIS-INTER werden de voorbereidingen aangevat om een internationaal evenement te organiseren rond "science diplomacy", samen met een onderzoeksgroep van de VUB die een Europees project rond dit thema uitvoert. De titel is "A Science Diplomacy approach for Belgium?!".

Werking 2016-2017

Op 1 december 2016 vindt het evenement plaats in de Koninklijke Bibliotheek. Daarna zal, samen met de belanghebbenden verenigd in werkgroep 2 van het Vlaams Europaplatform, een overzicht opgesteld worden van de (meest belangrijkste) combinaties van landen en thema's, activiteiten enz. waarrond de belanghebbenden internationale samenwerkingsakkoorden hebben opgesteld.

Op basis van dat overzicht zal een aanzet gegeven worden voor een ontwerpnota "science diplomacy" of "science and innovation diplomacy" in het kader van de prioriteit 6 van de ERA-routekaart (zie ook sectie 2.2) dat het thema van wetenschapsdiplomatie omvat. Bij het opstellen van deze ontwerpnota zal ook de medewerking van het departement Internationaal Vlaanderen gevraagd worden. Tevens zullen enkele bijkomende activiteiten, al dan niet samen met het departement Internationaal Vlaanderen, georganiseerd worden, zoals bv. een O&I-dag met de Chinese ambassade in Brussel, of een eventuele deelname aan een Horizon 2020-project rond "science diplomacy".

Science diplomacy" behoort een van de drie kernpunten van het beleid van EU-commissaris Moedas, met name "open to the world", en staat daarom hoog op de beleidsagenda van internationale organisaties (o.a. OESO) en Europese gremia (o.a. de ERAC-SFIC).

7. Activeren van talenten

7.1. Een vereenvoudigd en doelmatig doelgroepenbeleid

Realisaties 2015-2016

Op 1 juli 2016 ging het nieuwe doelgroepenbeleid voor jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap van start door de inwerkingtreding van het Decreet van 4 maart 2016 houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid en het bijhorend uitvoeringsbesluit van 10 juni 2016. Het nieuwe beleid betekent een drastische vereenvoudiging van het aantal maatregelen en doelgroepen.

Schematisch overzicht van de belangrijkste krachtlijnen van het nieuwe doelgroepenbeleid

Jongeren	**55+ers**		**Personen met een arbeidshandicap**
	55-59-jarigen	**60+ers**	
Leerlingen in alternerende opleiding: max. 1.000 euro/kwartaal gedurende opleiding			
Laaggeschoolden: max. 1.150 euro/kwartaal gedurende twee jaar	Bij aanwerving: max. 1.150 euro/kwartaal gedurende twee jaar	Bij aanwerving: 1.500 euro/kwartaal gedurende twee jaar	Behoud van de VOP (compensatie rendements-verlies)
Middengeschoolden: max. 1.000 euro/kwartaal gedurende twee jaar	In dienst: max. 600 euro/kwartaal	In dienst: 1.150 euro/kwartaal	Uitbreidingen VOP (doorstroom sociale economie, zelfstandigen in bijberoep)

We ondersteunen de tewerkstelling van laag- en middengeschoolde jongeren via een vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid gedurende twee jaar. Ten opzichte van de maatregel die met de zesde staatshervorming werd overgedragen betekent dit een uitbreiding naar alle middengeschoolde jongeren.

Bij de doelgroepvermindering voor oudere werknemers maken we een onderscheid tussen een vermindering voor zittende werknemers en een vermindering voor de aanwerving van oudere niet-werkende werkzoekenden gedurende twee jaar. Op deze manier integreren we de tewerkstellingspremie voor oudere werkzoekenden.

Om een optimale uitvoering te garanderen werden afspraken gemaakt met de federale instellingen die door de Bijzondere Wet op de Zesde Staatshervorming aangeduid zijn als operatoren voor de werkgeversbijdrageverminderingen. Op 15 juli 2016 hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan een samenwerkingsprotocol met de andere gewesten en de federale overheid inzake doelgroepenbeleid om de attestering en gegevensstromen verder te zetten zolang één van de regio's de overgedragen regelgeving toepast.

De aanvraag en uitbetaling van de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) wordt vanaf 1 juli 2016 door het Departement Werk en Sociale Economie opgenomen. De VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt en de nood aan ondersteuning. De VOP werd uitgebreid naar doorstroom in reguliere functies binnen de sociale economie en kan voortaan ook ingezet worden ter ondersteuning van zelfstandigen in bijberoep. Op deze manier wil ik de tewerkstellingskansen van personen met een arbeidshandicap verhogen.

Voor aanwervingen vanaf 1 juli 2016 werden de federale maatregelen voor jongeren (werkgeversbijdragevermindering en Activa Start), ouderen (werkgevers-bijdragevermindering) en personen met een arbeidshandicap (Activa Verminderde Arbeidsgeschiktheid) stopgezet. Voordelen die voor die datum toegekend werden kunnen tot uiterlijk 31 december 2018 verder gezet worden. Voor aanwervingen vanaf 1 januari 2017 kan er geen gebruik meer gemaakt worden van de werkgeversbijdrage-verminderingen voor werknemers getroffen door herstructureringen alsook van de voordelen voor langdurig werkzoekenden in het kader van het Activaplan. Voordelen die voor die datum toegekend werden kunnen tot uiterlijk 31 december 2018 verder gezet worden.

De sectorale kortingen voor de zeevarenden (maritieme bagger-, zeesleepvaartsector en koopvaardij) werden verlengd tot 2022. In het verlengde van deze twee besluiten heb ik ook de regelgevende procedure opgestart voor de verlenging van de vermindering van de werknemersbijdrage voor de koopvaardij. De andere sectorale werkgeversbijdrage-verminderingen (kunstenaars, onthaalouders en huispersoneel/dienstboden) werden gecontinueerd onder de regelgeving zoals deze met de zesde staatshervorming is overgedragen.

Werking 2016-2017

De maatregelen van het nieuwe doelgroepenbeleid zijn gelanceerd, de overgangsmaatregelen zijn beslist. Mijn diensten bewaken de implementatie in samenwerking met de federale operatoren, en staan in voor de communicatie naar en ondersteuning van de werkgevers en sociale secretariaten. Voor de werkhervattings-toeslag 55+ zal een hervormingsvoorstel aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

7.2. Tijdelijke werkervaring

Realisaties 2015-2016

We maken de omslag naar een activerend beleid. Hierbij bouwen we de gesubsidieerde tewerkstelling af en vormen deze om tot meer eenduidige tewerkstellingsinstrumenten met focus op competentieversterking op een reële werkvloer en uitstroom naar het normaal economisch circuit. De oefening voor de gesubsidieerde contractuelen (gesco's) werd afgerond. Na de regularisatie van de contingentgesco's (1 april 2015) volgden de projectgesco's (Beslissing Vlaamse Regering 18 december 2015). Dit laatste kaderde in het decreet van 19 december 2014 dat de Vlaamse regering ertoe machtigde om de Gesco-projecten te regulariseren, te doen uitdoven of beëindigen of om te vormen tot een programma van tijdelijke werkervaring. De meeste projecten werden uiteindelijk geregulariseerd, in 3 golven (met resp. ingangsdatum op 1 juli 2015, 1 januari 2016 en 1 juli 2016). Een zestigtal projecten ging in uitdoving met ingang van 1 januari 2016 en een tiental projecten werd beëindigd met ingang van 1 april 2016. Binnen het beleidsdomein Werk is er een overgangsperiode voorzien voor de projecten die met gesco's werken. De middelen zullen na overleg met de sector geheroriënteerd worden

binnen het activeringsbeleid. Er wordt afgestemd met de sector zodat de werkgevers zich tijdig kunnen organiseren.

Intussen werden de lijnen uitgezet voor een nieuw systeem van tijdelijke werkervaring, dat een alternatief zal vormen voor onder andere WEP+ en Gesco. De bestaande maatregel artikel 60§7/61 wordt hervormd en maximaal geïntegreerd in dit nieuwe systeem. De conceptnota, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 30 oktober 2015, voorziet een tijdelijke werkervaringstraject voor maximum 24 maanden, gericht op doorstroom onder begeleiding naar het Normaal Economisch Circuit. De trajecten staan open voor alle werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt omwille van een gebrek aan (voornamelijk generieke) competenties of weinig (recente) werkervaring. Binnen de trajecten kunnen, afhankelijk van het profiel van de werkzoekende, verschillende vormen van werkplekleren waaronder (c-)IBO en diverse stagevormen worden opgenomen.

We werkten ook de grote principes uit voor een nieuw stelsel van Wijk-werken (conceptnota goedgekeurd op 4 maart 2016) waarbij onder meer werkzoekenden tegen een kleine vergoeding (bovenop de werkloosheidsuitkering) een beperkt aantal uren wijk-werken zullen kunnen presteren in een laagdrempelige werkomgeving. Het wijk-werken moet functioneren als geleidelijke opstap richting tewerkstelling in het normaal economisch circuit en zal onderdeel uitmaken van een traject naar werk. Het nieuwe systeem zal van start gaan op 1 juli 2017. Om de groep werkzoekenden en de takenlijst af te bakenen, wordt gebruik gemaakt van de PWA-wetgeving, die evenwel op een aantal punten bijgestuurd wordt. De huidige PWA-werknemers worden – waar mogelijk – geheroriënteerd naar bestaande instrumenten of het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring, de anderen kunnen in het stelsel blijven tot vertrek of pensionering.

Werking 2016-2017

In het najaar 2016 werk ik aan een regularisering van de Brusselse DAC-projecten.

Op 1 januari 2017 starten we met het systeem van tijdelijke werkervaring. Op 1 juli 2017 start Wijk-werken. Er worden overgangsmaatregelen voorzien. Om deze twee systemen operationeel te krijgen werk ik verder aan de nodige regelgeving.

Naast de nodige regelgeving finaliseer ik het afsprakenkader met de OCMW's. Het afsprakenkader gaat over de toeleiding en registratie van leefloongerechtigden in tijdelijke werkervaring.

De globale projecten en de jongerenbonus worden omgezet in werkervaringsplaatsen tegen 31 december 2018.

Op vraag van de sociale partners bereid ik een aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden voor. In deze maatregel zullen werkgevers na aanwerving van een langdurig (minstens 2 jaar) werkzoekende tussen 25 en 54 jaar de incentive kunnen aanvragen. We streven naar een opstart in januari 2017.

7.3. Realiseren van en aanbod op maat voor alle jonge werkzoekenden

Realisaties 2015-2016

In overeenstemming met de Europese Jeugdgarantie bezorgt de VDAB binnen de 4 maanden nadat ze zich inschrijven als werkzoekende elke jongere een aanbod op maat. Voor ongekwalificeerde jongeren bevat dit aanbod altijd een competentieversterkende

actie zoals een werkstage, IBO, Instapstage, Werkinlevingstraject (WIJ!), een beroepsopleiding (vaak in combinatie met opleidingsstage) of een IBO. De VDAB slaagt er in om voor 9 op 10 van de jongeren deze ambitieuze doelstelling ook daadwerkelijk waar te maken.

Elke maand starten er tussen de 200 en 300 laaggeschoolde jongeren met een WIJ!-traject. Daarnaast wordt ook de IBO met evenveel succes als de voorgaande jaren voor deze doelgroep ingezet. Met een IBO krijgt de jongere de competenties die eigen zijn aan een concreet beroep aangeleerd op de werkvloer, door de werkgever, en onder begeleiding van de VDAB. In de eerste jaarhelft werden 7.600 IBO's opgestart, wat opnieuw een toename is ten opzichte van 2015. In de aangehouden 'Ervaring Werkt'-campagne in samenwerking met partners worden jongeren gewezen op het nut en de verschillende mogelijkheden om werkervaring op te doen.

In de aanpak naar jongeren wordt in toenemende mate de digitale kaart getrokken. Met digitale start- en informatiepakketten, digitale coaching en digitaal leermateriaal worden jongeren, waar nodig ondersteund door face-to-face contacten, sneller en beter aan werk geholpen.

Werking 2016-2017

Het komende beleidsjaar wordt de jongeren gerichte aanpak verder gezet, en bijgestuurd waar nodig. NEET-jongeren zullen strikter worden opgevolgd, geactiveerd en begeleid (zie 1.2.3.).

7.4. Uitbreiden van de activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65

Realisaties 2015-2016

In 2016 evalueerden we een eerste maal de opname van de 50 tot 55-jarige werkzoekenden in de reguliere vacaturegerichte bemiddelingsaanpak. De resultaten zijn bemoedigend, zowel wat de tevredenheid van de werkzoekenden betreft als de kwaliteit van het aanbod dat zij van de VDAB ontvangen. De algemene participatie van ouderen in opleiding en werkplekleren blijft, ondanks een toename, eerder gering (8%). Een maatgerichte heroriëntering richting een knelpuntberoep kan voor velen onder hen een doorstart van hun loopbaan betekenen waardoor zij nog heel wat jaren aan de slag kunnen blijven.

Werking 2016-2017

Met de sociale partners werd midden 2016 een akkoord bereikt over de verdere uitwerking van de begeleiding naar werk van de 55+ers (Actief+). Er werd een aanpak afgesproken die rekening houdt met de verschillende vormen van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, waarbij de VDAB-dienstverlening uiteraard toegankelijk blijft voor elke werkzoekende ongeacht hij of zij passief, aangepast of actief beschikbaar is.

De uitbreiding van de activeringsaanpak tot 65 jaar verloopt gefaseerd en is afgestemd op het verhogen van de leeftijd voor de beschikbaarheid door de federale overheid. Jaarlijks wordt de vrijstelling omwille van leeftijd met 1 jaar opgetrokken tot 65 jaar in 2020. In 2016 verschuift de leeftijd van 60 naar 61 jaar. We houden rekening met de capaciteit van VDAB en de situatie op de arbeidsmarkt. In samenspraak met de sociale partners wil ik bekijken of de activeringsstrategie naar 55-plussers moet aangepast worden, bijvoorbeeld op vlak van vacatures.

7.5. Inzetten op een geïntegreerd taal- en werkbeleid

Realisaties 2015-2016

Om een antwoord te bieden op de toenemende instroom van vluchtelingen maakte de VDAB samen met partners een actieplan op met als doelstelling om 10.000 extra inburgeraars met een professioneel doelwit (op maat) aan het werk te helpen. In uitvoering van dit actieplan werden in de eerste maanden van het jaar 35 extra consulenten met een contract van 2 jaar aangeworven. Samen met de bestaande inwerkingsconsulenten en NT2-instructeurs vangen zij de bijkomende instroom op en verwijzen ze de betrokkenen na een eerste inschatting door naar loopbaanoriëntatie, (geïntegreerde) taal- en werkervaringstrajecten en specifieke projecten.

Om de integratie van de vluchtelingen te versnellen willen we zoveel mogelijk mensen zo snel mogelijk aan een job helpen.

Hiervoor werden dit jaar samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met Fedasil en het agentschap Integratie en Inburgering. In het najaar 2016 willen we ook komen tot een samenwerkingsovereenkomsten met Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het departement Onderwijs. Samen met deze partners wil de VDAB 'Integratie door werk' realiseren via een zo kort mogelijk traject.”

Werking 2016-2017

Onder meer in uitvoering van dit actieplan blijft de VDAB ook het komende beleidsjaar inzetten op (geïntegreerde) talige ondersteuning en coaching van instromers. Wat opleidingen betreft, gebeurt dit in hoofdzaak via geïntegreerde opleidingen die talige en technische competenties in één pakket aanbieden. Wat werkplekleren betreft, gebeurt dit via een centrale uitbesteding NT2 die ook schakelpakketten in de markt zet.

Het Nederlands op de Opleidingsvloer (NodO+) en de methodiek van Nederlands op de Werkvloer (NodW) worden verder uitgedragen en ook uitgebreid naar de sociale economie en de lokale besturen. Wat NODW betreft verleggen we de focus op de coaching van de anderstalige en de Nederlandstalige collega’s in het bedrijf. Ook het ESF-project blended leren (in het kader van NODW) en het centrale project Methodenmix voor hooggeschoolde anderstaligen zijn stappen in de richting van een meer geïntegreerde taal- en werkondersteuning, waar het kan op de werkvloer.

7.6. Aandacht voor het snijvlak werk-welzijn

Realisaties 2015-2016

Via een samenwerking met welzijnspartners bieden we intussen een aangepaste activering voor personen in armoede (meer dan 800 geïntegreerde werk-welzijnstrajecten op jaarbasis), werkzoekenden met medische, mentale, psychische of psychiatrische problemen (1.100 trajecten op jaarbasis), mensen met een beperking (meer dan 6.700 GTB trajectbegeleidingen op jaarbasis), NEET-jongeren (+/- 400 voortrajecten op jaarbasis) en anderstaligen. Via het ESF werden ook oproepen uitgeschreven naar NEET-jongeren in Brussel, leefloners (begeleidingsacties ikv art. 60), mensen in armoede, ROMA, laaggeletterde vrouwen (via het AMIF) en hoogopgeleide nieuwkomers (via het AMIF).

In afwachting van de uitvoering van het decreet Werk en Zorg verlengden we vorig jaar de tender activeringsbegeleiding (TAZ bis) voor werkzoekenden met een medische,

mentale, psychische en psychiatrische problematiek (MMPP) en de tender armoedetrajecten tot eind 2016.

Werking 2016-2017

Door de jaren heen is er een evolutie gebeurd naar een inclusieve maatgerichte dienstverlening voor werkzoekenden met een arbeidshandicap. Deze nieuwe visie vereist een reorganisatie van de dienstverlening bij de VDAB en bij de gespecialiseerde diensten en partners. We streven naar een vernieuwde gespecialiseerde dienstverlening binnen een vernieuwd partnerschap dat vanaf 2018 operationeel kan zijn. Daarbij houden we ook rekening met de nood aan gespecialiseerde begeleiding voor specifieke problematieken, het voorkomen van verdringing van de doelgroep van de personen met een arbeidshandicap en de continuiteit in de werking.

Na tien jaar tendering van de activeringsbegeleiding van personen met een medische, mentale, psychische en psychiatrische problematiek aan partnerschappen van welzijnsorganisaties zal vanaf 2017 de dienstverlening ingekanteld worden binnen het sluitend maatpak. Via een hervorming van de activeringsbegeleiding waar specifieke stages, met name de activeringsstages, deel van uitmaken zal een continuïteit van de dienstverlening naar deze doelgroep gewaarborgd worden. De regelgeving rond activeringsstages zal dit najaar afgerond worden zodat naadloos kan aangesloten worden op het aflopen van de tender.

In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (2015-2019) werden 15 actiefiches opgenomen m.b.t. werk. Zij richten zich niet exclusief tot mensen in armoede maar kaderen binnen de visie dat het ontplooien van competenties en talenten een belangrijke bouwsteen vormt voor het verwerven van een inkomen uit arbeid, wat op zich de beste garantie biedt tegen armoede. Versterkende elementen zijn hier het duaal leren en werken, een grotere toeleiding naar de activerende beroepsopleiding en het inzetten op duurzame tewerkstelling via een sluitend 'maatpak'. Daarnaast is er de ESF-oproep voor mensen in armoede, met als doelgroep personen op beroepsactieve leeftijd uit huishoudens met een zeer lage werkintensiteit. De start van de projecten is voorzien tussen juli en september 2016. In 2017 volgt een tussentijdse rapportering en het einde van de projecten wordt voorzien tussen juni 2018 en augustus 2018.

De tender armoedetrajecten van de VDAB is verlengd tot en met 31 december 2016. Deze tender zal worden geevalueerd en elementen ervan verankeren binnen de VDAB-werking.

Vanuit het beleidsdomein Werk werken we mee aan het in praktijk brengen van de conclusies van de gezondheidsconferentie preventie, die in december 2016 doorgaat. Het idee dat gezondheid beïnvloed wordt door factoren buiten de gezondheidzorg zoals (publieke ruimte, huisvesting, werkomgeving, schoolomgeving, etc.) wordt breed gedragen. 'Health in All Policies' is een aanpak die o.a. door de WHO wordt gepromoot om het preventieve gezondheidsbeleid over beleidsdomeinen en –niveaus heen te helpen realiseren. Dit principe is als 'facettenbeleid' ook opgenomen in het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en ingeschreven in "Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen". In de aanloop naar de gezondheidsconferentie bekijk ik samen met de Vlaamse minister voor Volksgezondheid waar kansen liggen en hoe we die, rekening houdend met eventuele sectorspecifieke randvoorwaarden, kunnen vertalen naar gezamenlijke acties.

Met de minister van sociale economie en de minister van welzijn wil ik tenslotte bekijken we hoe we verdere uitvoering kunnen geven aan werk- en zorgtrajecten.

7.7. Versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid

Realisaties 2015-2016

Het voorbije jaar stond voor het activeringsbeleid in het teken van de inkanteling van de controle op het zoekgedrag van de werkzoekenden en de sanctioneringsbevoegdheid in de werking van de VDAB. De inkanteling vond plaats in januari van dit jaar en de bemiddelaars van de VDAB werden in de loop van het jaar gericht ondersteund en gecoacht om hun rol in het controleproces op een kwaliteitsvolle manier op te nemen.

Midden 2016 is de werking van de nieuw opgerichte controledienst op schema. Er werden reeds 14.000 dossiers ontvangen vanuit de dienstverlening en 78% daarvan kon ondertussen worden afgewerkt. Een kwart van de dossiers bleek echter niet ontvankelijk omwille van diverse redenen.

Het controleproces blijft ook kaderen binnen een maatgerichte activering die vertrekt van de inschatting van de behoefte van de werkzoekende en die vervolgens kan leiden hetzij tot een doorverwijzing naar bemiddelingspartners of opleiding hetzij tot gespecialiseerde inschattingen en/of indicering.

Werking 2016-2017

Nu de opstart van het controleproces gerealiseerd is blijven we inzetten op het opvolgen van de kwaliteit en het coachen van de bemiddelaars met het oog op het verbeteren van de transmissiedossiers.

De VDAB zet daarnaast ook verder in op het versterken van haar essentiële rol als toeleider naar de juiste werkgever, gespecialiseerde collega of partnerorganisatie. In dat kader wordt in het najaar van 2016 verder geïnvesteerd in een ondersteunende tool voor de bemiddelaars om deze rol optimaal te kunnen uitvoeren.

7.8. Verbetering van de matching vraag-aanbod

Realisaties 2015-2016

Geen enkele speler is in staat om op zichzelf de verschillende knelpunten op onze Vlaamse arbeidsmarkt weg te werken. Daarom steun ik de VDAB als arbeidsmarktregisseur in het afsluiten van constructieve strategische partnerschappen met de werkgeversorganisaties UNIZO, Voka, Etion en NSZ. Vanaf 2017 wordt een vijfde samenwerking met Verso opgestart. Samen zijn ze beter in staat om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen.

Daarnaast zet de VDAB verder in op het uitbouwen en uitdragen van het competentiegericht matchen van werkzoekenden en vacatures. In het eerste kwartaal van 2016 verstuurde de VDAB in totaal 6,5 miljoen matchings. Hiermee werden 242.000 unieke werkzoekenden en 100.000 unieke vacatures bereikt. Daarnaast organiseert de VDAB samen met partners continu over heel Vlaanderen matchingsevents (jobdatings, jobbeurzen, ...) om werkgevers en werkzoekenden met elkaar te laten kennismaken.

De VDAB blijft inzetten op het verhogen van de matchbaarheid van zowel de vacature als het dossier van de burger door middel van de online assistent (OLA). Burgers en werkgevers krijgen tijdens het opmaken van de vacature of het systeem automatisch tips hoe ze deze matchbaarheid kunnen verhogen. De klanten van de VDAB worden

hierbij zoveel mogelijk gestimuleerd om onmiddellijk zelf met deze tips aan de slag te gaan, in tweede instantie kunnen zij hierbij ondersteund worden door een bemiddelaar.

De VDAB stemt ook haar opleidingsaanbod continu af op de vraag van de arbeidsmarkt door middel van de 'Sectorale arbeidsmarktsturing'. Het sectoraal werken houdt in dat de VDAB niet enkel het opleidingsaanbod maar ook de dienstverlening naar werkzoekenden waar nuttig meer afstemt op de vraag van de arbeidsmarkt.

Werking 2016-2017

In het komende beleidsjaar wordt deze werking gecontinueerd met bijsturingen en optimalisaties waar nodig.

7.9. Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Realisaties 2015-2016

Om gevolg te geven aan de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende sensibilisering, preventie en handhaving inzake discriminatie op de arbeidsmarkt van personen met een migratieachtergrond, werd in 2015-2016 versterkt ingezet op de strijd tegen arbeids-gerelateerde discriminatie.

Zo moedigden we sectoren aan om via de sectorconvenants sectorale gedragscodes en systemen van zelfregulering op te zetten. Het departement WSE organiseerde ook een intervisiemoment, in samenwerking met Unia, om sectoren te ondersteunen en te inspireren in het opzetten van een gedragen antidiscriminatiebeleid met inbegrip van zelfregulering.

Binnen deze benadering op sectoraal niveau besteedde ik extra aandacht aan de dienstenchequesector. Eind mei 2016 bereikte ik een akkoord met de werkgeversorganisaties rond de mystery calls. Deze mystery calls, die kaderen binnen een breder beleid van zelfregulering, zullen in de eerste plaats sensibiliserend zijn, maar bij herhaaldelijke vaststelling worden resultaten overgemaakt aan de afdeling Toezicht en Handhaving van het Departement Werk en Sociale economie. Het ruimere actieplan zal dit najaar, in samenspraak met de sociale partners, gefinaliseerd worden. Intussen legden we al een ontwerp van decreet voor aan de Vlaamse regering over de opmaak van een proportioneel sanctie-instrumentarium.

Ook op vlak van toezicht en handhaving werd versterkt ingezet op de strijd tegen discriminatie. In 2015 vonden 103 controles 'discriminatie' plaats. Als resultaat hiervan werden 7 waarschuwingen gegeven en werd er één proces-verbaal opgesteld. Ook in 2016 worden opnieuw 100 controles vooropgesteld.

Ten slotte werd ook het Actieplan ter Bestrijding van Arbeidsgerelateerde Discriminatie (ABAD) geactualiseerd. Net voor het begin van de zomer werd dit voorgesteld aan de Commissie Diversiteit van de SERV. Naast acties die gericht zijn op het preventieve luik, worden ook acties met betrekking tot controle en sanctionering meegenomen binnen dit geactualiseerd actieplan.

Werking 2016-2017

In het najaar van 2016 lanceren we, in overleg met de SERV, Unia, het Minderhedenforum en GRIP vzw, een brede sensibiliseringscampagne om alle vormen

van discriminatie op de werkvloer bespreekbaar te maken. Een klankbordgroep met hoger vermelde stakeholders zal de campagne opvolgen en begeleiden.

Het komende beleidsjaar zal verder ook in het teken staan van de uitvoering van het Actieplan. Ter voorbereiding zullen de verschillende meldpunten discriminatie die in Vlaanderen bestaan in kaart gebracht worden.

Op het vlak van toezicht en handhaving zal in 2017 ook een quick-scan-ronde discriminatie bij dienstencheques plaatsvinden, gekoppeld aan de geplande decreetswijziging. Daarnaast zullen er verdere afspraken gemaakt worden op vlak van samenwerking, informatiedoorstroming en gegevensuitwisseling met de federale overheid en inspectiediensten.

7.10. Lokale partnerschappen aanscherpen

Realisaties 2015-2016

In uitvoering van de conceptnota 'Naar een versterkt streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid' (juli 2015) werd de ESF-oproep Versterkt Streekbeleid gelanceerd in het voorjaar van 2016. De eerste en tweede indieningsronde van deze oproep zijn inmiddels afgelopen, een derde ronde volgen nog in het derde kwartaal van 2016 en het eerste van 2017.

Het opzet is te komen tot een grotere betrokkenheid van steden en gemeenten in samenwerking met provincies en sociale partners en mogelijke andere (boven)lokale stakeholders, bij het ontwikkelen van een streekvisie en de hieraan gekoppelde prioritaire acties. De Vlaamse overheid faciliteert deze actiegerichte partnerschappen d.m.v. cofinanciering.

Werking 2016-2017

De partnerschappen uit het vernieuwde streekbeleid en hun projectvoorstellen zullen binnen de oproep gemonitord worden en de good practices zullen daarbij belicht worden met het oog op evaluatie van de oproep. In het kader van o.m. tijdelijke werkervaring en wijk-werken wordt de afstemming met de lokale arbeidsmarkt en de samenwerking met (boven)lokale actoren een belangrijk aandachtspunt.

8. Activeren van ondernemingspotentieel en ambitieus ondernemerschap

In juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de visienota 'Meer en ambitieuzer ondernemerschap' goed. Meer starters, meer blijvers en meer groeiers: dat is de essentie van de hervorming van het ondernemerschapstimulerend beleid die in de loop van 2015-2016 werd doorgevoerd. Er werden structurele partners aangesteld om dienstverlening aan ondernemers uit te rollen. De innovatiecentra en Flanders DC vormen de front-office van het Agentschap Innoveren & Ondernemen. Met Vlajo, de Stichting Ondernemen en Onderwijs, Dyzo, FVB en BAN-Vlaanderen werd een beheersovereenkomst afgesloten met een horizon van vier jaar (2016-2019). Via overheidsopdracht werden 11 partners aangesteld, eveneens voor vier jaar, die dienstverlening aan de ondernemingen uitrollen.

Dit najaar zullen we de hele hervorming afronden door bijkomend structurele partnerschappen af te sluiten met de sociale innovatiefabriek en de microkredietverschaffers Hefboom en Microstart.

Nu de hervorming afgerond is, verschuift de aandacht naar de monitoring, beleidsevaluatie en communicatie van het in de markt gezette aanbod en het richting de ondernemer verbinden van de mogelijkheden van de dienstverlening met de steunverlening en financieringsmogelijkheden.

Ondernemerschapscultuur

We blijven inzetten op een significante verbetering van de ondernemerscultuur in Vlaanderen en de beeldvorming die over ondernemers bestaat. Ondernemerschap moet een valabele carrièrekeuze worden voor elke Vlaming, en succesvol ondernemerschap moet gevierd worden. Het stigma op falen zou moeten verdwijnen.

Hiervoor werken we samen met de partijen die werden aangesteld via de overheidsopdracht onder het luik sensibilisering, bewustmaking en beeldvorming. Het betreft Flanders DC, Startups.be, de ondernemingsplanwedstrijd Vlaanderen (Bizidee), de beurs ondernemen, Unizo en Voka. Elk van deze partijen zal dit werkjaar haar initiatieven ten volle ontplooien. Er zal gewerkt worden rond rolmodellen, maar ook bv. de Failing Forward Conferentie om het stigma op falen weg te nemen.

Een goed zicht op wat ondernemen inhoudt, de eerste praktijkervaringen en een realistisch beeld van wat ondernemen is, wordt al in het onderwijs gecreëerd. We voeren het actieplan ondernemend onderwijs uit, en werken nauw samen met onze twee structurele partners: Vlajo en de stichting ondernemen en onderwijs. Dit werkjaar zullen we daarnaast verkennen hoe we de initiatieven ondernemend onderwijs een breder bereik kunnen geven bij niet-economische richtingen in het middelbaar onderwijs en kunnen verankeren in het beleid van de instellingen hoger onderwijs. We hanteren hierbij een brede blik en bereiken de jeugd via het onderwijs, maar ook via andere kanalen, zoals jeugdhuizen e.d.

Via de in het voorjaar opgezette ecosystemen studentensteden ondersteunen we ook de eerste ervaringen van studenten met ondernemen. In Aalst, Antwerpen, Brugge, Geel, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk en Leuven krijgen student-ondernemers een duwtje in de rug. Steden, onderwijsinstellingen, lokale bedrijven, organisaties en studentenverenigingen slaan de handen in elkaar en zullen zorgen voor een ondernemende omgeving voor studerende jongeren. Deze kruisbestuiving moet resulteren in een goede ondersteuning van studenten en jongeren inzake ondernemingszin en ondernemerschap. Het ondersteunen van deze ecosystemen moet leiden tot een reële werking die niet alleen de studenten stimuleert, maar evenzeer de andere partners zoals docenten en bedrijven. Met de nodige ondersteuning zullen studenten nog tijdens hun studies de stap naar ondernemerschap kunnen zetten. Met de ecosystemen zetten we een platformwerking op. We verbinden deze ecosystemen met de innovatiestages voor ingenieurs die voor het zomerreces bij elke Vlaamse universiteit zullen ingericht worden.

We continueren de werking van het Forum Ondernemend Hoger Onderwijs om ervaringsuitwisseling en kennisuitwisseling tussen actoren binnen het Hoger Onderwijs die student-ondernemers begeleiden te stimuleren

Begeleidingsaanbod levensfase ondernemingen/ondernemerschap

Vijf partijen werden via een overheidsopdracht aangesteld om te voorzien in een levenscyclusbegeleiding voor ondernemingen: Voka, Unizo, de Vlaamse Confederatie Bouw, Ernst & Young en het neutraal syndicaat voor zelfstandigen (NSZ). Deze partijen bieden samen een volwaardig aanbod aan in elke levensfase van de ondernemer: prestart, start, groei, opvolging en overname, dreigende moeilijkheden en de zoektocht naar financiering of nood aan vernieuwing en innovatie.

Met deze vijf partijen zullen we het komende werkjaar nauw samenwerken om een breed bereik te organiseren bij alle ondernemingen die nood hebben aan informatie, begeleiding, coaching, opleiding of netwerking en dat in alle levensfases voor de onderneming. We betrekken hierbij ook de structurele partners die financiering verschaffen (PMV, PMV/z, BAN-Vlaanderen, Hefboom, Microstart, de banken, de crowdfundingplatformen…), al dan niet via Finmix en de structurele partners die aanvullende begeleiding voorzien, zoals Dyzo voor ondernemingen in moeilijkheden, en de sociale innovatiefabriek voor sociaal ondernemerschap.

Een ander speerpunt van het nieuwe ondernemerschapsbeleid is de ondersteuning van de doorgroei van ondernemingen. De achterstand in hoge groeiondernemingen in Vlaanderen ten opzichte van vergelijkbare kenniseconomieën pakken we aan met een specifiek dienstenaanbod. Vijf partijen werden aangesteld om ondernemers te begeleiden: Voka, Ernst & Young, Unizo, Netwerk Ondernemen en Sirris/Agoria. Deze partijen verzorgen een selectieve, intensieve begeleiding van beloftevolle bedrijven. Snelle groei en internationalisering blijven daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Ondernemingen in moeilijkheden

Ondernemingen in moeilijkheden blijven mijn specifieke aandacht genieten. Via het dienstenaanbod op de levenscyclus bieden Unizo, NSZ en de confederatie Bouw specifieke begeleiding aan voor ondernemingen die dreigen in moeilijkheden te komen of die grote veranderingen ervaren in hun onderneming. Voor de ondernemers in moeilijkheden bieden we voortaan integrale begeleiding aan via Dyzo. Voor Dyzo blijft dat de doelstelling om integrale begeleiding aan te bieden aan ondernemers, vooral micro-ondernemingen, die zich in moeilijkheden bevinden. Deze begeleiding behelst zowel eerstelijnsdienstverlening als de volledige trajectbegeleiding voor gerechtelijk akkoord of faillissement. De doelstelling daarbij is de ondernemers via de begeleiding sneller uit het moeras te halen en terug op het juiste spoor te zetten. Via de microkredietverstrekkers zetten we ook extra in op de financiering van herstarters.

Ondernemerschapstrajecten voor werkzoekenden

Realisaties 2015-2016

Werkzoekenden die graag zelf de handen uit de mouwen willen steken en een eigen zaak opstarten moeten hierin goed begeleid worden. Via het maatpak ondernemerschap dat de VDAB aanbiedt in samenwerking met partners worden werkzoekenden na screening toegeleid naar startersadviseurs zodat een geschikte partner de begeleiding van kandidaat-ondernemers kan opnemen. In 2015 liep het ‘eerste’ ESF-gefinancierde project “Maak werk van je zaak” af en werd een vervolgproject opgestart onder dezelfde naam. In 2015 namen hier 675 werkzoekende kandidaat-ondernemers aan deel. In de

voorafgaande projectperiode (oktober 2013 – december 2014) was er een uitstroom naar een zelfstandige activiteit van 40%.

Naast het maatpak ondernemerschap staat de VDAB ook in voor het doorverwijzen van werkzoekende kandidaat-ondernemers naar de 5 Vlaamse activiteitencoöperaties en/of starterslabo's. In 2015 namen er 140 werkzoekenden deel. In de provincie Limburg tenslotte stapten 28 deelnemers in het project Ondernemerschap voor een begeleidings- en coachinstraject naar een zelfstandige activiteit.

Werking 2016-2017

Het huidige project "maak werk van je zaak" loopt nog tot eind 2017, er worden 600 trajecten op jaarbasis voorzien. Samen met de VDAB, de partners en het ESF-Agentschap wil ik de komende jaren de continuïteit inzake ondernemerstrajecten voor werkzoekende kandidaat-ondernemers verzekeren.

9. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen

Een belangrijke groep niet O&O-intensieve ondernemingen is vandaag nog maar weinig of niet innovatie-actief. We willen hen meer bewust maken van wat innovatie ook voor hen kan betekenen, hen innovatiegerichter maken en hun innovatiecapaciteit vergroten, dit onder meer door samenwerking met externe kennispartners.

Realisaties 2015-2016

In 2016 werd het nieuwe product "kmo-groeisubsidie" gelanceerd, dat een aantal vroegere steunformules van AO en IWT in één enkel eenvoudig vlot toegankelijk financieringsinstrument integreert (zie ook 3.2.1). Via het kmo-programma en het Sprint-programma worden haalbaarheidsstudies en innovatieprojecten van niet O&O-intensieve kmo's respectievelijk grote ondernemingen gesteund. Het kmo-programma kent de laatste jaren een gestage groei met in 2015 een absoluut succesjaar met meer dan 32 mln euro steun. Medio 2016 blijven de tussentijdse cijfers de aantrekkingskracht en het belang van dit programma bevestigen. Beide programma's worden verder gecontinueerd.

Werking 2016-2017

Er wordt voorzien om in 2016-2017 een aantal procesaanpassingen en vereenvoudigingen door te voeren om de doelgroep nog beter te bedienen en deze programma's in het totale bedrijfssteuninstrumentarium duidelijker te positioneren. Dit zal zich kaderen in een breder traject ter stroomlijning van het steuninstrumentarium (zie ook 1.3.1). Hierbij betrekken we ook de instrumenten rond kennisdiffusie als hefboom naar innovatie, in het bijzonder voor die ondernemingen die weinig innovatie-actief zijn of innovaties pas implementeren als ze hun merites bewezen hebben (innovatievolgers). We verbeteren de kennisdiffusie naar kmo's en innovatievolgers. We continueren de LED's en zorgen voor een optimale afstemming van LED's bij hogescholen en VIS-projecten.

10. Innovatieve overheidsopdrachten

Realisaties 2015-2016

Door het aankopen van innovatieve producten en diensten kunnen de noden en doelstellingen van de overheid slimmer en sneller worden ingevuld en tegelijk worden ook innovatieve ondernemingen ondersteund. We lanceerden het N-project 'innovatie voor een toekomst gericht transversaal beleid' om de vraag-gedreven instrumenten 'innovatief aanbesteden' en 'overheidsopdrachten voor innovatie' verder uit te werken en te implementeren door voor een aantal prioritaire transitiedomeinen pilootprojecten op te starten.

Het N-project geeft mee uitvoering aan de actielijn duurzame en innovatieve overheidsopdrachten van het Vlaams Plan Overheidsopdrachten dat in januari 2016 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, nadat in juli 2015 het Voorzitterscollege ook al zijn instemming gaf aan de aanpak voor "Overheidsopdrachten voor innovatie" en de "Invulling van de 3%-norm". Een aantal leidend ambtenaren en ikzelf ondertekenden op 3 juli 2015 het Charter Overheidsopdrachten voor Innovatie waarbij ze zich engageerden om ernaar te streven minimaal 3% van hun aankoopbudgetten te besteden aan innovatie (de 3%-norm).

Het N-project ging op 1 juli 2016 van start. Er wordt nu een plan van aanpak uitgewerkt voortbouwend op de ervaringen van het departement EWI en van IWT inzake innovatieve overheidsopdrachten.

Werking 2016-2017

Het plan van aanpak zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Belangrijkste doelstellingen zijn:

- 3% van het aankoopbudget besteden aan innovatieve producten en diensten;
- het samenstellen van een projectportfolio van precommerciële innovatieprojecten;
- het verder uitbouwen van het kennisplatform voor innovatieve overheidsopdrachten;
- het integreren van mogelijkheden tot financiering van precommerciële innovatieprojecten in de Vlaamse regelgeving, onder meer wat de delegatieregeling betreft ;
- het stimuleren van de deelname aan Europese projecten voor aankoop van innovatie.

11. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel

Realisaties 2015-2016

We startten met de voorbereiding van een actief arbeidsmigratiebeleid voor werknemers en zelfstandigen dat beter is afgestemd op de specifieke noden van de Vlaamse arbeidsmarkt. Het Vlaamse arbeidsmigratiebeleid krijgt een plaats binnen de contouren van het Europese migratiebeleid. Dit wordt nu gefaciliteerd door de inkanteling van de bevoegdheid voor beroepskaarten (zelfstandigen) naast de reeds bestaande operationele bevoegdheid voor arbeidskaarten (werknemers).

De overdracht van de bevoegdheid economische migratie verlegde in dat kader de focus naar de omzetting van de single permit richtlijn. Die richtlijn voert een gecombineerde vergunning in, die zowel een verblijfsvergunning als een toelating tot de arbeidsmarkt voor werknemers inhoudt. De omzetting van deze richtlijn gebeurt in nauwe samenwerking met de federale en de verschillende gewestelijke collega's en resulteerde in een akkoord op het overlegcomité van 25 november 2015.

Tot slot zetten we verder in op de verruiming van het arbeidsaanbod binnen België via interregionale samenwerking. De arbeidsbemiddelingsdiensten in de andere gewesten hebben zich geëngageerd om Competent, het Vlaamse systeem om werkzoekenden en vacatures aan elkaar te matchen op basis van competenties in plaats van diploma's, ook in hun diensten te operationaliseren. Zo verhoogt de kwaliteit van de vacatures die worden uitgewisseld tussen de gewestelijke diensten, en optimaliseren we de intergewestelijke mobiliteit. De andere gewesten zijn volop bezig met de technische operationalisering van Competent.

Werking 2016-2017

In 2017 worden vooreerst de richtlijnen seizoenarbeid en overplaatsing binnen een onderneming omgezet in Vlaamse regelgeving. Ook wordt een bijdrage geleverd aan de herziening van de blauwe kaart richtlijn.

Verder wil ik het regelgevend proces ter omzetting van de single permit richtlijn in 2016 afronden. Het akkoord van het overlegcomité van 25 november 2015 over de invoering van de Single Permit richtlijn wordt hiertoe verder vastgelegd in procedurebesluiten en voor de ontwikkeling van het Vlaams inspectie- en handhavingsbeleid in deze materie werkt de Vlaamse sociale inspectiedienst nauw samen met andere inspectiediensten, zowel op gewest-, federaal- als internationaal niveau en als partner van de sociale inlichtingen-en opsporingsdienst. Samen met mijn federale en gewestelijke collega-ministers en hun diensten wil ik tenslotte de nodige operationele voorbereidingen treffen om te komen tot een nieuwe werkwijze voor de afgifte van toelatingen tot de arbeidsmarkt. In 2018 voorzie ik een eerste evaluatie van de gecombineerde procedure.

Tot slot zetten we verder in op de verruiming van het arbeidsaanbod binnen België via interregionale samenwerking. In 2017 zal VDAB Brussel samen met Actiris en Bruxelles Formation een gezamenlijke tweetalige dienstverlening aanbieden in de Astrotoren, die als 'Beroepenpunt' (Cité des Metiers) voor Brussel wordt ingericht.

12. Bijlagen

12.1. Antwoord op de aanbevelingen van het Rekenhof

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
Opstart van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK), rekeningenboek over 2013 **36 (2014-2015) Nr.1**	1. De definitieve ESF- en EFRO-middelenverdeling moet rekening houden met de potentiële projecten en steunen op afspraken met de verschillende actoren over de cofinanciering. **Reactie**: - De ESF-middelenverdeling gebeurt in het kader van het Operationeel ESF-Programma 2014-2020 - De toekenning van middelen aan projecten gebeurt op basis van oproepen en projectevaluaties. - Voor het deel van het Operationeel Programma dat betrekking heeft op het SALK, zijn oproepen gelanceerd of in bespreking. - De voorziene cofinanciering wordt afgesproken in de gesprekken die voorafgaan aan de lancering van de oproepen. - - Potentiële projecten worden ingediend en doorlopen een evaluatieprocedure conform de afspraken met de Europese Commissie. Voor de EFRO-programmaperiode 2014-2020 introduceerde de Europese Commissie het concept 'Geïntegreerde Territoriale Investeringen' (GTI's). Binnen een GTI kunnen lidstaten een specifieke geïntegreerde strategie voor een bepaald gebied ontwikkelen en hiervoor middelen bundelen uit verschillende assen, operationele programma's en fondsen. In het Vlaams EFRO-programma wordt ook in Limburg een dergelijke strategie toegepast. De GTI Limburg heeft als basis, het 'Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat – SALK'. Binnen het EFRO-programma 2014-2020 wordt voor het SALK-gedeelte gewerkt met projectoproepen. Deze projectoproepen worden door de EFRO-Managementautoriteit voorbereid in nauw overleg met de Stuurgroep GTI-Limburg en houden rekening met de in het SALK vermelde acties en projecten, welke via EFRO kunnen gefinancierd worden en de daarmee samenhangende afspraken inzake cofinanciering. Acties in een GTI-gebied moeten beantwoorden aan een dubbel criterium: aansluiten bij de eigen regionale strategie (bewaakt door de Stuurgroep GTI Limburg) én passen binnen de specifieke doelstellingen van het Operationeel Programma EFRO (voldoende scoren op de algemene selectiecriteria van het programma). 2. De actoren moeten tijdig betalingsmiddelen ter beschikking stellen. **Reactie**: Zodra de ESF- projecten goedgekeurd zijn, zullen voorschotten worden toegekend voor zover de middelen ter beschikking zijn bij de Vlaamse overheid. De EFRO-middelen worden uitgekeerd op basis van viermaandelijkse inhoudelijke en financiële rapportering inzake de gemaakte uitgaven. De doorlooptijd voor controle van ingediende en ontvankelijke rapporten bedraagt maximaal 90 dagen.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
Vlaamse ondersteuningspremie voor personen met een arbeidshandicap, rekeningenboek over 2013 **36 (2014-2015) Nr.1**	1. De Vlaamse Regering dient de mankementen in de regelgeving op te vangen in een besluitaanpassing. Zij dient er daarbij over te waken dat geen afbreuk kan worden gedaan van de doelstellingen door verregaande interpretaties van de regels. **Reactie:** De aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap is op 1 juli 2016 in werking getreden. Dit besluit maakt een duidelijker onderscheid tussen het recht van het individu en het recht op de premie door de werkgever. De premie wordt enkel toegekend voor de periode waarin een persoon over het recht beschikt. Wanneer de VDAB ter plaatse gaat om de nood aan ondersteuning te beoordelen bij de vraag om een verhoging of een verlenging, formuleert de VDAB een advies over de hoogte en de duur van de ondersteuning voor de VOP. Dit is een bewuste keuze inzake van klantvriendelijkheid en inzet van VDAB-personeel.
	2. De VDAB dient de reglementering meer nauwgezet toe te passen, met een gelijke behandeling van alle begunstigden. **Reactie:** De regelgeving werd aangepast zodat de procedure duidelijker is uitgeschreven en ook een vervaltermijn bevat. De aanvraagdatum geldt als de startdatum van de betaling. Wanneer de persoon nog niet over een individueel recht beschikt, moet de persoon dit bij de VDAB aanvragen. Door de aanvraagdatum als startdatum van de betaling wordt de werkgever niet benadeeld wanneer de persoon nog niet over een recht beschikt of indien dit recht pas na de nodige medische onderzoeken kan worden vastgesteld. De regelgeving voorziet een mogelijkheid om in die gevallen, indien nodig, de vervaltermijn te verlengen.
	3. De VDAB dient te voorzien in bijkomende controle op oversubsidiëring. **Reactie:** De uitbetaling van de VOP werd vanaf 1 juli 2016 ingekanteld bij het Departement WSE. De controle op oversubsidiëring is ingebouwd in het proces van de betaling door een systematische check van de combinatie met andere loonkostsubsidies.
	4. De dienst dient de registratie in zijn jaarrekening te corrigeren.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	Reactie: De VOP is een percentage van de loonkosten die de werkgever heeft en kan pas worden vastgesteld op basis van informatie over de effectieve tewerkstelling. Deze afrekeningen gebeuren op basis van aangiftes en volgen noodzakelijkerwijs na de periode van de tewerkstelling. Het recht op een betaling wat het onderdeel afrekening betreft opent zich dan ook slechts nadat de betrokken bewijsvoering van de effectieve tewerkstelling werd ontvangen en de verplichting tot betalen of inhouden werd bepaald. Een wijziging van moment van aanrekenen kadert in een globale oefening tot versnelling van het aanrekeningsmoment van subsidies. Dit vereist een organisatiebrede aanpak.
	Algemene reactie: Er werd een N-project gelanceerd dat als hoofddoel heeft om vraaggedreven beleidsinstrumenten zoals 'innovatief aanbesteden' verder uit te werken en te optimaliseren. Er wordt een plan van aanpak uitgewerkt voortbouwend op de ervaringen van het departement EWI en het IWT inzake innovatieve overheidsopdrachten en rekening houdend met de aanbevelingen van het Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement. Het nieuwe programma werkt via twee assen: 'overheidsopdrachten voor innovatie' (wanneer oplossingen reeds beschikbaar zijn op de markt maar nog niet wijd verspreid) en 'precommercieel innovatief aankopen' (wanneer er nog onderzoek en ontwikkeling nodig is).
Innovatief aanbesteden **37 (2015-2016) Nr. 1**	1. Het programma Innovatief Aanbesteden richt zich bij voorkeur op de aankoop van nieuw te ontwikkelen innovatie die ingebed is in het Vlaamse innovatiebeleid. De programmaprojecten dienen voort te vloeien uit een systematisch innovatiebeleid met vooraf vastgelegde speerpunten en in te spelen op reële overheidsbehoeften. Waar mogelijk worden bestaande innovatiestructuren en andere beleidsinstrumenten gebruikt. **Reactie**: Het nieuwe programma 'Innovatieve Overheidsopdrachten' zal zich in eerste instantie actief richten op de prioritaire transitiedomeinen van de 'Visienota 2050' en in het bijzonder op de domeinen en organisaties die beschikken over een concrete innovatieagenda. Samen met het beleid, het management en de transitiemanagers zullen we op basis van deze innovatieagenda's pilootprojecten identificeren en opstarten die als voorbeeld van 'innovatieve overheidsopdrachten' zullen fungeren. Als stimulans voorzien we vanuit het Hermes-fonds cofinanciering voor deze innovatietrajecten, in het bijzonder voor de onderzoeks- en innovatieactiviteiten geleverd door ondernemingen.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	2. Bij het uittekenen van een dergelijk programma moet maximaal rekening worden gehouden met de nieuwe mogelijkheden en recente ontwikkelingen in de overheidsopdrachtenregelgeving. **Reactie:** De toelichting bij de nieuwe EU-richtlijn voor overheidsopdrachten (2014/24/EU) verwijst uitvoerig naar de strategische rol die overheidsopdrachten kunnen spelen in het streven naar 'slimme, duurzame en inclusieve groei', de Europa 2020 strategie. De nieuwe richtlijn verruimt de mogelijkheden om gunningsprocedures met onderhandelingen te gebruiken die door hun interactief karakter meer zekerheid bieden dat de aangeboden oplossingen ook werkelijk tegemoet komen aan de behoeften van de overheid. De nieuwe richtlijn introduceert daarnaast het concept van Innovatiepartnerschappen die voor zeer specifieke situaties, de fase van precommerciële ontwikkeling (PCP) binnen één gunningsprocedure combineert met de aankoop van de ontwikkelde innovatieve producten, diensten of werken (PPI). De omzetting van de EU-richtlijn in een nieuwe Belgische wet op de overheidsopdrachten werd op 12 mei 2016 door de Kamer goedgekeurd. De verwachting is dat in de tweede helft van 2017 ook de uitvoeringsbesluiten klaar zullen zijn. De processen voor innovatieve overheidsopdrachten zullen aangepast worden aan deze verruimde mogelijkheden voor innovatief aankopen. We zullen aankopers van de Vlaamse Overheid informeren, sensibiliseren en aanmoedigen om hun aanpak aan te passen en meer mogelijkheden te creëren voor de ontwikkeling en aankoop van innovatieve producten of diensten conform de nieuwe wetgeving voor overheidsopdrachten.
	3. De beleidsdomeinen dienen op permanente en structurele wijze een strategisch innovatiebeleid te voeren. Zij moeten hun innovatiebehoeften op middellange en lange termijn bepalen. In geval van voortzetting van het programma verdient het aanbeveling dat de beleidsdomeinen op vrijwillige basis in het programma passende projecten indienen en daarvoor voldoende middelen ter beschikking stellen. **Reactie** Het programma zal werken met een open oproep voor 'blijken van interesse' voor opstart van pilootprojecten 'precommercieel aankopen'. De cofinanciering vanuit het beleidsdomein Innovatie blijft beperkt tot een aandeel van de kostprijs van de aankoop van de O&O-diensten. De opdrachtgevende overheidsorganisatie zal niet alleen 50% van de O&O-diensten van het precommercieel traject betalen, maar zal er ook voor moeten zorgen dat ze voldoende medewerkers kan inzetten voor de voorbereiding en opvolging van de projecten.
	4. Aan deze projecten moet een duidelijke en grondige voorbereiding voorafgaan, die uitgaat van concrete en substantiële overheidsbehoeften en uitdagingen, op basis van een degelijk masterplan, met een kosten-batenanalyse.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	Reactie Het ontbreken van een gedragen innovatie-agenda bij de betrokken overheidsorganisaties of bij het beleid, zien ook wij als één van de belangrijkste risico's van het programma. Het is de verantwoordelijkheid van de betreffende domeinen om voor een dergelijke innovatieagenda of een dergelijk 'masterplan' te zorgen. De opmaak van transitie-actieplannen in het kader van de Visie 2050 kan hierbij helpen. Ook het VRWI rapport Toekomstverkenningen 2025 kan een bijdrage leveren aan de lange termijn road maps voor bepaalde domeinen.
	5. De marktverkenning onder de vorm van een innovatieplatform en de procedure voor precommerciële inkoop die het IWT heeft uitgewerkt voor de aankoop van nieuwe innovatie die onderzoek en ontwikkeling vergt, kunnen een waardevol instrument blijven. Het gebruik van de uitzondering op de overheidsopdrachtenregelgeving bij een precommerciële aanbesteding en alle toepassingsvoorwaarden moeten deugdelijk gemotiveerd worden. **Reactie** Precommercieel aankopen of de aankoop van O&O-diensten valt niet onder het toepassingsgebied van de wet op de overheidsopdrachten op voorwaarde dat de aankopende overheid en de uitvoerende onderneming(en) zowel de risico's (de kosten) als de resultaten (intellectuele eigendom) van de O&O-diensten delen. Bovendien moeten de processen van aankoop zodanig gevoerd worden dat maximale competitie, transparantie, billijkheid en prijszetting aan marktvoorwaarden worden gegarandeerd. Bij de uitwerking van een aangepast proces voor precommerciële aankoop zullen we met al deze elementen rekening houden. De motivatie van de toepassingsvoorwaarden zullen in het selectieverslag van het project worden opgenomen.
	6. Als het programma wordt voortgezet, verdient het aanbeveling de goedkeuringsprocedure te vereenvoudigen en de doorlooptijden van het traject in te perken. **Reactie** De basiselementen van de procedures blijven ongewijzigd. Het startpunt blijft de definiëring en concretisering van de behoefte van een overheidsorganisatie, gevolgd door een marktverkenning en -consultatie, waarna of wel een klassieke overheidsopdracht, een overheidsopdracht voor innovatie of een precommercieel traject wordt gelanceerd. We zullen voor de voorbereiding en selectiefase aangepaste procedures uitwerken die we herleiden tot de essentiële stappen en die in verhouding staan tot de omvang en complexiteit van de projecten. We zullen het besluitvormingsproces voor de precommerciële trajecten versterken en versnellen door een heldere structurele regeling op Vlaams niveau in te schrijven. We zullen het aantal projecten dat vanuit het programmateam 'Innovatieve overheidsopdrachten' wordt begeleid afstemmen op de beschikbare menskracht.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	7. Voor de drie voorlopig opgeschorte projecten binnen het programma Innovatief Aanbesteden (Hydrografische peilingen, Gevelrestauratie, Energieneutraal bouwen zonder meerkost) dient op korte termijn een beslissing te worden genomen over de verdere acties. **Reactie** We nemen vóór eind september 2016 met elk van de trekkers van deze projecten contact op en onderzoeken of deze projecten nog voldoende actueel zijn en onder welke vorm ze verdergezet kunnen worden.
	8. In een ruimer kader, kan de Vlaamse overheid baat hebben bij een integraal en coherent aankoopbeleid, dat zowel innovatievriendelijk aankopen inhoudt, als aankopen van nieuwe innovatie. De beleidsdomeinen kunnen zelf instaan voor de aankoop van marktrijpe of bestaande innovatie. Zij dienen zich daarbij voldoende bewust te zijn van de mogelijkheden die het huidige en toekomstige klassieke aanbestedingsinstrumentarium biedt. Eventueel kan de Vlaamse overheid in dit kader zorgen voor meer informatie en vorming. **Reactie** Zoals hierboven gesteld zal het programma' Innovatieve Overheidsopdrachten' werken volgens een twee-sporen aanpak waarbij we ook het 'innovatievriendelijk aankopen' stimuleren. Hiervoor zullen we samenwerken met het netwerk van aankopers en met het centraal aanspreekpunt overheidsopdrachten van de Vlaamse Overheid. We zullen specifieke richtlijnen en modeldocumenten voorbereiden en opleidingen en workshops organiseren. Een inspirerende communicatie moet deze informatie- en sensibiliseringsactiviteiten promoten.
Betaald Educatief Verlof **De erkenning van opleidingen** **40 (2015-2016) Nr. 1**	1. Voortgezette opleiding en levenslang leren blijven belangrijke taken voor de overheid. Deze moet duidelijkheid scheppen over de doelstellingen die zij wil ondersteunen. Zij moet de beleidsdoelstellingen van BEV of een toekomstig te ontwikkelen stelsel van opleidingsincentives helder definiëren en verankeren in de regelgeving. De modaliteiten van het stelsel moeten verband houden met deze doelstellingen. De overheid bezwaart ze best niet met voorwaarden die de toegang voor de gebruikers (werknemers, werkgevers en opleidingsverstrekkers) belemmeren en leiden tot complexe administratie en controles (bijvoorbeeld sector van tewerkstelling, plaats en tijdstip van lessen, minimum percentage tewerkstelling als toegangsvoorwaarde). Zij moet er ook over waken deze doelstellingen te integreren met de doelstellingen van andere beleidsdomeinen en bestuursniveaus. **Reactie**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	**Aanbevelingen**
	2. Er is nood aan een goed geregeld, duidelijk en eenvormig beslissingskader om te bepalen of een opleiding past in BEV of nog te ontwikkelen opleidingsincentives. **<u>Reactie</u>**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. In afwachting van deze hervorming wordt aan de Vlaamse Erkenningscommissie gevraagd of zij haar bestaande besluitvormingsproces en -criteria zou kunnen onder de loep nemen en waar mogelijk kan optimaliseren (zie aanbeveling 5). Deze vraag is formeel in een brief aan de voorzitter van de Vlaamse Erkenningscommissie overgemaakt.
	3. De overheidssteun voor opleiding moet additioneel zijn. De incentives moeten aansporen tot de gewenste vorming en vermijden opleidingen te ondersteunen die wettelijk verplicht zijn of ook zouden plaatsvinden zonder die steun. Beroepsopleidingen die alleen kaderen in de noodwendigheden van de onderneming van wie de opleiding volgt, worden als bedrijfsopleidingen beter langs de geëigende kanalen ondersteund (bijvoorbeeld strategische transformatiesteun, KMO-portefeuille). **<u>Reactie</u>**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives.
	4. De overheidsadministratie moet haar databeheer optimaliseren, opdat zij het beheer en de resultaten van opleidingsincentives goed kan opvolgen en, zo nodig, bijsturen. Zij moet erover waken dat de overeenkomsten tussen de verschillende overheidsinstanties die opleidingen erkennen, de nodige gegevensuitwisseling garanderen en dat die instanties de gemaakte afspraken nakomen. **<u>Reactie</u>**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. In afwachting van deze hervorming zal het Departement WSE samen met alle betrokken actoren zijn dataverzameling en databeheer op korte termijn optimaliseren voor wat betreft de automatisch erkende en de erkende opleidingen en alle beschikbare informatie en lijsten publiek maken, zodat voor de burger duidelijker wordt welke opleidingen in aanmerking komen voor BEV en welke niet.
	5. De Vlaamse erkenningscommissie en de paritaire comités moeten hun erkenningsbeslissingen van opleidingen steunen op vooraf vastgelegde, duidelijk omschreven criteria, die onderbouwd zijn met beleidsdoelstellingen en die consistent en transparant worden toegepast en afdoende gemotiveerd.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	Reactie: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. In afwachting van deze hervorming wordt aan de Vlaamse erkenningscommissie gevraagd haar criteria onder de loep te nemen. Ook worden de criteria van de paritaire comités opgevraagd, zodat de Vlaamse erkenningscommissie beter kan opvolgen volgens welke criteria zij beslissingen nemen.
	6. Er moet voldoende aandacht zijn voor kwaliteitszorg bij de opleidingen. Alle opleidingsincentives voor werknemers en werkgevers dienen de ondersteuning afhankelijk te maken van eenzelfde systeem van kwaliteitserkenning. Dat zou werknemers, werkgevers en opleidingsverstrekkers meer duidelijkheid verschaffen en de huidige, complexe administratieve controles vereenvoudigen. Dat kan met bestaande erkenningsvormen van opleidingsverstrekkers of met een Vlaams overkoepelend kwaliteitslabel. **Reactie**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. Momenteel wordt verder gewerkt aan een ontwerpdecreet betreffende minimale kwaliteitsvoorwaarden voor dienstverleners voor de beleidsvelden Werk en Economie. Ook de maatregel betaald educatief verlof zal in deze verdere uitwerking meegenomen worden.
	7. De bevoegdheden van de instantie die toezicht houdt op het systeem van erkenningen van opleidingen moeten gedefinieerd worden en in overeenstemming gebracht worden met de middelen. **Reactie**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. In afwachting van deze hervorming werkt de Vlaamse erkenningscommissie een klachten- en beroepsprocedure uit mbt haar eigen erkenningen en monitort zij alle erkende opleidingen.

	8. De toezichthouder moet een toezichtvisie en methodiek ontwikkelen in overeenstemming met de beleidsdoelstellingen en reglementaire bepalingen. Hij moet zowel proactief als reactief handelen, over de gepaste expertise beschikken en onafhankelijk zijn van de te controleren actoren. Daarom kan het aangewezen zijn de toezichtfunctie aan de administratie toe te vertrouwen. **<u>Reactie</u>**: Deze aanbeveling wordt opgenomen in het kader van de hervorming van de opleidingsincentives. In afwachting hiervan werd de afdeling toezicht en handhaving reeds bevoegd gemaakt. De afdeling toezicht en handhaving kan vanuit haar toezichtsfunctie inspecties doen mbt alle aspecten van de huidige wetgeving BEV. Daarnaast kan zij steeds klachten onderzoeken. Haar vaststellingen bezorgt zij aan de bevoegde instantie die nadien de gepaste maatregelen kan nemen.
Transparantie en financiële impact van de activiteiten van de Participatiemaatschappij Vlaanderen, rekeningenboek over 2014 **36 (2015-2016) Nr.1**	1. Het nieuwe management van PMV moet in overleg met de Vlaamse Regering en met de andere betrokken agentschappen van de Vlaamse overheid, waar mogelijk, de voorgenomen rationalisatie en structuurvereenvoudiging op korte termijn realiseren, rekening houdend met haar kerntaken en maatschappelijke opdracht. **<u>Reactie</u>**: De vele 'producten' van PMV worden niet langer via onderscheiden merken in de markt gezet. Eerder dit jaar lanceerde PMV het merk PMV/Z : de dienstverlening specifiek op maat van de zelfstandige ondernemer. Dit is het enige merk dat nu gebruikt wordt naast het PMV-merk. De focus van de boodschap ligt op de klant, zijn financieringsnood en het maatwerk dat PMV kan leveren om een oplossing te brengen. Verder worden diverse vennootschappen opgedoekt. Een aantal zullen voor het einde van 2016 reeds verdwenen zijn ; anderen zullen volgen in 2017 en 2018.
	2. De financiële verantwoording van PMV dient te worden verruimd en inzichtelijker te worden gemaakt, opdat transparant kan worden gerapporteerd aan het Vlaamse Parlement over alle verbintenissen die de PMV-groep in eigen naam of voor rekening van anderen beheert, alsook over de bereikte financiële resultaten en risico's van de diverse activiteiten van de PMV-groep. **<u>Reactie</u>**: De rapportering van PMV wordt versterkt dankzij de implementatie van een nieuw IT-systeem. Dit systeem laat toe om systematisch een multidimensionele rapportering aan te leveren. Deze uitgebreide rapportering wordt onderdeel van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

	3. De Vlaamse Regering moet de afspraken over de vergoedingen en de kostenefficiëntie van de dienstverlening van PMV evalueren. **Reactie**: De vergoedingen die door PMV gehanteerd worden voor haar dienstverlening worden voor elke activiteit op regelmatige basis vergeleken met gangbare markttarieven.

12.2. Overzicht van de moties en resoluties van het Vlaams Parlement

12.2.1. Resolutie van 28 oktober 2015 betreffende sensibilisering, preventie en handhaving inzake discriminatie op de arbeidsmarkt van personen met een migratieachtergrond

Deze resolutie wordt beantwoord onder hoofdstuk 7.9. van de beleidsbrief.

12.2.2 *Resolutie van 28 oktober 2014 over jong ondernemerschap*

Resolutie van 17 juni 2015over faillissementspreventie 2e kans ondernemers

Resolutie van 23 juni 2015 over begeleiding en opvang ondernemers in moeilijkheden

In het voorjaar 2015 maakte het Agentschap Ondernemen een visie op inzake de wijze waarop het toekomstige Agentschap voor Innoveren en Ondernemen het ondernemerschap zal bevorderen. Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota hierover goed. Dit najaar zal deze visie geïmplementeerd worden door het uitschrijven van overheidsopdrachten en projectoproepen.

Voor faillissementspreventie en begeleiding en opvang ondernemers in moeilijkheden werd door de Vlaamse Regering in de conceptnota beslist om met Dyzo vzw onderhandelingen op te starten tot het afsluiten van een globale kaderovereenkomst voor de periode 1/1/2016-1/1/2020. Dyzo vzw zal in het najaar een visie moeten uitschrijven gebaseerd op activiteiten die ze in deze periode zal uitvoeren. De financiering zal in hoofdzaak resultaat- en outputgericht gemaakt worden. Daarnaast voorziet één van de belangrijke percelen inzake begeleiding over de levenscyclus heen de mogelijkheid om activiteiten voor te stellen inzake financiële geletterdheid en begeleiding ondernemers in moeilijkheden. De doelstelling is vooral om ondernemers in moeilijkheden te begeleiden zodat hun ondernemerschap zelf blijft voortbestaan, veel meer dan ondernemingen in moeilijkheden kunstmatig in leven te houden. Wat betreft de financiering van herstarters zullen er afspraken gemaakt worden met het Participatiefonds Vlaanderen, maar vooral zal er nagegaan worden wat de mogelijkheden zijn om in het kader van ESF een oproep te organiseren voor microkredietverschaffers met aandacht voor zowel jongeren als herstarters.

Jong ondernemerschap is bij uitstek een kernpunt van beleid. Vlajo en de Stichting Onderwijs en Ondernemen worden structurele partners van het beleid, waarmee een kaderovereenkomst zal afgesloten worden voor de periode 1/1/2016-1/1/2020. Daarnaast blijft uiteraard het forum ondernemend onderwijs onverminderd bestaan, met aandacht voor onder andere het statuut student ondernemer en daarnaast ervaringsuitwisseling voor werkende praktijken om student-ondernemers te ondersteunen. De basis startersbegeleiding blijft uiteraard bestaan, maar wordt aangevuld met een specifieke EFRO-oproep inzake ecosystemen studentensteden.

12.2.3 Resolutie van 19 januari 2015 over beleid handelsvestigingen en mobiliteit

In het nieuwe decreet over het integraal handelsvestigingenbeleid zal duurzame mobiliteit meegenomen worden als één van de beoordelingscriteria voor de inplanting van nieuwe handelsvestigingen. De vier basisdoelstellingen die we met dit nieuwe handelsvestigingenbeleid wensen te bereiken zijn immers:

(1) het creëren van een aanbod dat ruimtelijk duurzaam wordt ontwikkeld,
(2) het waarborgen van een toegankelijk aanbod voor consumenten,
(3) het waarborgen en versterken van de leefbaarheid in het stedelijk milieu, met inbegrip van het versterken van kernwinkelgebieden en het vermijden van handelslinten,
(4) het bewerkstelligen van een duurzame mobiliteit.

12.2.4 Resolutie van 14 juni 2016 betreffende de doorstroom van doctoraatsstudenten naar de arbeidsmarkt

Deze resolutie wordt beantwoord onder hoofdstuk 2.3 van de beleidsbrief.

12.3. Rapportering van de gevolggeving aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie

12.3.1. EHVJ - Arrest in zaak C-15/15: New Valmar BVBA / Global Pharmacies Partner Health Srl – 21 juni 2016

De rechtbank van koophandel te Gent heeft een prejudiciële vraag gesteld over de verenigbaarheid van het taaldecreet met de Europese regelgeving. De feiten in deze zaak zijn de volgende: New Valmar, een Belgische onderneming met exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied, vordert de betaling van een aantal openstaande facturen van een Italiaanse onderneming. Omdat de betrokken facturen opgesteld zijn in het Italiaans, weigert de Italiaanse onderneming te betalen. Volgens de Italiaanse onderneming zijn de facturen op basis van het Vlaams taaldecreet immers nietig. Volgens de geldende taalwetgeving moeten de verplichte onderdelen van facturen immers in het Nederlands worden opgesteld. Volgens New Valmar is dit evenwel een inbreuk op de Europese regelgeving.

Het Hof oordeelt dat de betrokken taalregeling het vrije verkeer van goederen in de Europese Unie beperkt. Deze uitspraak van het Hof is bindend en een beroep hiertegen is niet meer mogelijk.

Te ondernemen actie:

Het Vlaamse taaldecreet moet op dit punt worden aangepast, zodat er geen inbreuk meer is op de Europese regelgeving inzake vrij verkeer. De decreetswijziging zal erin bestaan om het Nederlands te handhaven als taal voor het factuur, maar daarnaast kan een bedrijf er voor kiezen om het factuur ook in een andere taal op te stellen uit klantvriendelijkheid en in afspraak met de klant.

12.4. Gelijke Kansen, Integratie & Armoedebestrijding

Door een structureel partnerschap af te sluiten met Dyzo vzw voor de periode 2016-2019, zorgt het Agentschap Innoveren & Ondernemen ervoor dat ondernemers die zich in moeilijkheden bevinden, bijgestaan worden met advies over hoe ze hun leven weer op de rails krijgen. Met dit partnerschap schakelen we ons in in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Gelijke kansen voor iedereen, dragen we hoog in het vaandel. Zo behoren genderevenwicht en diversiteit tot de objectieven van het programma voor de omkadering van jonge onderzoekers. Bij de verdere uitvoering van het STEM-actieplan, een gezamenlijk initiatief met de minister van Onderwijs, gaat er bijzondere aandacht naar acties gericht op meisjes en kinderen en jongeren uit gezinnen in een moeilijke sociaaleconomische situatie en van buitenlandse herkomst. In 2016 werd de conceptnota "Ondernemerschap stimuleren via het vernieuwde Agentschap Innoveren & Ondernemen" verder uitgewerkt tot een overheidsopdracht. De daarbij op te zetten programma's dienen toegankelijk te zijn voor alle ondernemers. De mate van toegankelijkheid van de programma's voor vrouwen, personen van buitenlandse herkomst en personen met een handicap zal meegenomen worden in de prestatie-indicatoren van de overheidsopdracht. Met deze initiatieven willen wij ons steentje bijdragen aan het Vlaams Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan 2016-2019 en het Vlaams Horizontaal Integratiebeleidsplan 2016-2019.

Uitvoering begroting lopend jaar			
Noot: Deze tabel koppelt de beleidsdoelstellingen aan de diverse begrotingsartikelen die bijdragen tot de realisatie van de beleidsdoelstellingen in kwestie. Vermits diverse begrotingsartikelen bijdragen tot diverse beleidsdoelstellingen en dus meermaals zijn opgenomen is de som van deze begrotingsartikelen niet gelijk aan het totale budget Werk en EWI.			
Investeren om potentieel te creëren			
Doelstelling	Begrotingsartikel	Omschrijving	Budget (VAK/MACH in duizend euro)
1. In wendbare werknemers en ondernemingen	ECH-1EFG5AC-WT, ECH-1EFG2AC-WT, ECH-AEFG5ZZ-PR.	INTERNE STROMEN HERMESFONDS omvat de volgende ex-IWT lijnen: - Steun aan projecten van bedrijven en samenwerkings-verbanden - Acties voor technolo-gische innovatie - Projecten lichte structuren - E-media-projecten - Baekelandmandaten	221.909
	EB0-1EGG2AA-WT	WERKING EN TOELAGEN omvat subsidies voor allerhande initiatieven met betrekking tot wetenschaps-popularisering, Flanders DC, FTI, Expertisecellen en RVO Society	9.127
	ECH-1ECG5AF-WT	INTERNE STROMEN – FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID(HERMESFONDS): Bevorderen van ondernemerschap	21.393
	ECH-1ECG5-AG-WT	INTERNE STROMEN HERMESFONDS: stimuleren van groei, transformatie en innovatie	248.167
	JB0-1JBG2ZZ-PR	PROVISIES (omvat restmiddelen uit oude werkgelegenheidsakkoorden)	1.500
	JB0-1JFG2AY-IS	INTERNE STROMEN – VDAB (omvat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het versterken van competenties evenals de beleidskredieten voor de opleidingscheques)	142.246

	JB0-1JDG2AY-IS	INTERNE STROMEN – VDAB (omvat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transities naar werk, evenals beleidskredieten voor de VOP en de Loopbaancheques, de activering van leefloners, kosten voor outplacement, PWA, …)		538.081
	JB0-1JFG2AX-IS	INTERNE STROMEN – SYNTRA (omvat de Vlaamse financiering voor SYNTRA)		65.047
	JB0-1JDG2AT-WT	WERKING EN TOELAGEN – INVESTEREN IN WENDBARE WERKNEMERS EN ONDERNEMINGEN (omvat de Vlaamse cofinanciering ESF OP 2014-2020)		27.800
	JB0-1JDG2AB-WT	WERKING EN TOELAGEN - VERSTERKEN VAN PARTNERSCHAPPEN MET SECTOREN (omvat de middelen voor de sectorconvenants)		11.780
	JB0-1JDG2AE-WT	WERKING EN TOELAGEN - WERKBAAR WERK (omvat de middelen voor de aanmoedigingspremies)		30.048
	JB0-1JDG2AG-WT	WERKING EN TOELAGEN - LANDINGSBANEN IN HET KADER VAN WERKBAAR WERK (omvat de middelen voor de landingsbanen in de social profit)		20.060
	JB0-1JDG2AJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - INVESTEREN IN WENDBARE WERKNEMERS EN ONDERNEMINGEN LOOPBAANONDERBREKING VLAAMS GEWEST - LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN		47.654

	JB0-1JDG2AK-WT	WERKING EN TOELAGEN - INVESTEREN IN WENDBARE WERKNEMERS EN ONDERNEMINGEN LOOPBAANONDERBREKING ONDERWIJS EN VO	44.831
	JB0-1JDG2AL-WT	WERKING EN TOELAGEN - INVESTEREN IN WENDBARE WERKNEMERS EN ONDERNEMINGEN - DIENSTENCHEQUES (omvat subsidies en administratieve kosten aan de uitgiftemaatschappij, het opleidingsfonds en de uitgaven in het stelsel voor zelfstandigen)	1.073.423
	JB0-1JFG2AB-WT	WERKING EN TOELAGEN - INVESTEREN IN WENDBARE WERKNEMERS EN ONDERNEMINGEN (omvat de middelen voor het betaald educatief verlof en de start- en stagebonus	70.136
	JB0-1JDG2AA-WT	WERKING EN TOELAGEN - FLANKERENDE EN ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN IKV HET WERKBELEID (omvat o.a. de middelen voor het nieuw Steunpunt Werk en voor het VIONA-programma)	1.263
2. Investeren in excellente kennisbasis	EB0-1ECG2AA-WT	WERKING EN TOELAGEN omvat de cofinanciering van het steunpunt STORE en kredieten voor evaluaties/studies ifv economie	864
	EB0-1EEG2AA-WT	WERKING EN TOELAGEN – ALGEMENE BELEIDSONDERSTEUNING omvat de subsidies aan KMDA, Unesco Trustfund en Unicris	2.473
	EB0-1EEG4AA-WT	WERKING EN TOELAGEN – ALGEMENE BELEIDSONDERSTEUNING: dit is het Fonds voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid: hierop worden alle activiteiten aangerekend die betrekking hebben op initiatieven ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek en informatie over dit onderzoek en het wetenschapsbeleid	250

	EB0-1EEG2AB-WT	WERKING EN TOELAGEN-POSTINITIEEL ONDERWIJS omvat de subsidies aan ITG, AMS, Orpheus-instituut en Vlerick	3.046
	EB0-1EEG2AC-WT	WERKING EN TOELAGEN-ONDERZOEK VIA UNIVERSITEITEN omvat de subsidies voor BOF en "Jonge Onderzoekers"	160.449
	EB0-1EEG2AE-WT	WERKING EN TOELAGEN-INDUSTRIEEL ONDERZOEK omvat de subsidies aan de Interfacediensten en de Industriële onderzoeksfondsen bij de universiteiten	30.056
	EB0-1EEG2AF-WT	WERKING EN TOELAGEN-INTERNATIONAAL BELEID omvat kosten en subsidies van allerhande internationale samenwerkingsverbanden	987
	EB0-1EEG2AG-WT	WERKING EN TOELAGEN-BELEIDSVOORBEREIDING omvat de basisfinanciering van de steunpunten, de subsidie aan ECOOM, financiering voor FRIS en voor initiatieven open access en open data, de verdere uitbouw van het Vlaams elektronisch netwerk	4.098
	EB0-1EEG2AQ-IS	INTERNE STROMEN-VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE omvat de subsidie aan het VLIZ	4.108
	EB0-1EEG2AR-IS	INTERNE STROMEN-KVAB omvat de subsidie aan de KVAB	1.089
	EB0-1EEG5AT-IS	INTERNE STROMEN-FWO omvat de subsidie aan het FWO	321.606
	EB0-1EEG2AU-IS	INTERNE STROMEN-AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE omvat de toelage aan de Plantentuin	10.538
	EB0-1EFG2AB-WT	WERKING EN TOELAGEN-STRATEGISCHE ONDERZOEKSCENTRA EN INNOVATIEPLATFORMEN omvat de subsidies aan IMEC, Flanders' Make	62.090
	EB0-1EFG2AW-IS	INTERNE STROMEN-VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE omvat de subsidie aan het VIB	44.761
	EB0-1EFG2AX-IS	INTERNE STROMEN-VLAAMS INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK omvat de subsidie aan VITO	47.726

	EB0-1EFG2AP-IS	INTERNE STROMEN – IMINDS	28.624
	ECH-1EEG5AC-WT, ECH-1EEG2AC-WT, ECH-1EEG5ZZ-PR	INTERNE STROMEN HERMESFONDS omvat de steun voor Landbouwkundig Onderzoek en voor TechnologieTransfer	20.035
3. Investeren in vereenvoudigde dienstverlening op maat	ECH-1ECG5AH-WT, ECH-1ECG5AJ-WT, ECH-1ECG5AK-WT, ECH-1ECG5AL-WT, ECH-1ECG5AO-IS, ECH-1ECG5AU-IS, ECH-1ECG2AL-WT, ECH-1ECG2AK-WT	INTERNE STROMEN-FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)	60.366
4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen	ECH-1ECG5AH-WT, ECH-1ECG5AJ-WT, ECH-1ECG5AK-WT, ECH-1ECG5AL-WT, ECH-1ECG5AO-IS, ECH-1ECG5AU-IS, ECH-1ECG2AL-WT, ECH-1ECG2AK-WT	INTERNE STROMEN-FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)	60.366
5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen	ECH-1ECG5AH-WT, ECH-1ECG5AJ-WT, ECH-1ECG5AK-WT, ECH-1ECG5AL-WT, ECH-1ECG5AO-IS, ECH-1ECG5AU-IS, ECH-1ECG2AL-WT, ECH-1ECG2AK-WT	INTERNE STROMEN-FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)	60.366
	ECH-1ECG5AG-WT	INTERNE STROMEN HERMESFONDS : stimuleren van groei, transformatie en innovatie	248.167
	ECH-1ECG5AF-WT	INTERNE STROMEN – FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID(HERMESFONDS) : Bevorderen van ondernemerschap	21.393

6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken	ECH-1ECG5AH-WT, ECH-1ECG5AJ-WT, ECH-1ECG5AK-WT, ECH-1ECG5AL-WT, ECH-1ECG5AO-IS, ECH-1ECG5AU-IS, ECH-1ECG2AL-WT, ECH-1EC2GAK-WT	INTERNE STROMEN-FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)	60.366
	EB0-1EEG2AF-WT	WERKING EN TOELAGEN-INTERNATIONAAL BELEID omvat de kosten en subsidies van allerhande internationale samenwerkingsverbanden	987
Activeren om potentieel te ontsluiten			
7. Activeren van talenten			
	JB0-1JDG2AY-IS	INTERNE STROMEN – VDAB (omvat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transities naar werk, evenals beleidskredieten voor de VOP en de Loopbaancheques, de activering van leefloners, kosten voor outplacement, PWA, controle sanctionering, …)	538.081
	JB0-1JDG2AM-WT RVA	WERKING EN TOELAGEN – RVA ACTIVA EN STARTBANEN (omvat de middelen aan de RVA voor de werkuitkeringen ikv ACTIVA)	54.715
	JB0-1JDG2AO-WT	WERKING EN TOELAGEN - RSZ BIJDRAGEVERMINDERINGEN (omvat de middelen voor de diverse RSZ-kortingen)	474.962
	JB0-1JDG2AQ-WT	WERKING EN TOELAGEN - DIBISS BIJDRAGEVERMINDERINGEN (omvat de middelen voor de bijdrageverminderingen toegekend door DIBISS voor de publieke sector).	10.007

	JB0-1JDG2AN-WT	WERKING EN TOELAGEN - RVA STARTBANEN VL GEMEENSCHAP (omvat de middelen voor de tussenkomst in de startbaanovereenkomsten van de Vlaamse gemeenschap)	5.700
	JB0-1JDG2AP-WT	WERKING EN TOELAGEN – SECTORALE DOELGROEPENKORTINGEN RSZ/HVKZ (omvat de middelen voor de diverse sectorale doelgroepenverminderingen)	47.843
	JB0-1JDG2AR-WT	WERKING EN TOELAGEN - RVA WERKHERVATTINGSTOESLAG (omvat de middelen voor de werkhervattingstoeslag 55+)	28.772
	JB0-1JDG5AY-IS	INTERNE STROMEN – VDAB (omvat naast investeringen de middelen voor de 50+ premie)	28.721
	JB0-1JDG2AC-WT	WERKING EN TOELAGEN - DUURZAAM HR BELEID IN BEDRIJVEN EN ORGANISATIES	13.210
8. Activeren van ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten, werkzoekenden	EC0-1ECG2AA-WT	WERKING EN TOELAGEN-BELEIDSVOORBEREIDING omvat de ad nominatim subsidies van het Agentschap Ondernemen	1.373
9. Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen	ECH-1ECG5AG-WT en ECH-1ECG2AG-WT	INTERNE STROMEN-FONDS VOOR FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMEFONDS)	248.167
10. Activeren van het innovatiepotentieel bij KMO's en grote ondernemingen	ECH-1EFG5AC-WT, ECH-1EFG2AC-WT, ECH-AEFG5ZZ-PR.	INTERNE STROMEN HERMESFONDS omvat de volgende ex-IWT lijnen: - Steun aan projecten van bedrijven en samenwerkings-verbanden - Acties voor technolo-gische innovatie - Projecten lichte structuren - E-media-projecten - Baekelandmandaten	221.909

11. Innovatie-ondersteunend aankopen bij de overheid	ECH-1EFG5AC-WT, ECH-1EFG2AC-WT, ECH-AEFG5ZZ-PR.	INTERNE STROMEN HERMESFONDS omvat de volgende ex-IWT lijnen: - Steun aan projecten van bedrijven en samenwerkings-verbanden - Acties voor technolo-gische innovatie - Projecten lichte structuren - E-media-projecten - Baekelandmandaten	221.909
12. Ontginnen van buitenlandse tewerkstellingspotentieel			
	JB0-1JDG2AY-IS	INTERNE STROMEN – VDAB (omvat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transities naar werk, evenals beleidskredieten voor de VOP en de Loopbaancheques, de activering van leefloners, kosten voor outplacement, PWA, controle sanctionering, …)	538.081

12.6. Regelgevingsagenda

Decreet zesde staatshervorming II

Omschrijving: decreet staatshervorming beleidsdomein werk

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Vrijstellingen

Omschrijving: vrijstelling werkzoekenden + art 32 vdab besluit

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Werkplekleren

Omschrijving: hervorming werkplekleren, hervorming cursistenvergoedingen

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

Decreet Tijdelijke werkervaring (inkanteling bevoegdheid art. 60)

Omschrijving: inrichting van nieuw tijdelijke werkervaringsstelsel

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Werkervaringsstage

Omschrijving: uitvoeringsbesluit tot inrichting van de werkervaringsstage

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Activeringsstage

Omschrijving: inrichting van een activerende stage op de werkvloer

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Jongerenbonus (stopzetting)

Omschrijving: stopzetting van de maatregel inzake jongerenbonus

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

Omschrijving: premie voor werkgevers die langdurig werkzoekenden in dienst nemen

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Tijdelijke werkervaring

Omschrijving: uitvoeringsbesluit decreet tijdelijke werkervaring

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Economische migratie (gecombineerde procedure verblijf en werk)

Omschrijving: invoering gecombineerde procedure voor verblijf en werk

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Economische migratie (omzetting richtlijnen seizoensarbeid en overplaatsing binnen onderneming)

Omschrijving: besluit tot uitvoering van de richtlijnen seizoensarbeid en overplaatsing binnen onderneming

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

BVR Economische migratie (werking adviescommissie)

Omschrijving: invulling, organisatie, werking en opdrachten van adviescommissie buitenlandse werkkrachten

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

Decreet Wijk-werken

Omschrijving: opstart wijk-werken, uitdoof PWA, BIO

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 1. Iedereen aan het werk: We activeren elk talent met accent op het werk.

Decreet duaal leren en werken

Omschrijving: organisatie en statuut van werken en leren voor jongeren

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 2. We investeren in wendbare leerlingen/jongeren d.m.v. een performant kader leren en werken.

Decreet Incentives voor werkgevers (duaal leren en werken)

Omschrijving: werkgevers stimuleren die meestappen in systeem van duaal leren en werken

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 2. We investeren in wendbare leerlingen/jongeren d.m.v. een performant kader leren en werken.

BVR Leertijd

Omschrijving: aanpassingen in functie van decreet alternerende opleidingen

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 2. We investeren in wendbare leerlingen/jongeren d.m.v. een performant kader leren en werken.

Decreet Geïntegreerd kwaliteitskader

Omschrijving: opmaak van een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepskwalificerende trajecten

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 2. We investeren in wendbare leerlingen/jongeren d.m.v. een performant kader leren en werken.

Decreet Elders verworven competenties

Omschrijving: geintegreerd beleid inzake erkennen van competenties

Status van het initiatief: in voorbereiding

Strategische doelstelling: SD 3. We investeren in wendbare werknemers in sterke loopbanen.

BVR Sociaal interventiefonds

Omschrijving: wijzigingsbesluit diverse bepalingen

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 3. We investeren in wendbare werknemers in sterke loopbanen.

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen

Omschrijving: Aanpassing in het licht van WCO's bij bedrijven + verhoging overzichtelijkheid decreet en uitvoerende besluiten en betere afstemming op elkaar

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 4. We investeren in ondernemerschap en wendbare ondernemingen en organisaties.

Decreet Kwaliteit voor dienstverleners

Omschrijving: minimale kwaliteitsvoorwaarden voor dienstverleners binnen beleidsdomein WSE

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 5. We investeren in de randvoorwaarden voor een meer toekomstgericht arbeidsmarkt-, ondernemers- en vormingsbeleid.

BVR Afschaffing SERR

Omschrijving: beëindiging van de adviesopdrachten SERR, oprichting provinciale werkgroepen sociale partners

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 5. We investeren in de randvoorwaarden voor een meer toekomstgericht arbeidsmarkt-, ondernemers- en vormingsbeleid.

Decreet dienstencheques

Omschrijving: vereenvoudiging borgregeling

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 13. We waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

---

Besluit Vlaamse regering houdende dienstencheques

Omschrijving: diverse aanpassingen (oa borg en opleidingsfonds)

Status van het initiatief: in opmaak

Strategische doelstelling: SD 13. We waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

---

Decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering betreffende tijdelijke project schoolbank op de werkplek rond duaal leren

Omschrijving: Instemming van het parlement met BVR betreffende tijdelijke project 'Schoolbank op de werkplek' rond duaal leren

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 13. We waken over de concurrentiekracht van onze onderneminge

---

Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen

Omschrijving: Financieringsbesluit voor programma's van steuntoekenning aan ondernemingen voor projecten van ontwikkeling en innovatie. Focus op steun aan de latere fasen van het innovatietraject. Betaande programma's die hieronder vallen: SPRINT, kmo-programma en projecten in latere stadia binnen O&O bedrijfsprojecten

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 6. We investeren in de Europese, internationale en interregionale netwerken in het kader van de realisatie van het eigen beleid.

Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen

Omschrijving: Financieringsbesluit voor programma's van steuntoekenning aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling. Fous op de vroege stadia van het innovatietraject. Bestaande programma's die hieronder vallen: O&O bedrijfsprojecten

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 6. We investeren in de Europese, internationale en interregionale netwerken in het kader van de realisatie van het eigen beleid.

Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan onderzoeks-organisaties respectievelijk aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling in Vlaanderen

Omschrijving: Financieringsbesluit voor steuntoekenning aan ondernemingen voor persoonsgebonden projecten van onderzoek in samenwerking met onderzoeksorganisaties. Bestaande programma's die hieronder ressorteren: baekeland- en innovatiemandaten

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 6. We investeren in de Europese, internationale en interregionale netwerken in het kader van de realisatie van het eigen beleid.

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de procedure voor financiering van Vlaamse deelname aan ESFRI (European Strategy Forum on Reserach Infrastructures) onderzoeksinfrastructuren

Omschrijving: Dit besluit omschrijft de evaluatieprocedure en selectie van Vlaamse deelname aan Europese onderzoeksinfrastructuren.

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 11. We investeren in een excellente kennisbasis

---

Besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen

Omschrijving: Met de herstructurering van het landschap in het beleidsdomein EWI heeft het FWO er begin 2016 een aantal taken bijgekregen. Met oog op bijkomende taken, nieuwe beheersovereenkomst dient het financieringsbesluit van het FWO herbekeken te worden en geactualiseerd daar waar nodig.

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 11. We investeren in een excellente kennisbasis

Besluit van de Vlaamse Regering houdende het oprichten van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO)

Omschrijving: In dit besluit wordt binnen het departement EWI een adviesraad opgericht en haar werking bepaald.

Status van het initiatief: in uitvoering

Strategische doelstelling: SD 11. We investeren in een excellente kennisbasis

---

Besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van onderzoeks- en innovatie-infrastructuur in Vlaanderen

Omschrijving: Financiering van onderzoeks en innovatie-infrastructuur is begin 2016 overgegaan van de Herculesstichting naar het FWO. Het besluit moet daaraan aangepast worden.

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 11. We investeren in een excellente kennisbasis

---

Decreet tot wijziging van het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Omschrijving: Verscheidende bepalingen in het decreet dienen aangepast te worden. Onder meer ivm principes open data, VRWI, KMDA, KVAB, FWO/Hercules,...

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 11. We investeren in een excellente kennisbasis

---

Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 voor de financiering van toegepast biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit

Omschrijving: Tot eind 2015 werden projecten die ingediend werden in het kader van het TBM-BESLUIT beheerd door IWT. Bij de overgang van het TBM-BESLUIT naar het FWO werden enkel een aantal noodzakelijke administratieve wijzigingen doorgevoerd. Nu blijken ook een aantal inhoudelijke aanpassingen vereist. De belangrijkste aanpassingen hebben betrekking op de samenstelling van het onderzoeksconsortium van een TBM-project.

Decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europese Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties

Omschrijving: Dit decreet zet de Europese richtlijn betreffende wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties om voor het Vlaamse gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft een horizontale algemene omzetting over de beleidsdomeinen heen.

Status van het initiatief: in uitvoering (Definitieve goedkeuring VR en indiening parlement op korte termijn)

Strategische doelstelling: SD 13. We waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

---

Decreet tot wijziging van het decreet van 19 juli 1970 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen

Omschrijving: Het hof van justitie heeft het decreet strijdig bevonden met Europees recht ivm vrij verkeer van diensten. Het decreet dient daaraan aangepast te worden.

Status van het initiatief: -

Strategische doelstelling: SD 13. We waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

---

Decreet houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen die ernstige hinder ondervinden van openbare werken in het Vlaamse Gewest

Omschrijving: De hinderpremie zal de huidige rentetoelage hinder openbare werken en de inkomenscompensatie bij openbare werken vervangen. Het wordt één geïntegreerde radicaal digitale steunmaatregel voor kmo's uit de retail sector die ernstige hinder ondervinden van openbare werken.

Status van het initiatief: Gerealiseerd (Bekendmaking Belgisch Staatsblad 06/09)

Strategische doelstelling: SD 14. We activeren het groei- en innovatiepotentieel bij ondernemingen

---